

Št. 26 (2080) Leto XL
Novo mesto, četrtek,
29. junija 1989
Cena: 4.000 din
13. februarja 1975 je bil list odlikovan z redom
ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

Posavski muzej ob 40-letnici

Preteklost prebujata za vest o nas samih, o svobodoljubju

BREŽICE — Posavski muzej je 26. junija obeležil svoj jubilej z dvema vrhunskima kulturnima doživetjema, z retrospektivno slikarske ustvarjalnosti pesnika slovenske pokrajine Franceta Pavlovca in s koncertom ansambla Slovenicum, ki si je za nastop v baročno poslikani dvorani izbral dela Mozarta in Bacha.

Korenine muzealstva segajo v trideseta leta in so se zadržale med krškimi ljubitelji. Muzej je takoj po vojni gostoval v Valvasorjevi hiši, nakar so ga 1949 preselili v brežiški grad, kjer je imel sprva na voljo le nekaj prostorov. Sčasoma je razširil svoje zbirke na celoten grad, ki ga je sprva obnavljal in tako rešil propadanja najpomembnejši spomenik grajske arhitekture v pokrajini.

»Iz skromnih, premoščenih začetkov pred 40 leti se je muzej razvil v

• PRIZNANJA MUZEJA — Muzejski svet je ob jubileju namenil priznanja Posavskega muzeja Ivi Stiplovecu za 40-letno vztrajno in požrtvovalno delo, dipl. inž. Francu Filipčiču za dolgoletno strokovno pomoč pri obnovi gradu, postavljanju razstav in stalnih zbirk, prof. Marjanu Gregoriču, sedanjemu ravnatelju, za uspešno vodenje ustanove in izpeljavo številnih muzejskih akcij kljub stalnemu pomanjkanju finančnih sredstev, Kulturni skupnosti Slovenije, Kulturni skupnosti občine Brežice in Zavarovalni skupnosti Triglav Krško pa za razumevanje in pomoč pri premoščanju denarnih zagat.

sodobno ustanovo,« je dejal v svojem govoru Vladimir Kavčič, »ki zbira in predstavlja bistvene dokaze materialnega in duhovnega razvoja tega dela Slovenije. Muzej se je uveljavil z raziskovalnim in publicističnim delom ter drugimi oblikami kulturnega poslanstva, za kar ga zahvala njegovim poklicnim prednikom strokovnjakom. Zdej, ko nas preplavljajo valovi krize, moramo iziti iz nje z jasno zavestjo o nas samih in naši zavezavnosti svobodoljubni tradiciji.« J. T.

Zanašati se kaže predvsem nase

Dušan Šinigoj z novomeškimi gospodarstveniki o ukrepih ekonomske politike — Nujna boljša elektrika za Dolenjsko — Prednost avtomobilski cesti

NOVO MESTO — Pretekli petek se je mudil na obisku v novomeški občini predsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj s sodelavcem, predsednikom republiškega komiteja za energetiko Gvidonom Kačkom in namestnikom predsednika republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo Pavlom Livakovičem. V Novoteksu so se najprej pogovarjali o težavah in perspektivah novomeške tekstilne industrije, z novomeškimi gospodarstveniki pa je tekkel pogovor o ukrepih ekonomske politike.

Tekstilci (Novoteks, Labod, Beti) so predsedniku slovenske vlade razložili svoje težave. Proizvodnja ki se še zdaj v večjem delu prodaja na zahtevne zahodne trge, pesti predvsem pomanjkanje denarja. Finančna »svetla kri« naj bi pritekla iz bank (te se ravno sedaj reorganizirajo, pri čemer dajejo po Šinigo-

Jugoslavija za nikogar kletka!

Na osrednji proslavi 120-letnice tabora in 110-letnice GD v Sevnici govoril podpredsednik RK SZDL Slovenije Viktor Žakelj — 5000 ljudi na trgu

SEVNICA — »Po zmagoviti osvobodilni vojni in revoluciji, času, ko je slovenska partizanska vojska obvladovala celotno etnično ozemlje, smo oblikovali, kot bi rekli taborjani, »kronovino Slovenijo«. Namesto da bi dosledno uresničili izborjeno, se začeli obnašati kot državotvoren narod, biti polnokrvna nacija, smo v imenu anacionalno razumljenega, bratstva in enotnosti« popuščali korak za korakom tako, da danes »uradnije« celo v Ljubljani ne »ravna s Slovenci slovenski«, najbolj zagreti tvorci novega jugoslovanstva pa nas celo podijo v Gradec in Philadelfijo, in to nekanovano, česar si ni dovolil celo noben Habsburg.«

Tako je povedal slavni govornik podpredsednik RK SZDL Slovenije magister Viktor Žakelj na osrednji proslavi ob 120. letnici tabora in 110. letni-

»GORJANCI« PROSLAVILI 35-LETNICO

NOVO MESTO — Delovna organizacija za avtopromet, gostinstvo in turizem Gorjanci iz Straže je te dni praznovala 35-letnico obstoja. Praznovanje je bilo predvsem v delovnem vzdušju, 23. junija dopoldne pa je bila v gostišču na Loki v Novem mestu svečana seja delavskega sveta delovne organizacije.

ci sevnškega gasilskega društva v Sevnici. Zatem je nadaljeval, da smo si vsega tega sami krivi in da je moralo priti, kar je prišlo. »Upati je le, da smo se zdržali in bomo končno rekli raznarodovalni politiki odločno ne ter da bomo poslej dali veto na sprejem tistih instrumentov tekoče in razvojne ekonomske politike, ki bodo v nasprotju z vitalnimi interesi slovenskega naroda in ljudstva Slovenije, če pa bodo s preglašovanjem sprejeti, pa jih ne bomo izvajali. To ni nikakršen egoizem, še manj grožnja komurkoli, je le poziv na dosledno izvajanje ustavne norme, ki pravi, da je — poenostavljeno rečeno — vsakdo odgovoren za svoj in skupen razvoj«, je poudaril Žakelj.

PESTER SPORED — Na čelu povorke gasilskih in drugih društev, ki je pred pričetkom osrednje proslave 120-letnice tabora in 110-letnice GD Sevnica prišla na trg, so bili konjeniki s slovensko trobojnico, sledil je vprežni voz z domačimi godci, nato pa številni praporščaki in drugi člani društev. Člani sevnškega astronautičnega raketnega kluba Vega so z grajskega dvorišča spustili v zrak več raket in s tem že naznačili, da bodo besedo dobili združeni pevski zbori Jutrarnjke, Lisce in PD Primož Trubar iz Loke ter delavska godba na pihala GD Sevnica, Oder mladih, senovska folklor in ritmična skupina OŠ Savo Kladnik Sevnica. Vse je pozdravil Janko Rebernik. (Foto: P. Perc)

normalne zaščite te panoge, kot je v zahodnem svetu, da bo imela na trgu enake pogoje za tekmo. Jasno pa je, da se lahko zanašajo predvsem nase.

V pogovoru z gospodarstveniki je Šinigoj nakazal sedanje in bližnje spremembe ekonomske politike. Ugodno je bila ocenjena politika nove zvezne vlade, ki daje upanje za trg in zavezitev inflacije, le časovna vzdržljivost sedanjega

• Posebej je bil govor o preskrbi Dolenjske z elektriko, ki je obupno slaba. Šinigoj je poudaril, da je iz gospodarskih, razvojnih vidikov treba najti rešitev za ta problem. Kar zadeva novo avto cesto je dejal, da karavanskega predora ne morejo odpreti brez jeseniške ceste in da ima avtocesta Karavanke—Ljubljana—Zagreb prednost. Ker se Jugoslavija obnaša, kot da ta transjugoslovska cesta ni njen problem, bo Slovenija očitno morala za »svoj« del sama poskrbeti z večjim bencinskim dinarjem.

res težkega stanja je vprašanje. Poudaril je nujnost razčiščenih odnosov federacije in Narodne banke Jugoslavije in pri tem pomen ene enotne proračunske porabe, izvenproračunsko bo treba odpraviti tudi v republiki in občinah. V Sloveniji smo proti administrativnemu urejanju osebnih dohodkov, je rekel Šinigoj, morajo pa biti vsi odvisni od dohodka, pri čemer je treba delavcev v družbenih dejavnostih zagotavljati enak družbenoekonomski položaj. Z. LINDIČ-DRAGAŠ

DAN ISKRE

ČRNI VRH NAD IDRJO — Tukaj bo 1. julija ob 11. uri proslava ob dnevu Iskre in dnevu borca, ki jo organizira DO Iskra Rotomatika iz Spodnje Idrije.

Družba zdaj vrača svoj dolg iz NOB

10 let skupnosti spominskega območja Žumberak — Gorjanci

KRAŠIČ — Na volilni seji skupščine spominskega območja Žumberak — Gorjanci, ki je bila 24. junija v Krašiču na Hrvaškem, so za novega predsednika skupščine izvolili Miroslava Falico iz občine Jastrebarsko, po delovnem sestanku pa je bila še slavnostna seja ob 10-letnici delovanja skupnosti.

Dosedanji predsednik skupnosti Zoran Šoln iz Krškega je v uvodnem delu seje med drugim dejal, da Socialistični zvezi obeh republik visoko ocenjujeta dosedanje delo skupnosti. Po ocenah obeh SZDL je delovanje skupnosti dokaz, da se dajo z malo denarja, a s toliko več volje in zagnanosti doseči veliki rezultati. Skupnost je opravila nemajhno delo pri razvijanju in ohranjanju tradicij NOB, velik je njen prispevek pri krepitev bratstva in enotnosti, prav tako pa se je skupnost izkazala pri gradnji komunalnih naprav, cest in industrijskih obratov na območju celotnega spominskega območja Žumberak — Gorjanci. Šoln je med temi dosežki omenil zlasti izgradnjo obrata v Sočah, v Podbočju pri Kostanjevici in cesti med Šutno, Planino in Novim Selom na Hrvaškem.

Novi predsednik skupnosti spominskega območja Miroslav Falica je v govoru na slavnosti seji skupščine navedel še podrobnejše podatke o dosedanjih dosežkih skupnosti ter seveda govoril o načrtih, ki jih ima skupnost. Za kraje z območja skupnosti, ki upravno spadajo v 8 občin (Brežice, Krško, Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Samobor, Jastrebarsko in Ozalj), je značilno, da so njihovi prebivalci plačali krvav davek med NOB. Vendar pa je na te kraje družba kasneje nekako pozabila, zato skuša ta skupnost s svojimi akcijami in delovanjem preprečiti nadaljnje izseljevanje prebivalcev in zaostajanje gospodarstva. V zadnjih 10 letih so na tem območju v okviru delovanja skupnosti asfaltirali okoli 400 km cest, zgradili 97 km novih, postavili mostove, elektrificirali posamezne kraje, poskrbeli za 1600 novih delovnih mest itd. V prihodnjih letih pa naj bi poskrbeli za gospodarski razvoj predvsem z razvojem kmetijstva, turizem ipd.

Na slavnosti seji so predstavili tudi turistični vodnik Po Žumberku in Gorjancih, ki ga je skupnost izdala ob pomoči TCP Videm iz Krškega.

J. S.

45 LET KARLOVŠKEGA TJEDNIKA

ADLEŠIČI — V spomin na 1. vojno število Karlovškega tjednika, ki so ga pred 45. leti natisnili v Adlešičih, izhaja pa še danes, bo v soboto, 1. julija, ob 11. uri v adlešičkem kulturnem domu svečanost. Udeležili se je bodo uredniki in novinarji, ki so sodelovali pri časopisu v 45 letih, predstavniki karlovške in črnomaljske občine ter številni drugi gosti, pozdravil pa jih bo predstavnik občinske konference Socialistične zveze iz Črnomolja.

MIRAN POTRČ BO GOVORIL NA MAVERLENU

ČRNOMELJ — Osrednja črnomaljska proslava ob dnevu borca bo v nedeljo, 2. julija, ob 15. uri pri gasilnem domu na Maverlenu v krajevni skupnosti Talčji vrh—Straznji vrh. Slavnostni govornik bo Miran Potrč, predsednik slovenske skupščine. V kulturnem programu se bo predstavil upokojenski pevski zbor iz Črnomolja, učenci črnomaljske glasbene šole in še kdo. Po slavnostnem delu bo družabno srečanje, na katerem bodo organizatorji, ZZB NOV in ostale DPO v krajevni skupnosti, poskrbeli za bogato ponudbo jedade in pijače, za dobro voljo pa bo igral ansambel Belokranjci. Poskrbljeno bo tudi za organiziran prevoz na Maverlen.

DVAJSET LET »NAŠE OBRAMBE«

LJUBLJANA — Ob 20-letnici revije Naša obramba je bila v Domu JLA v Ljubljani 22. junija slovesnost, na kateri je govoril predsednik RK SZDL Slovenije Jože Smole o aktualnih dogodkih v Jugoslaviji. Pri tem je dejal, da bi zavračanje zahteve SR Slovenije za pomolitev četverice lahko imelo hude posledice. Na slovesnosti so predstavili tudi razvoj revije Naša obramba.

BERITE DANES!

- na 2. strani:
 - Upad vpisa ogroža obstoj enote
- na 3. strani:
 - Zakaj delajo zas-tonj le kmetje?
- na 4. strani:
 - Dražja bo komunalna »košarica«
- na 6. strani:
 - Danes bo druga bitka za šolstvo
- na 8. strani:
 - Ali bomo uničili Gorjance?
- na 9. strani:
 - O Evropi bodimo čisto tiho
- na 13. strani:
 - Klopi so lahko zelo nevarni

MEDNARODNI MIRNOPEŠKI TEKI — Na 8. mirnopeškem teku je sodelovalo več kot 700 tekmovalcev iz vse Slovenije, pridružili pa so se jim tudi športniki iz prijateljskega mesta Langenhagna v ZRN in v Novim mestom pobratena mesta Leskovec. Čeprav vreme organizatorjem ni bilo naklonjeno, stila dosežena dva rekorda. V malem maratonu na 21 kilometrov ga je dosegel Ptujčan Mirko Vindiš (na sliki v krogu), na trinskem teku na 10 kilometrov pa je nov najboljši čas dosegel Novomeščan, član atletskega kluba Matjaž Fabjan. Več na športni strani. (Foto: J. Pavlin)

VREME

V drugi polovici tedna bo spremenljivo vreme s popoldanskimi nevihtami.

Za nenasilno skupnost

Zgodovina je lahko zelo počuna. To, čemur se marsikdo še danes čudi in ga straši, se je v Sloveniji in Jugoslaviji že nekajkrat pripetilo: razpadale so državne tvorbe umirali nenadomestljivi, rojevale in izginjale so ideologije, ostajala pa so ljudstva in kasneje narodi, sestavljeni iz živih, neponovljivih ljudi. Ko je podpredsednik republiške konference Socialistične zveze Viktor Žakelj preteklo nedeljo v Sevnici ob 120. obletnici tabora spretno in kleno povezoval taborsko gibanje s sedanjostjo, je opozoril, da se je slovenski narod — rečeno v jeziku samozvanih »antibirokratskih mitingarjev« — zgodil že pred davnimi 120-letji, v drugačnih razmerah in na drugačen način, pretvsem pa do nikogar nasilno. V časih, ko se vzpostavlja drugačna političnost, ko je v rabi drugačen jezik in se začinja prisegati na drug sistem vrednot, je gotovo na mestu vprašanje, ali je ta prostor že dosegel zrelost, da se kvalitativni preobrat naredi po evolutivni poti, ali pa sta prekucništvo in nasilje neizbežna. Tisto, kar hočemo prenoviti, sta socializem in Jugoslavija: želimo si tržnega gospodarstva in političnega pluralizma, da bi vsak naš narod poslej živel primerno rezultatom njegovega dela. Zaščita klasičnih človekovih pravic ter pravice do samoupravljanja in participacije naj postane temeljna dolžnost prenovljene države. Te zahteve so le uglasavanje naše države z novo evropsko stvarnostjo, katere del moramo čimprej postati tudi mi.

P. PERC

Malo je odraslih ljudi

V soboto je bil v Mariboru kongres Slovenske demokratične zveze, kar je na neki način zgodovinski dogodek. Med množico zgodovinskih kongresov Komunistične partije oziroma Zveze komunistov je bil to namreč prvi kongres kakšne opozicijske stranke v drugi Jugoslaviji. SDZ ni kakšna množična zveza, na Dolenjskem in v Beli krajini ima na primer nekaj več kot 20 članov, njena moč je v sedanjem trenutku v tem, da sploh je, da obstaja. To je poudaril tudi dosedanj predsednik izvršnega odbora SDZ Dimitrij Rupel, ko je rekel, da bo položaj zveze natančneje razviden šele po volitvah — če bodo svobodne. Nobenega dvoma ni, da bo SDZ na teh volitvah, če bodo svobodne, dobila primeren delež glasov in se s tem uveljavila v slovenskem parlamentu. Še boljši rezultat lahko po Rupelovem mnenju dosežejo v kompoziciji z drugimi alternativnimi zvezami, s kmečko, socialdemokratsko, morebitno krščansko, pripravljeni pa so tudi na sodelovanje z zelenimi, študenti in mladinsko organizacijo. Rupel je pri tem uporabil izraz »združena opozicija«, hip zatem pa dodal, da lahko zim-

ski in drugi viharji vse kaj hitro raznesejo. Rupel je zelo jasno izrazil odnos SDZ do slovenske uradne politike oziroma politike ZK Slovenije. Tej je očital neodločnost in nesamostojnost, razodeva, da se predvsem v njenem razmerju do Jugoslavije in Srbije. Pozitivne točke je zaradi svojega nastopa v Tacnu dobil le Milan Kučan, ki da je prvi priznal, da med Slovenci na eni strani ter Jugoslavijo, armado in Srbi na drugi ne gre za nesporazume, ampak za razlike. S tem so po Ruplu podane načelne možnosti za obrat slovenske politike od modela taktičnega prilagajanja k modelu strateških pogajanj in uveljavljanja nacionalnih interesov, ne glede na magične oblike AVNOJ, bratstvo in enotnosti, proletarske solidarnosti in kar je še podobnega. Vendar Rupel ostaja skeptik, po njegovem dejanskem obrata še ne moremo pričakovati kmalu, Kučan pa si je z nekaterimi izjavami in kritikami sam zaprl pot do radikalnih premislekov o našem življenju oziroma pot do dejanskih pogajanj o sožitju na podlagi spoštovanja nacionalnih interesov.

Zanimivo je, kako je o kongresu SDZ poročal naš osrednji dnevnik Delo. V Maribor sicer niso poslali prekaljenih kongresnih poročevalcev a' la Vlado Štamberger-Štampi, vendar so tudi mlajše moči imele prava navodila in o dogodku poročale sproščeno operetno, rekli bi ljubko podcenjevalno. Kako ni bilo tam nobenega velikega pompa in mažuretk. Sploh nobenih žensk, razen gospe sedemdesetih let, ki je imela čez novinarje. Kako in komu so in niso ploskali, kako je bil Franci Zavrl zmerjan kot partijsko trobilno. Od strani Franceta Tomšiča, vodje socialdemokratov. Sicer pa se Zavrl, poročevalec mu pravi kar Franci, tako in tako gre za eno leto v zapor, kjer ga bo eno leto hranila država. Tam da bo tudi magistriral. In tako naprej. Kdo je in ni vstal, kako so nekateri razumeli, drugi pa ne, po koliko so bile pripunke in kako kupčija ni ravno cvetela. Nimam nič proti takemu stilu in lahkotnosti. Pričakujemo pa, da ju bodo kolegi uporabili tudi za kakšno poročanje o delovanju svoje matične stranke, na primer Zveze komunistov, katere člani se celo med odmori sej in zasedanj pogovarjajo samo tvorno. Tako vsaj trdijo podpisani k slikam v Delu. Sicer pa je o tem vse povedal že Dimitrij Rupel, rekoč: »Dragi prijatelji, malo je odraslih in svobodnih ljudi na Slovenskem.«

M. BAUER

Jugoslavija...

(Nadaljevanje s 1. strani)

rani. »Mar naj zdaj mi, vnuki in sinovi, ponovno vložimo svoje materialne in duhovne časti za nekaj, kar do sedaj ni dalo pravih sadov?«, si je zastavil retorično vprašanje Viktor Žakelj in odvrnil: »Jugoslavija kot demokratična federativna skupnost enakopravnih narodov in narodnosti, grajena na temelju integralnega trga in na političnem pluralizmu, je gotovo v interesu večine Jugoslovancev. Toda če to ni mogoče, če je temu alternativa 'Dušanovo' ali katero drugo carstvo, potem tudi sam pritrjujem spoštovanemu pisatelju in patriarhu srbstva — Čosiću, da je bolje, da se razidemo, v miru seveda.«

Za nas me ni strah: dosegli smo takšno gospodarstvo in družbeno razvitost, da smo sposobni enakopravnega sodelovanja s svojimi sosedmi, da lanko razmeroma hitro osvojimo standarde in normative, ki jih zahteva razvita Evropa in je že danes za Slovenijo najpomembnejši partner. Poudarjam pa, da smo Slovenci bili in smo kljub vsemu še jugoslovansko usmerjeni. Nismo pa nikdar trdili, da je vse, kar ustreza nam, obveznost za druge, nismo se torej razglašali za kriterij jugoslovanstva. Prav tako nismo za to, da bi bila Jugoslavija za katerikoli naš narod kletka. Torej, če sedaj združena velika Srbija meni, da ji je Jugoslavija prisilni jopič, da v njej ne more uveljavljati svojih nacionalnih hotev, da se za Jugoslavijo, kot je vse pogosteje slišati, ne misli več žrtvovati, naj stori, kar misli, da more ali mora storiti. Mi bomo to vzeli kot dejstvo in se tem novim razmeram prilagodili. Naj se zgodi karkoli: naši ljudje ter svet okoli nas morajo vedeti, kaj zmoremo, kaj hočemo in kaj zahtevamo,« je med drugim povedal v nagovoru 5000-glavi množici v Sevnici podpredsednik RK SZDL Slovenije Viktor Žakelj.

P. PERC

Naša anketa

Podpora gibanju zelenih

Pod geslom »za zeleno Slovenijo, Jugoslavijo, Evropo, za zeleni planet« je bila nedavno v Ljubljani ustanovljena nova slovenska zveza, gibanje zelenih. Temeljni cilj zelenih Slovenije je zelena, neonesnažena Slovenija zadovoljnih ljudi, z umirjenim, a človeka vrednim materialnim standardom in polnim življenjem v zdravem okolju. Vse to naj bi dosegli v nenasilni (do človeka in narave), demokratični, pluralistični in suvereni republiki, ki spoštuje človekove pravice in državljanske svoboščine, pravice vseh vrst manjšin. Ljudje, ki živijo v degradiranem okolju, takega pa je v Sloveniji vse več, hočejo le še kratka in jasna zagotovila, kako, predvsem pa do kdaj se bo izboljšalo njihovo življenjsko okolje in s tem tudi njihovo in njihovih otrok življenje. Z oblikovanjem v politično gibanje so zeleni Slovenije gotovo prevzeli veliko odgovornost. Upajmo, v dobro sedanjih in prihodnjih rodov, da se tega popolnoma zavedajo, da se ne bodo pustili zaplesti v politične igre, ampak da bodo s ponudbo konkretnih, za večino sprejemljivih in uresničljivih razvojnih alternativ zares uresničili svoj temeljni cilj.

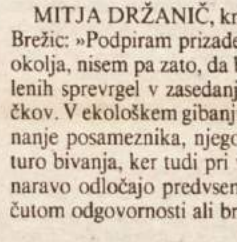

MILAN KRANJC iz Trebnjega: »Ustanovitev zveze zelenih podpiram, prav tako ekologije, podprl sem ustanovitev ekološkega društva v Trebnjem. Nastanek zveze je dokaz več, da so ljudje začeli razmišljati s tem, kaj bo z okoljem. Če hočemo preživeti, bomo morali za okolje bolj skrbeti kot zdaj. Najbrž bodo določeni odpori zoper združeno, kakršno je zveza zelenih, taka nasprotovanja bodo prišla do izraza zlasti pri novih investicijah. Sprašujem se le, kje so bili do zdaj strokovnjaki in drugi, ki so med ustanovitvi zelenih.«

DRAGICA GERKŠIČ, varuhinja v sevniskem vrtcu: »Od vseh novih zvez, ki so jih ustanovili v zadnjem času, bi se odločila prav za zelene. Delo te zveze je široko, družbeno, da bo gotovo dobilo podporo širše javnosti. Končno se bo morala nekdo bolj organizirano zavzeti za okolje, ki je že preveč onesnaženo. Upam, da bo zelenim uspeš njihov načrt, to jim privoščim toliko bolj, ker je predsednik belokranjski rojak.«

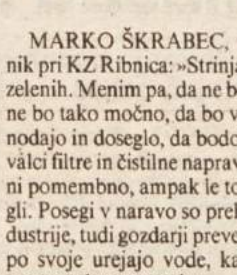
JANI KRAMAR, turistični animator, Zdravilišče Dolenjske Toplice: »Kot vse drugo, je tudi gibanje zelenih prišlo k nam nekoliko pozno, vendar upam, da ne prepozno. Tipično za naše nove zelene je, da še iščejo programe, bolj jasno se je definirala morda le Kmečka zveza. Kar zadeva informiranje in osveščanje, bi moralo gibanje zelenih delovati kot široka fronta, zaradi učinkovitosti pa je čas, da se politično organizira in profilira.«

MITJA DRŽANIČ, kmetijski inženir iz Brežic: »Podpiram prizadevanja za varstvo okolja, nisem pa zato, da bi se program zelenih sprevrgel v zasedanje političnih stolčkov. V ekološkem gibanju je bistveno ravnanje posameznika, njegov smisel za kulturo bivanja, ker tudi pri velikih posegih v naravo odločajo predvsem posamezniki, s čutom odgovornosti ali brez njega.«

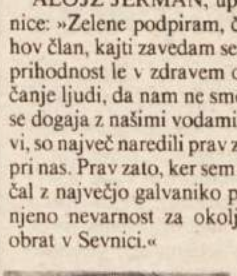
MARJAN ŠPES, strojni tehnik v TCP Videm, Krško: »Slovenski zeleni so v programu zapisali, da se bodo zavzemali za zeleno in neonesnaženo Slovenijo ter pri tem uporabljali vse demokratične metode. Taki cilji bodo v ljudeh zbužali več kot simpatije, mislim, da si bo novo gibanje v Sloveniji pridobilo mnogo pristašev. Mislim, da je kar prav, da se je ustanovila zveza in z veseljem bi se tudi sam vključil vanjo.«

MARKO ŠKRABEC, veterinarski tehnik pri KZ Ribnica: »Strinjam se z gibanjem zelenih. Menim pa, da ne bo uspeha, dokler ne bo tako močno, da bo vplivalo na zakonodajo in dosežilo, da bodo imeli onesnaževalci filtre in čistilne naprave. Število članov ni pomembno, ampak le to, kaj bodo dosegli. Posegi v naravo so prehud, pa ne le industrije, tudi gozdarji preveč sekajo, vodarji po svoje urejajo vode, kar vse vpliva na spremembe v naravi.«

ALOJZ JERMAN, upokojenec iz Sevnice: »Zelene podpiram, čeprav nisem njihov član, kajti zavedam se, da ima življenje prihodnost le v zdravem okolju. Za osveščanje ljudi, da nam ne sme biti vseeno, kaj se dogaja z našimi vodami, zrakov, gozdovi, so največ naredili prav zeleni, po svetu in pri nas. Prav zato, ker sem se še v službi srečal z največjo galvaniko pri nas in spoznal njeno nevarnost za okolje, nisem za tak obrat v Sevnici.«

JOŽE TROGRLIČ, elektrotehnik iz Metlike: »Pametno in koristno je, da se je tudi pri nas bolj resno začelo gibanje zelenih. Predolgo je bilo področje ekologije pri nas preveč, usmerjeno in se ni moglo uditri v zavesti ljudi, čeprav strokovnjaki tudi pri nas že dolga leta opozarjajo na pomen ekologije. Prav je, da bo gibanje zelenih na volitvah nastopalo s svojimi kandidati. Sicer ne verjamem, da si bo pridobilo politično moč, to gibanje in njegova dejavnost pa bi morala vplivati na politične odločitve.«

Upad vpisa ogroža obstoj enote

Predstavniki ljubljanske Fakultete za strojništvo na pogovoru v Novem mestu opozorili na prečo problematiko, ki se kaže pri izvajanju višješolskega študija

NOVO MESTO — Fakulteta za strojništvo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani ima dislocirani enoti v Kopru in Novem mestu, obe pa so odprli iz podobnih potreb, da bi se kar najhitreje in čim bliže delovnim mestom izsolalo določeno število strojnih inženirjev, ki so jih podjetja, predvsem pa avtomobilske tovarne, najbolj potrebovala.

Novomeška enota obstaja že enajst let. Iz nje je izšlo že več generacij strojnikov, ki so študirali ob delu, iz dela in redno, saj deluje v Novem mestu že več let tudi redni oddelček omenjene fakultete, a le za prvostopenjski študij. Kot ugotavlja vodja enote prof. dr. Franc Cvetuš, je bilo sprva zadovoljstvo delati, in to tako zaradi vpisa kot tudi sodelovanja z najrazličnejšimi zainteresiranimi dejavniki v dolenjski regiji. Zdj pa že nekaj časa opažajo, da število študentov upada in da se sicer zatika pri izvajanju višješolskega študija strojništva v Novem mestu. To pa bi lahko ogrozilo nadaljnji obstoj enote, če se bodo problemi nadaljevali, so povedali predstojniki ljubljanske Fakultete za strojništvo v ponedeljek, 26. junija, v Novem mestu med pogovorom s predstavniki delovnih organizacij iz dolenjske regije.

Dekan fakultete prof. dr. Anton Kuhelj je poudaril, da fakulteta ni samo univerzitetna šolska organizacija, ampak tudi raziskovalna ustanova, oziroma da fakultetnega izobraževanja ne gre pojmovati zgolj kot proizvodnjo kadrov, ampak je njegova bistvena sestavina tudi raziskovalno delo, in to velja tudi za obe dislocirani enoti

fakultete. V zvezi s tem je pozval navzoče, naj pošljejo mlade strojne inženirje na izsoljanje na drugi stopnji, diplomirane in-

• Predsednik novomeške občinske skupščine Franc Šali je menil, da pomeni omogočen višješolski študij doma pomembno kvaliteto za Dolenjce, zato bi morebitna ukinitve fakultetne enote v Novem mestu povzročila nepopravljivo škodo. Skupna skrb fakultete in zainteresiranih na Dolenjskem naj bi bila, da bi ta pokrajina s tem, ko bi pomagala fakulteti za strojništvo dvigniti njeno enoto v Novem mestu na višjo vsebinsko raven, torej z vključitvijo raziskovalnega dela v izobraževalni postopek in proizvodnjo, prispevala svoj delež k uresničitvi znanega slovenskega projekta za prihodnost — 2000 mladih raziskovalcev.

ženirje pa na postdiplomski študij. Kot magistri bi se ti strojniki lahko vključili tudi v novomeško enoto kot višji predava-

Srbiji celo za 79,8% več in na Kosovu za 164,3% več.

Slovenija je bila vseh dvajset let »kronično podhranjena« z inženirji. Njen položaj se je v primerjavi z drugimi republikami in pokrajinama celo poslabšal. Danes postaja očitno, da bi morali zaradi pomanjkanja svojih kadrov uvažati inženirje zlasti iz Makedonije, Srbije in s Kosova pa tudi iz Hrvaške. S Slovenijo deli enako usodo Črna gora, zlasti pa Vojvodina, ki je še za 12% slabše preskrbljena z dotokom mladih inženirjev kot Slovenija.

Zato so povsem brez osnove zahteve, naj bi Slovenija poslala visoko strokovne kadre za reševanje industrije na Kosovu, saj ima Kosovo več inženirjev, pa tudi več inženirskih diplomantov prihaja z univerz v gospodarstvu. Če ima kdo v Jugoslaviji premalo inženirjev, je to Slovenija.

Inteligence z visoko izobrazbo ima Slovenija v industriji za 29% manj, kot jih imajo v BiH, za 42% manj kot v Makedoniji, za 32% manj kot v Srbiji (ožji) ter za 36% manj kot na Kosovu. Presenteljivo: Slovenija ima najmanjši delež zaposlenih s KV in VKV šolo ter manj z višjo šolo. Pač pa ima največ zaposlenih z nedokončano osnovno šolo — celo za 31% več od Kosova in za 100% več od Srbije ter za 22% več od Bosne in Hercegovine.

Na osnovi tega lahko sklepamo, da je Slovenija malo naredila za zvišanje izobrazbene ravni zaposlenih, zlasti še v industriji (pa tudi zunaj industrije zaostaja prav tako za drugimi deli Jugoslavije), svojo gospodarsko rast pa je gradila z oporo na nevalificirane delavce, ki jih uvažajo iz drugih jugoslovanskih republik in pokrajin. Posledica takšne politike ljudi na oblasti, ki so bili očitno »antiintelektualni« in kratkovidni, je ta, da je Slovenija pred pragom prehodna v novi tehnološki val brez zadostnih intelektualnih delovnih moči in znanja.

V. BLATNIK

telji. Tako bi enota prišla do domačih kadrov, kar bi tudi vsaj nekoliko pocenilo izobraževanje na enoti.

I. ZORAN

Minirali most

Inženirska enota za posebne namene se je usposabljala 6 dni

ROŽNO — Skupina diverzantov teritorialne obrambe se je dolgo in temeljito pripravljala na miniranje železniškega mosta na progi med Ljubljano in Zidanim mostom. Sama akcija pa je bila uspešno končana v nekaj minutah, medtem ko je analiza video posnetkov na vrsti zvečer, ko se teritorialci zberejo v svoji bazi v Gor. Leskovcu nad Senovim.

To je samo utrinek z obiska pri dveh enotah diverzantov iz Posavja, ki so se minuli teden urili v severnem delu krške občine. Takih in podobnih akcij so diverzanti iz Posavja izvedli še več. V programu so se lotevali še vrste drugih nalog, o katerih pa so več povedali njihovi starešine iz pokrajinskega in krškega občinskega štaba TO. Alojz Završnik, rezervni kapetan I. razreda, iz Pokrajinskega štaba je dejal, da cilj te vaje ni bilo samo vojaško usposabljanje, marveč tudi ustvarjanje kolektivnega ozračja, ki je pri takih akcijah še kako pomembno, če naj bodo uspešne. »V šestih dneh, kolikor časa smo bili skupaj s temi fanti vseh poklicev in specialnosti, smo se lahko temeljito spoznali ter svoja nova spoznanja tudi dobro uporabili pri akcijah. Program je bil zahteven in široko zastavljen, saj smo se skupaj seznanjali z delom pri uničevanju komunikacij, izvajanju diverzantske napade in podobno,« je povedal Alojz Završnik. Poveljnik tabora na Gor. Leskovcu rezervni kapetan Martin Škorc pa je povedal, da so se na vaje že prej temeljito pripravili. »Program sam je bil kar zahteven, saj je pouk trajal po 10 ur na dan. Šest dopoldanskih ur smo posvečali pouku v učilnicah in še popoldne je bilo dosti pouka, vmes pa smo seveda delovali na terenu. Samo po sebi se razume, da smo sodelovali s krajevno skupnostjo, s družbenopolitičnimi organizacijami, da smo veliko pozornosti posvečali tudi obveščanju o trenutnih političnih razmerah v naši državi in republiki,« je dejal Škorc.

»Tako seznanjanje s političnimi razmerami je še kako potrebno, kljub temu da tudi naši vojniki razpolagajo z dovolj informacijami, a mnogi med njimi ne vedo za vzroke takih razmer,« meni politični komisar enote Jože Kuplenik.

J. S.

MINIRANJE MOSTU — Posavska inženirska enota za specialne naloge se je pripravila do železniškega mostu pri Rožnem in ga minirala. Vaja je uspela, podrobnejša analiza morebitnih spodsrljajev pa bo še sledila. (Foto: J. Simič)

Ljubljansko pismo

Nam najbolj primanjkuje inženirjev

Presenetljivi podatki o slovenski tehnični inteligenci

LJUBLJANA — Ena glavnih zahtev 13. kongresa ZKS je bila, da se moramo (tudi) v Sloveniji takoj lotiti posodobitve gospodarstva, pri tem pa se opreti predvsem na lastne moči, to je na lastno delo in znanje. Slovenci smo že od Vodnika sem znani kot marljiv narod, ki se tudi sam rad (po)hvili, da mu je »um dan« in da »ni zaspan«. Ne samo to: kaj radi se trkammo po prsih, češ da smo strokovno in tudi sicer precej bolj izobraženi kot v drugih republikah (in pokrajinah). Ali je to res?

Statistika govori povsem nekaj drugega. Slovenija je leta 1985 res imela najboljše delež tehničnih diplomantov med vsemi republikami, saj jih je imela 35,1%, Hrvaška pa 27,9%, Srbija 27,5%, BiH 26,1%, Makedonija 22,7% in Kosovo najmanj 24,4%. Tako je imela Slovenija najboljše delež inženirjev med novodiplomiranimi v vseh dvajsetih letih, vendar še vedno premalo, ker so imele druge republike večje celotno število diplomantov vseh smeri. Tako so imeli glede na število zaposlenih v BiH za 37% boljše delež novodiplomiranih inženirjev kot v Sloveniji, na Hrvaškem za 36%, v Makedoniji za 57,1% več, v

kmetijstvo

PODPORA PREDVSEM VELIKIM KMETOM

ČRNOMELJ — Na črnomaljski kmetijski zadrugi ni dileme, ali naj bi podpirali več manjših ali manj večjih kmetij. Pravijo, da je njihova usmeritev jasna in je v skladu z republiško akcijo: podpora bodo dajali zlasti velikim kmetom, čeprav se ob tem postavlja vprašanje, ali še podpirati velike kmete, ki so v krizi in zaradi velikih obresti na kredite odstopajo živino. Toda v zadrugi pravijo, da od svoje vizije ne bodo odstopili, ker so težave morda le začasne. V izvršnem svetu pa predlagajo, da manjših kmetij ne bi popolnoma zamenjali, ampak bi jim svetovali dopolnilno dejavnost, da bi lahko tudi na teh kmetijah živeli človeka dostojno življenje.

Z izogniti se moramo tudi sedanjemu skušanju, ki vidi vse slabo zgolj v družbenem kmetijstvu. Dejstvo je, da poznamo slabe in dobre gospodarje, ne glede na sektor lastništva.
(Ivan Kukovec)

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so prodajali krompir po 6.000 do 8.000 din za kg, stročji fižol po 20.000, paradižnik po 10.000, rdečo peso po 5.000, korenje po 18.000 in česen po 12.000 din po kg. Kilogram marelic je veljal 20.000 din, češenj 10.000 do 15.000, breskev 10.000 do 12.000 in mešanega suhega sadja 10.000 din, medtem ko je stal liter borovnic 15.000 do 20.000 din. Cena kilograma lisičk je bila 50.000 do 60.000 din. Za lonček smetane je bilo treba odšteti 11.000 do 15.000, za kilo skute pa od 20.000 do 25.000 din. Jajca so veljala od 1.500 do 1.800 din po primerku. Solato so prodajali po 4.000 in 5.000 din za kg. Šopek arnike je stal 5.000 din.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 140 do 3 mesece starih in 17 starejših prašičev. Prvih so prodali 76, in to po 30.000 din kilogram žive teže, ter drugih 9, in sicer po 19.000 din kilo žive teže.

Kmetijski nasveti

Vojna napoved melioracijam

Dr. Leo Šešerko, predsednik programskega odbora 11. junija ustanovljenega slovenskega gibanja zelenih, zaposlen kot docent na FSPN v Ljubljani, velja za enega najhujših kritikov melioracij. Iz obsežnega intervjuja za kmetijski glas povzemamo nekaj njegovih ugotovitev in mnenj. »Z melioracijami sem se veliko ukvarjal in mislim, da naša zahteva, da je treba melioracije prepovedati, niti ni tako korenita glede na to, da je tako nekoč že vsa Slovenija meliorirana in tako skorajda ni več kaj prepovedati. Prvo sem prepričan, da melioracije strahovito uničujejo naša naravna bogastva — močvirja in vodne tokove in s tem človeku ter človeškemu zdravju povzročajo dodatne težave. Za nameček pa še velja, da ima od melioracij najmanj prav slovenski kmet, ki dobi le drobtinice. Nasploh za kmeta ni pomembna, to pa pomeni najprej katastrofalno umiranje hribovskega in gorkega sveta in tiho umiranje slovenskih kmetij. Da je tako, je kriva tudi stroka. Moram pa povedati, da ko smo šli ekološki v akcijo proti melioracijam, takšnim, kot so, nas je biotehniška stroka podprla, čeprav je v njenih vrstah še nekaj strokovnjakov, ki ne vidijo niti črna palca pred nosom. Boriti se moramo proti temu, da bi bile melioracije izgovor za pozidavo dobre zemlje. To je absurd, ko zakonsko omogočijo pozidavo najboljše zemlje.

• Zeleni so poslali slovenski skupščini predlog, v katerem predlagajo, naj skupščina razglaša moratorij na vse regulacije vodnih tokov in melioracije vseh močvirnih in gozdnih površin ob slovenskih vodnih tokovih. Predlagajo tudi odpravo »nepovratnih investicij« v kmetijstvu, ker izjemno škodujejo slovenski naravni dediščini. Nadalje naj bi denar, namenjen za melioracije, preusmerili in subvencioniranje kmetijske pridelave, zlasti v hribovskem svetu. Zakonsko je treba zaščititi vsa ogrožena območja ter pripraviti načrt za obnovo uničenih biotopov ter vzpostaviti prejšnje naravno stanje.

• V govorih, da bo iz slabe zemlje nastala najboljša. Meliorirano zemljo je treba namreč zelo intenzivno kemizirati, da sploh da pridelke. Dežela, ki danes najbolj agresivno izvaja koncentracijo zemlje, je ta trebutek Romunija. V tej deželi tečejo ti procesi prav podobno kot v Sloveniji. Je to tam izredno brutalno. Naj še dodam, da so bile melioracije odkrite italijanskega fašizma, ki se je vojaško pripravljal na bližajoči se spopad in ni nikral želje po avtarkiji.

Zakaj delajo zastoj le kmetije?

Črnomaljci o razvoju kmetijstva v svoji občini — Kakšne kmetije naj podpirajo? — Zbiralnice bodo odprte tudi ob bojkotu oddaje mleka

ČRNOMELJ — Ko so delegati zborov črnomaljske občinske skupščine govorili o možnostih nadaljnjega razvoja kmetijstva v občini, pravzaprav niso odkrili nič novega, ampak so zlasti opozorili na probleme, ki se vlečejo že vrsto let, ki pa so se prav v zadnjem času še močneje zaostri. Optimizma je bilo v razpravah bolj malo, delegat iz Adlešičev pa je razmere v kmetijstvu orisal z enim stavkom: kmetijstvo je popolnoma na tleh.

To je utemeljil s praktičnim primerom: lani je dal kmet za dva lemeža za plug 60 litrov mleka, letos pa 900. Ob tem je vprašal, zakaj mora samo kmet delati zastoj in zakaj se tudi industrija ne bi organizirala tako, da bi kmet dobil poceni rezervne dele, škropivo in gnojilo? Viničane pa skrbi prvovrstna zemlja ob Kolpi, ki pa ni obdelana in ostaja celo nekaj let nepokošena.

Največ pripomb o kmetijstvu v črnomaljski občini pa so imeli Semečani. Boje se, kaj bo prinesla reorganizacija združnih enot. Ne želijo si, da bi bil pretrgan stik med kmeti in zadrugo, saj bi to lahko povzročilo več črnih zakonov in prodajo živine na Hrvaško. Moti jih, da zadruga po eni strani daje poudarek velikim kmetijam, ki jih skoraj ni več, po drugi pa se zemlja močno drobi, tako da je z njo težko gospodariti ali se preživljati. Problemi se pojavljajo tudi pri dedičih zaščitenih kmetij, ki morajo izplačati druge dediče, kar pa je v denarju težko, zato iščejo različne nelegalne poti, da bi kmetijo razdružili na parcele. Medtem ko je bil eden od semiških delegatov prepričan, da bi morali bolj motivirati manjše kmete, od katerih odku-

pijo tudi večino pridelkov, je drugi menil, da kmetijstvo z malimi kmeti nima bodočnosti.

Niko Požek, direktor črnomaljske kmetijske zadruge, je pojasnil, da diferenciacija kmetij ne pomeni malih ali

DOBRA NOVICA IZ KOMENDE

Menjava staro za novo v kmetijstvu je razveseljavala novost, ki si jo je omislil servis Alojza Laha s Klanca 13 v Komendi, odslej tudi prodajalec novih kmetijskih strojev SIP iz Sempetra. V komendskem združenem servisu in trgovini so na bogato založenih policah na izbiro rezervni deli za kmetijske stroje SIP, popravljajo pa tudi kardanske gredi in pomagajo z rezervnimi deli. Povrh se Alojz Lah ukvarja tudi s posredništvom za stare kmetijske stroje in ustrezno prodajo. Servisu in trgovini, dosegljiva tudi po telefonu (061) 841-022, sta v sezoni odprta vsak delavnik od 7. do 19. ure, ob nedeljah pa tudi od 8. do 11. ure.

Čas popravnih izpitov

Kakšni so izhodi iz zagat naše živinoreje?

Naj za začetek ponovimo, kaj je rekel prof. Dolfe Cizej iz VAS Maribor na srečanju agrarnih ekonomistov v začetku junija v Metliki. Izrazil je strokovno dvom o dosedanjem selekcijskem delu. V preteklosti smo namreč v Sloveniji z usmeritvijo v izraziti mlečni pasmi goveda verjetno pretiravali in s tem prispevali k sedanjemu mlečni krizi. V večjem obsegu smo uvedli črno-belo pasmo, staro dobro evropsko sivko pa oplemenitili z ameriškim rjavim govedom ter s tem povečali mlečnost, hkrati pa podrli razmerje do mesa.

Še večjo zagato je prinesla ekonomska plat. Krave, ki dajejo rekordne količine mleka, tja do 10.000 l na leto, se ne zadovoljijo zgolj z domačo voluminozno krmo, pa naj je še tako dobra. Pokladati jim je treba močna krmila, v njih pa beljakovinske sestavine in žita, ki jih Slovenija nima in tudi ne bo imela dovolj. Po ekonomski teoriji bi morale krave, ki največ dajejo, imeti najcenejše mleko, zaradi dragih dokupljenih krmil pa imajo najdražje podobno kot tiste ne-selekcioniране živali, ki dajejo najmanj. V slovenski živinoreji sta močno zastopani prav ti dve skupini in tudi zato je naše mleko dražje od sosedovega. Da o slabi konverziji žita ne izgubljam besed.

V kriznem času, ki mu ne vidimo konca, bi bolj prav prišla kombinirana pasma goveda, ki je skromnejše v prehrani, daje več mesa in manj mleka, je pa hkrati boljša v gospodarskem pogledu, ker je bližja t.i. ekonomskemu optimumu. Po starem (in

po novem) povedano: daje največ dobička, je najbolj donosna. V ta namen bi se obnesla francoska pasma šarole. Kdor bi želel imeti tele za pitanje, naj bi kravo osemenil s semenom te pasme. Kazalo bi zmanjšati tudi delež »amerikanca« v sivorjavi pasmi, torej odbrati bike, ki so pozitivno testirani na meso. Razmisliti bi bilo dobro tudi o pasmi limuzin, ki ima zelo dobro kakovost mesa, manjši delež kosti, omogoča pa tudi lažje porode. Že iz teh tipajočih besed sledi, da je potrebno načrtno in resno strokovno delo. Toda ali je v sedanjih negotovosti sploh mogoče čas zanj?

M. LEGAN

Rastline, ki bodo odporne proti herbicidom

Spopad s plevlami bo mnogo enostavnejši

Genetski inženiring vedno znova preseneča s svojimi neslutnimi možnostmi. Napovedujejo, da bodo z njegovo pomočjo že v začetku devetdesetih let vzgojili take kulturne rastline, ki bodo neobčutljive za herbicide, kemične pripravke zoper plevel. S tem bi zelo poenostavili boj s plevelnimi rastlinami, ki poljščinam odjedajo hrano, vodo in življenjski prostor.

Do odpornih rastlin se da v daljšem časovnem obdobju priti tako, da odberemo mutante, to je tiste rastline, ki so po naključni spremembi genske zasnove (mutaciji) postale odporne. To je silno počasen postopek, ki pa se v naravi spontano dogaja, saj vemo, da nekatere rastline na herbicid nenadoma drugače reagirajo kot druge. Pravimo, da so se na strup navadile. Genetski inženiring pa ponuja metodo, ki bo hitreje pripeljala do odpornih rastlin.

Raziskovalci razvijajo zamisel, da bi raznožili le tiste celice, ki preživijo delovanje herbicida, iz njih pa bi izločili gen, ki jim to odpornost omogoča. Ta gen bi vnesli v bakterijo ter z njo okužili željeno rastlino. Tovrsten poskus na tobaku se je že obnesel, močno pa ga bo koristno uporabiti tudi pri drugih rastlinah, na primer pri koruzi, ki je na nekatere herbicide zelo občutljiva. To dobro vedo poljedelci, ki so že kdaj naredili napako ali herbicid premalo strokovno uporabili. (Tehnološke in informacije)

NOVE MELIORACIJE NA CERKLJANSKEM

CERKLJE OB KRKI — Na krško-brežškem polju predlaga Agraria Brežice TOK Koopracija melioracijo 386 ha kmetijskih površin, in sicer na območju Črešnjice, Hraštja ter Zgornjih Skopic. Izvedbeni projekt je na podlagi agropedološke študije Agronomске fakultete v Zagrebu izdelalo Vodnogospodarsko podjetje Maribor. Gre predvsem za osušitev zamočvirjenih zemljišč. Poglobili bodo tudi strugo potoka, zasu-li deset depresij in uredili nad 9 km kolovoznih poti. Zveza vodnih skupnosti bo pokrila 90 odstotkov investicij, ostalo pa uporabniki zemljišč.

velikih kmetov, ampak ekstenzivno ali intenzivno proizvodnjo. Semiški delegat je to misel spodbijal s tem, da se da tudi diferenciacijo izkoristiti v nepravno smer. Sicer pa je Požek dejal, da je težko govoriti o kmetijski politiki, ki je doslej sploh nismo imeli. Za reorganizacijo združnih enot so se odločili zato, ker so

• Adlešičani opozarjajo, da je v njihovi okolici veliko kmetij, ki propadajo, polja razraščajo, lastniki oz. dediči pa so zaraščeni po vsem svetu. Zahtevajo, naj takšnim dedičem postavijo rok za ureditev razmer: da zemljo prodajo, jo dajo v najem ali pa jo začnejo sami obdelovati. Sicer naj začne veljati ukrep za začasni odzvezem zemlje.

ob ustanovitvi teh enot leta 1982 z odkupljenimi pridelki pokrili 80 odst. osebnih dohodkov zaposlenih v enotah, danes pa le še 30 odst. Zato so združne enote združili, povečali odgovornost zaposlenih, zagotovili pa je, da zaradi tega ne bo prikrajsan noben kmet in krava iz A kontrole. Sicer pa bodo v zdru-gji podpirali zlasti velike kmete, ki ostajajo na površju tudi v krizi, medtem ko bodo za manjše poiskali dodatni program. V zadnjem času v zadrugi še posebej pazijo, da ob prizuze teleta takoj izplačajo premijo. Če jo kateri od kmetov ne bo dobil v nekaj dneh, bodo na zadrugi kaznovali odgovornega. Prav zakasnitev pri plačilu mleka so pri kmetih pripeljale do napovedanega štrajka. Zadruga po Požekovih besedah ne bo vplivala na kmete, ali naj bojkotirajo oddajo mleka ali ne. Zbiralnice po vaseh 29. junija ne bodo zaprli, opozoril pa je, da kmetije ne bodo smeli prosto razdeljevati mleka zaradi sanitarnih zahtev, naslednji dan pa dan starega mleka tudi ne bodo smeli oddati.

M. BEZEK-JAKŠE

UVAŽAMO ŽE FIŽOL

Lanska poletna suša je močno prizadela fižol, nekadaj pomembno poljščino, ki je že tako in tako prizadeta zaradi uporabe herbicidov, ki preprečujejo pridelovanje fižola kot vmesnega posevka. Zvezne blagovne rezerve so že morale uvoziti 4.000 ton fižola, vendar je prodajna cena zaradi močno zmanjšane ponudbe kmečkega fižola na trgu vseeno sorazmerno visoka. Na novo-meški tržnici je cena že preseгла 2 stara milijona za kilogram. Če bo slo tako naprej, se bo pridelovanje fižola, ki tudi sicer ni deložno take pozornosti kot nekoč (spomnimo se knjige inž. Zaplotnika), spet bolj izplačalo.

70-letnica čebelarstva

Obletnica čebelarke družine Šentrupert—Mirna

ŠENTRUPERT — Čebelarica družina Šentrupert—Mirna je s proslavo, ki je bila 17. junija na Veseli gori, obeležila 70-letnico čebelarstva v Šentrupertu. O čebelarstvu na tem območju so nekaj povedali na proslavi, ki se je udeležil tudi direktor ljubljanskega Medeksa, in nekaj z razstavo, ki jo je v sklopu obletnice organiziral v kmečkem muzeju na Veseli gori čebelarski krožek z mirenske osnovne šole. Krožek vodi mentorica Malči Mandelj. Razstavo so si z zanimanjem ogledovali tudi osnovnošolci, ki še niso čebelarji, in kot ugotavlja predsednik čebelarke družine Šentrupert—Mirna Peter Kurent, je takega zanimanja učencev že dovolj za skorajšnje ustanovitev čebelarskega krožka na OŠ Šentrupert.

Neposredno pred omenjeno proslavo, za katero je kulturniški del sporeda pripravila skupina učencev iz šentru-perške osnovne šole pod vodstvom Jožeta Zupana, so za čebelarje pripravili predavanje o vključevanju pravkar dobljenih matic v roje. Te matice je preskrbel v sodelovanju z Medeksom trebanjski odbor za razvoj čebelarstva, kar potrjuje, da čebelarji v skrbi za polne panje niso prepučeni sami sebi. Skrb pa ni majhna. »Lani in letos je varoza uničila veliko čebeljih družin,« pravi Peter Kurent. Pripravljenost pomagati iz te nesreče je pokazal omenjeni odbor, ki prav zdaj zbira naročila čebelarjev iz

• S politiko cen praktično nismo nikoli pospeševali kmetijstva, zato pa smo zapravili ugodno priložnost, da nam ostane več akumulacije za pospeševanje gospodarstva v celoti.

• Samo na prvi pogled se zdi, da so nizke obresti koristne. Podcenjevati ne smemo nobenega produkcijskega dejavnika, če želimo učinkovito gospodarjenje.

(Marko Kranjec)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja Tit Doberšek

Bakrove spojine

Bakrove spojine so preventivni anorganski fungicidi, ki jih bomo uporabljali kot škropivo za zaščito vinske trte po cvetenju. Sodiijo med najstarejše fungicide. Leta 1882 je francoski raziskovalec Millardet ugotovil, da je mešanica bakrenega sulfata (modre galice) in gašenega apna učinkovita proti peronospori vinske trte. Tri leta pozneje je opisal način priprave bakrenoapnene brozge, ki so jo poimenovali »bordoj-ska brozga« po francoski pokrajini Bordeaux. V slovenski in italijanski kmetijski šoli v Gorici so že pred letom 1885 delali poskuse z omenjeno brozgo in tamkajšnji rezultati so pripomogli k uvedbi tega fungicida v vse vinorodne okolišče tedanje avstro-ogrske monarhije. Do druge svetovne vojne je bilo to sredstvo edino učinkovito škropivo zoper peronosporo. Med drugo svetovno vojno so Nemci (zaradi pomanjkanja bakra) dali v promet nadomestek modre galice, Baur-rove pripravke. Druge fungicide smo začeli uporabljati šele po letu 1950.

Prednosti bakrenih pripravkov

1. Ne sodijo med drage pripravke. V zadnji št. Dol. lista objavljene cene povedo, da je cuprablun, ki deluje 14 dni, 4-krat cenejši kot mikal ali ridomil. Po ceni bi torej sintetik moral učinkovati 40 do 60 dni, kar pa sploh ne drži, saj učinkuje le okrog 20 dni.
2. Bakreni pripravki poleg peronos-pore zatirajo več škodljivih glivic, zavirajo razvoj bakterijskih bolezni (inž. Mamišević v brošuri ABC škropljenja).
3. Prednost bakrenih pripravkov je tudi njihova obstojnost. Težko se izpirajo in zelo počasi razkrajajo pod vplivom sončnih žarkov.
4. Bakreni pripravki utrjujejo jagodno kožico, ki je zato manj občutljiva za gnilobo grozdja.
5. Vpliv bakra na rast rastline je lahko slaba ali tudi dobra lastnost. Od začetka rasti mladik (to je do cvetenja trte), ko želimo, naj bi se trta čim bolj

T. DOBERŠEK

Kmetom spet le drobtine

Agrarii v premislek

BREŽICE — Brežiški kmetje si z nadomestilom za izgube ob lanskoletni suši niso kaj prida pomagali, kljub temu da so bili poleg denarnih pomoči nekateri deležni tudi davčnih olajšav in olajšav pri prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Dve stvari sta ob nadomestilih dvignili pritisk kmetom. Prvič: Nadomestilo je v obliki denarne pomoči pri nakupu škropiv in gnojil, pri čemer znašajo sredstva nadomestila 40 odstotkov cene, ostalo pa mora poravnati posameznik. Tako je lahko kmet denarno nadomestilo v višini enega milijona izrabil samo pod pogojem, da je pri Agrarii nakupil za 2,5 milijona reprovmateriala. Nič čudnega, da je prva misel, ki se je mnogim porodila ob takem pogovju, bila, da si skuša Agraria na ta način izprazniti skladišča in povečati promet. Če to ni res, zakaj ne bi kmetom enostavno omogočili nakup reprovmateriala v tej ali oni višini sredstev?

Drugič: Kmetom je šla precej v nos tudi groznja, da bo Agraria, če ne bodo pravice do nadomestila uveljavili do določene roka, sredstva porabila za izgradnjo hladilnice. V Agrarii so poudarili, da gre zgolj za priganjanje, kajti sredstva so tako majhna, da v izgradnji hladilnice pomenijo le drobno kapljico. Četudi sprejemno stališče, da je taka oblika nadomestila za škodo ob suši najprimernejša, bi Agrarii svetovali, naj za vsak primer zapesti še kakšnega psihologa. Če že kmetom delimo drobtinice, jih moramo vsaj prepričati, da so dobili cel kos.

B. DUŠIČ

Dražja bo komunalna »košarica«

V Novem mestu s 1. julijem za 62 odst. dražje stanarine, komunalne storitve pa za 75 odstotkov — Poslej vsak mesec nove cene — Kako je s subvencijami

NOVO MESTO — S prvim julijem se bodo tudi v Novem mestu podražile stanarine in komunalne storitve. Stanarine bodo višje za 62, komunalne storitve pa za približno 75 odstotkov. Poslej pa naj bi se eno in drugo držalo vsak mesec. Za stanarine je občinski izvršni svet potrdil, da se lahko avgusta in septembra podražijo še vsakič za 21 odstotkov, komunalne storitve pa se bodo podražile v skladu z rastjo cen industrijskih izdelkov v Sloveniji.

Predvidene podražitve stanarin še vedno zadoščajo le za to, da se bo ohranil njihov 1,49-odstotni delež v revalorizirani vrednosti stanovanjskega sklada, kot je bil na začetku leta. Odgovorni ugotavljajo, da zaradi težkih razmer letos ni nobenih možnosti, da bi stanovanjska skupnost uresničila srednjeročni program prehoda na stanarine, ki bi zagotavljale enostavno reprodukcijo. Povprečna stanarina za kvadratni meter bo v Novem mestu po podražitvi 1. julija znašala 7.910 din. Kljub tolikšni podražitvi pa, ocenjujejo, naj se ne bi bistveno povečalo število upravičencev do delne nadomestitve stanarine. Konec maja je takšno pomoč dobivalo 456 upravičencev v občini, v ta namen pa je bilo maja porabljenih 80,5 milijona dinarjev. Povprečna pomoč je znašala

176.524 din, najvišja izplačana, v znesku 347.303 din, je bila v krajevni skupnosti Ločna-Mačkovec. Subvencijo prejema 11 odstotkov stanovalcev v družbenih stanovanjih, kar je skoraj še enkrat več od slovenskega povprečja.

Ko bodo stanarine podražili po vsej Sloveniji, morajo v stanovanjski skupnosti Novo mesto za izvršni svet pripraviti pregled višine stanarin po slovenskih občinah, v katerem naj bi novomeška po doslej znanih podatkih o podražitvah ne bila na vrhu. Prav tako pričakujejo pregled deleža subvencij, pa tudi poročilo enotne evidence socialno-varstvenih pomoči o načinu njihovega dela, ker se širijo vesti, da pridobljene pravice avtomatično podaljšujejo in da jih dobivajo tudi taki, ki do njih ne bi bili upravičeni.

Komunalne storitve bodo, kot reče, dražje za 75 odstotkov. Kubični meter vode bo po novem stal za gospodinjstvo 4.600 din, za družbene dejavnosti 5.420 din in za gospodarstvo 9.950 din. Odvoz smeti bo za gospodinjstvo 330 din za kvadratni meter, za družbene dejavnosti 610 din, za gospodarstvo pa 1.440 din. Kanalizacija bo za gospodinjstvo 2.060 din, za družbene dejavnosti 3.030 in za gospodarstvo 4.450 din. Čiščenje odpadnih voda bo za gospodinjstvo 700 din za kubični meter, za vse ostale pa 2.100 din. Ko je izvršni svet potrjeval te cene, je sklenil, naj bodo naslednje podražitve kanalščine in čiščenja odpadnih voda (onesnaženost se plača posebej) takšne, da bi postopoma prišli do enotne cene za vse uporabnike. Razlike so namreč posledica socialnega pojmovanja cen komunalnih storitev, s čimer je treba prelomiti. Sklenjeno je bilo tudi, da mora biti v smetarini zagotovljen denar za financiranje razvojnih programov krajevnih skupnosti Brusnice in Orehovica, ki čutita vplive leskoveškega smetišča. V ceni vode pa je Komunalna dolžna zagotavljati denar za posebne naloge, letos za rekonstrukcijo priključkov ob gradnji novega novomeškega mostu.

Z. L.-D.

Kje dobiti potreben denar?

Zdravstvo in šolstvo še z nepolno blagajno

NOVO MESTO — Čeprav je bila višja prispevna stopnja za družbene dejavnosti, oz. v tem okviru za zdravstvo in šolstvo, sprejeta pred kratkim in začne veljati 1. julijem, je vse bolj očitno, da s tem zvišanjem prispevne stopnje, ki mu šolniki očitajo privilegiranje zdravstva in zapostavljanje šolstva, nista rešeni ne zdravstvo ne šolstvo. Prvemu po ocenah še vedno manjka 19 milijard, šolstvu pa naj bi do konca leta zmanjkalo še 200 milijonov več, medtem ko primanjkljaj v prvem polletju ocenjujejo za 11,8 milijarde dinarjev.

Občinska izobraževalna skupnost dolguje šolam samo za osebne dohodke za prvih pet mesecev 4 milijarde. Šole, ki imajo same organiziran prevoz šolarjev,

so za to dobile nekaj denarja le za prve tri mesece, neporavnana je obveznost do republiške skupnosti, čeprav so preko nje letos prvič že dobili 124 milijonov dinarjev solidarnostnih sredstev. Za letošnje kurilno sezono so šole imele tudi še polne rezervoarje, ki so sedaj prazni in ni denarja, da bi jih napolnili. Izobraževalna skupnost letos ni dala šolam še niti dinarja za amortizacijo. Ker naj bi se sedaj začela dograditev šole v Šmarjeti, ki naj bi jo financirali tudi z združenimi sredstvi amortizacije, bo ta denar treba nekje izvrtati, in to zaradi divjajočih cen brez zamude, saj si ne morejo privoščiti, da ne bi izpeljali referendumskega programa.

Reševanje tega problema ne bo niti najmanj lahko, rešitve skoraj ni videti. Tako novo zvišanje prispevnih stopenj kot enkratne zbiralne akcije za pokritje primanjkljaja so namreč hudo vprašljiva zadeva. Gospodarstvo ima za težave družbenih dejavnosti vse manj razumevanja, že ohranjanje dosežene ravni teh dejavnosti pa ni poceni, ampak vse dražje. Ko je novomeški izvršni svet pretekli teden poslušal o teh problemih, je sklenil, da se jih bo spet temeljiteje lotil, ko bodo znani politni obračuni z natančnim prilivom denarja, rezultati varčevalnih ukrepov itd. Spotaknil pa se je ob to, da v zdravstvu vsakič valorizirajo celoletni program, kar delajo sicer po republiških izhodiščih, ne pa na svojo pest. Menili so, da je na ta način to vreča brez dna.

Z. L.-D.

Sama kuhala za sto ljudi

Kraševčeva lča s pesmijo skozi življenje

METLIKA — Ko si je Kraševčeva lča pred tremi leti grdo zlomila nogo, ona pravi, da si jo je razreščila, je nekaj časa celo kazalo, da ji bo noga ostala trda. Volje in veselja do življenja pa lči ni vzela niti ta huda stvar. »V bolnici sme ves čas pela in vsi so me poslušali,« se spominja. Sicer pa Kraševčeva od mladega spremlja pesem. »Pri nas doma v Draščih smo kar naprej pegovali, to imamo v družini. Moja teta je pela celo pred cesarjem Francem Jožefom na Dunaju. Takega soprana ni bilo v Beli krajini!« Tako ni čudno, da je Kraševčeva, ki se je že pred vojno preselila v Metliko, pri 70 letih že 55 let cerkvena pevka.

Vedno veselo, zgovorno in zabavno Kraševčeva lča ljudje poznajo tudi kot izvrstno kuharico. Še v posebej lepem spominju jo imajo tisti, ki so se njenih dobrot najedli na kakšni od številnih ohceti, na katerih je Kraševčeva kuhala. »Koliko je bilo teh ohceti, ne vem, jih nisem štela, malo jih pa v vseh teh letih ni bilo, kuhala pa sem v glavnem na ohceti v metliški in suhorski fari. In to so bile ohceti, na katerih je bilo od 80 do 100 ljudi! Od srede naprej sem pripravljala, mesila, pekla, kuhala, in to samo popoldne in ponoči, kajti dopoldne sem imela domače gospodinjstvo. Zjutraj, ko je šla ohcet h koncu, so pa v kuhinjo prišli po kuharico muzikantje in potem sem se debelo uro plesala. Meni ni bilo nič težko, ker sem veselo narave in sem tako v delu kot v zabavi uživala.«

Iz gostilne v Ljubljani, ki pripravlja poročna kosila, so Kraševčeva prešli vprašati, katere jedi so včasih pripravljali za belokranjsko ohcet. Takole jih je naštel: goveda juha, govedina s praženim krompirjem, pečena, sarma, pohanje, pečen janček, puran z žlikrofi, potice, kompoti, piškoti in torte, na koncu pa še kislja juha.

A. B.

Iča Kraševčeva

OBNOVA CERKVICE

— Pred časom so začeli obnavljati cerkvice sv. Andreja na Kalvariji v Starem trgu. Cerkev, bila je zadnja v vrsti kapel na križevem potu, je stara več kot 300 let. Do pred 30 leti je bila še povsem ohranjena, z bogatim oltarjem in drugo opremo. Ko pa je vihar odnesel del strehe, so jo takratni gospodarji zanemarili, ostalo je naredila narava in ljudje, ki so razgrabili opremo. Najprej se je podrli strop, sčasoma je sredi cerkve zrastle drevje, ki so ga pred začetkom obnove podirali z mornarjo žago. Obnove se je lotil starošolski župnik Lojze Rajk pod vodstvom novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Ko bo cerkev obnovljena, jo bodo uporabljali v kulturne namene. (Foto: A. B.)

NA HINJAH GASILCI IN FRAJTONARICE

HINJE — Gasilsko društvo Hinje organizira vsako leto večjo gasilsko veselico, katere izkupiček namenja za dograditev svojega poslopja in nabavo opreme. Letos nameravajo gasilsko veselico popestriti še s srečanjem harmonikašev s frajtonaricami. Priveden bo v nedeljo, 2. julija, ob 14. uri pri gasilskem domu na Hinjah. Vse harmonikarje, ki se nameravajo srečanja udeležiti, prosijo, naj se prej prijavijo po telefonu 43-901 ali 43-910, predvsem zaradi evidence nastopajočih, sicer so pa vseno dobrodošli.

OBLETNICA

URŠNA SELA — Gasilsko društvo Uršna sela bo v nedeljo, 2. julija, svečano proslavilo svojo šestdesetletnico. Proslava bo pred gasilskim domom ob 16. uri, potem pa bo povorka krenila na zabavišni prostor sredi vasi, kjer bo gasilska veselica z bogato tombolo. Za prijetno razpoloženje bo igral ansambel Tonija Verderberja.

Regrča vas ima nov obraz

Kanalizacija domala končana — Nekdaj zanemarjeno predmestno naselje postaja vse bolj prijetno

REGRČA VAS — V soboto, 24. junija, so krajinj KS Regrča vas pri svojem domu nad vasjo proslavili krajevni praznik.

»Regrča vas je v zadnjih desetih letih doživela nesluten razvoj,« pravi novi predsednik sveta krajevnih skupnosti Aldo Šinkovec. »To je videti po komunalni urejenosti, pa tudi po zunanji podobi domačij in njihove okolice. V zadnjem letu smo dokončali kanalizacijo,

Aldo Šinkovec

Za čisto in varčno proizvodnjo

V Beti bojo svoje tehnološke odplake sami očistili, od čegar bo precejšen prihranek in ekološka korist — Ukrepi na področju energetike

METLIKA — V Beti so se resno lotili študije o potrebnih ukrepih na področju energetike, energetskega varčevanja in ekologije ter o prihrankih, ki bi jih ti ukrepi prinesli. Študija in projekti nastajajo v sodelovanju s strokovnjaki iz novomeške Krke. Najprej se bodo lotili ekološkega dela.

Iz Beti gre okoli milijon kubičnih metrov tehnoloških odplak na leto. Tehnološke potrebe te tovarne po vodi znašajo 170 kubicov na uro, metliška čistilna naprava, na katero so speljane Betine odplake, pa je projektirana za čiščenje 80 kubicov na uro. Že iz tega podatka je jasno, da samo Beti čistilno napravo »zaplavi« in da od takega »čiščenja« ni nobenega haska. Morajo pa za to »čiščenje« kljub temu dobro plačati. Račun za april je znašal 126 milijonov dinarjev. Da bi se poslej izognili tako velikim stroškom, nameravajo dograditi sedanjo interno čistilno napravo ter iz Beti

Priznanja civilne zaščite

Jožetu Kocmurju iz Žužemberka zlati znak

NOVO MESTO — Ob 20. juniju, dnevu civilne zaščite, je bila v sredo, 21. junija, v mali dvorani Doma JLA slovesnost, na kateri je predsednik občinske skupščine Franc Šali skupaj s poveljnikom občinskega štaba civilne zaščite Janezom Štrukljem podelil zaslužnim organizacijam in posameznikom republiška in občinska priznanja. Najvišje priznanje, zlati znak civilne zaščite, je prejel Jože Kocmur, poveljnik štaba civilne zaščite v krajevni skupnosti Žužemberk. Bronasti znak je za uspešno sodelovanje pri izvajanju reševalnih in zaščitnih akcij prejela Občinska gasilska zveza, Center za obveščanje občine Novo mesto pa je prejel priznanje republiškega sekretariata za ljudsko obrambo. Plaketo CZ je prejel tudi kolektiv Komunalne Novo mesto za prizadevanje pri oskrbi prebivalstva s pitno vodo. Med posamezniki so plaketo prejeli: Janez Kržan, Ivo Štebljaj, Janez Gregorčič Alojz Ucmjan iz Novega mesta in Alojz Pirnar iz Šmarjete.

Ob slavnosti je poveljnik štaba Janez Štrukelj povedal, da je v tem času v enote CZ vključenih kar 14 odst.

PRIZNANJE GASILCEM — Občinska gasilska zveza Novo mesto je prejela bronasti znak civilne zaščite tudi zato, ker vsako leto oskrbuje prebivalstvo s pitno vodo. Na sliki: v imenu gasilcev prevzema priznanje inž. gasilstva Ivan Gornik, ki je tudi vodja preventivne dejavnosti.

vsega prebivalstva novomeške občine. Poveljal je delo specializiranih enot, ki so zadnja leta zelo pomlajene ter strokovno in tehnično dobro usposobljene.

J. P.

Po želji članov

V Žužemberku sestanek OK ZRVS Novo mesto — Prakso raje kot teorijo

ŽUŽEMBERK — Udeležba rezervnih vojaških starešin na različnih usposabljanjih je bila v zadnjem obdobju nekoliko slabša od pričakovanih vodstvenih ljudi v OK ZRVS Novo mesto in manjša od udeležbe v lanskem letu. Z odzivom članstva na različne oblike usposabljanja so se ukvarjali tudi v razpravi na delovnem srečanju 25. junija v Žužemberku, ki so se ga udeležili predstavniki vodstva OK ZRVS Novo mesto, vodstva občine in občinskih DPO, občinskega sekretariata za ljudsko obrambo in vojne pošte 1394. Med prisotnimi je bil tudi general Alojz Hren, predsednik komisije za kadrovska vprašanja pri RK ZRVS Slovenije.

Že pred omenjenim sestankom, ki pomeni pravzaprav redni vsakoletni prenos usposabljanja, je OK ZRVS Novo mesto spremljala udeleževanje rezervnih vojaških starešin v svoji organizaciji. Občinska konferenca je z dvema anketama ugotavljala pripombe, zahteve in želje rezervnih oficirjev, ki so se lani vrnili od vojakov, ter podobno pri starejšem članstvu. Slednji so v anketnih listih zapisali med želje, da imajo praktično usposabljanje raje od teorije. Bivši gojenci ŠRO so z odgovori postavili anketarja pred odprto vprašanje: ali bodočim gojencem šol za rezervne oficirje povedati, kaj (obremenilnega) nosi s seboj status rezervnega starešine, ali pa občutke in pričakovanja rekrutov prepustiti kasnejšim, naknadnim izkušnjam mladih ljudi-vojakov.

PLESNI VEČER V JLA

NOVO MESTO — V Domu JLA bo danes ob 20. uri izjemna plesna prireditev. Z jazz balemom, electric boogi in latinsko-ameriški plesi se bo predstavila plesna skupina Dance group DI iz Ribnice.

PRAZNIK ŠMIHELSKIH GASILCEV

ŠMIEHEL — V soboto, 1. julija, ob 17. uri se bo pričelo slavlje ob 60-letnici gasilskega društva Šmihel-NOVO mesto. Ob tej priložnosti so pripravili paradno, razstavo gasilske opreme in pregled delovanja društva od leta 1929—1989. V kulturnem programu bodo sodelovali pihalni orkester GD Novo mesto, pevci gasilskega društva iz Šmihela, tamburaški orkester KUD DVD Donja Lomnica, recitatorska skupina osnovne šole Milka Šobar-Nataša, na koncu pa bodo najboljšim gasilcega avto-rallya podelili priznanja in pokale. Seveda ne bo manjkala veselica z ansambлом Dolenjci in bogatim srečelovom. Pokrovi teljstvo nad praznovanjem so prevzele krajevnne skupnosti Drska, Gotna vas, Kandija-Grm, Regerča vas, Šmihel in Zbajva vas.

KABELSKA TV V KS KANDIJA-GRM

NOVO MESTO — V krajevni skupnosti Kandija-Grm so pred dnevi začeli z akcijo za priključitev na kabelsko omrežje Novo mesto. Zanimanja med krajinj je toliko, da kaže, da ne bo posebno težko med 1.500 gospodinjstvi zbrati dovolj naročnikov. Pogoji za priključitev so še posebno ugodni v tem tednu do 6. julija, tako za naročnike v blokih kot v individualnih hišah. Do tega datuma lahko naročniki dobijo priključek na kabelsko televizijo v hišo za 3,75 milijona din, naročniki v blokih pa celo za 1,125 milijona din, če se za KATV prijavi vsaj 70 odstotkov stanovalcev. Možno je tudi obročno odplačilo tega zneska. Po 7. juliju bo cena priključka znatno višja. Podrobnejše informacije o priključitvi na KATV Novo mesto lahko zainteresirani dobijo v prostorih Skupnosti krajevnih skupnosti Novo mesto na Glavnem trgu (rotovž), tam pa lahko tudi sklenejo pogodbo.

T. J.

PREBUJENJE — Na opozorilo zboru novomeških prosvetnih delavcev, med drugim s pomirjevalnim govorom nastopil tudi dolgoletni politik. V kotu no samozavestnem nastopu je dejal: »da ga veseli, da so se tudi prosvetni delavci zbudili«. Zanimivo je, da je ta mešič v zadnjih 20 letih kar precej pripomnel da so bili prosvetarji ves čas v globoki narkozi.

LIPA — V zares senčnem vrhu kandida sta bili videni dve ženski, ki obirali lipovo cvetje. Če bi pridni nabirali ki segali po lipovem listju, bi lahko našli da se je narodna zavest med širokimi slovenskimi množicami zelo razmahnila, začela s cvetjem pa bolj priča o narodovi svetosti. Ljudstvo si pripravljaja čaj za blazajenje zimo, denarja za čaj iz trgovine zmanjka. Godzovi so polni nabiralec borovnic god in gob. Nekateri se že veselo dobijo tine divjega kostanja. Skuhali si bodo mleko.

SLOVO — V naši idilični etno skupnosti Romov mora vladati več družinska ljubezen. Ko je R. H. iz Slovenije neja te dni odhajal k vojakom, so mu mači in prijatelji na Studiu D naročili 11 poslovilnih čestitk. Eno za drugo, kaj pameti bi pričakovali vsaj od radijskega

Ena gospa je slišala, da bodo diletorju Dolenjke ob odhodu v polje kupili lovsko puško bokarico. Vsebo poslovojdja mora iz lastnega žepa sprevati 300.000 din. Posebne stanki, kako bodo ta denar primor nazaj, ne bo treba sklicati.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 13. do 21. junija so v meški porodnišnici rodile: Valentina janič iz Gornikov — Ano Marijo, Hrbičan iz Ribnika — Davorja, Fabjan s Prevol — Petro, Nevenka Pogden iz Straže — Zorana in Zano, Marjica Lindič iz Sentjanja — Alena, Mojca folt z Vrha pri Ljubnu — Denisa, Vidrih z Rdečega Kala — Jureta, Zdenka Lindič iz Drame pri Sentjerneju — mena in Marka, Simona Zabukovec iz lovič — Gregorja, Alenka Žar iz Dobrove vasi — Matejo, Zlata Vranešič, Tribuč — Tomaža, Davida Sinanovič, Črnomlja — Muonisa, Vida Sirk-Serk iz Meniške vasi — Sama, Zdenka Dolencev — Katjo, Silva Polenč iz Andreja, Zlata Podrebrac iz Zakanj Sel — Tomislava, Štefka Zoran iz vasi — Natalijo, Alenka Rožman iz jega sela — Katjo, Tatjana Hrustič, Šmolnje vasi — Urško, Vida Kubele, Šmarja — Kajo, Andreja Smolčič — Matica, Bojana Berus iz Podturne Luka, Martina Stricelj iz Stranske vasi, Iztoka, Darinka Tori iz Velikega Simona, Jožica Jankovič z Radovice, Marija, Marjana Lamut iz Črnomlja, Darjo, Andreja Zorec iz Dol. Ponikev, Matejo, Lidija Janc iz Raven pri Leskovat — Matejo, Darja Kos iz Dol. Nemške vasi — Klemenca, Marjetka Strle iz Klavdij, Tereziya Gazdova iz nje vasi — Andrejo, Irena Pirš s mona, Marija Starc iz Brezja — Viktorija Jerlah iz Martinje vasi — Irena Lakner iz Šipka pri Dragutov deklko, Katica Volf iz Sečjega dečka, Nada Vujičič iz Straže — Biserka Jaketič s Perudine — IZ NOVEGA MESTA: Rodile so: jra Krevs iz Ulice Slavka Gruma 3 grad, Marjeta Somrak, Danila Bučarja — Katjo, Alenka Jalšovec iz Šegove — Mateja, Kata Stupar z Belokranjske ste 81 — Blaža in Zorica Kreše iz ve 39 — dečka. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

METLIŠKI IN PODZEMELSKI OSNOVNOŠOLCI so predstavljali venijo na nedavnem enotedenskem hodu po Titovem rojstnem kraju. Akcija so podprle delovne organizacije Kom. Beti, Noveles, KK Mercator ter Obč. zadruga, za kar se jim organizatorji Občinske zveze prijateljev mladine lepše zahvaljuje.

ZADNJE ČASE JE V BELI KRANJINI aktualno vprašanje plačevanja akcij, jih pripravljaja republika. Lepo je, da Ljubljani načrtujejo različne predavne obletnice, predavanja in seminarje, razveseljivo pa je to, da za vse načrtovane predvidijo tudi denarnega pokrija. Tizacije za različne seminarje, ki so obvezni, so že tako visoke, da jih vsi vsem osnovni šoli ne morejo več plačevati. Torej je prišlo že do tega, da bo za sika go znanje nedosegljivo že zato, ker je roditelj in živi v revnejši občini.

SLAVNOSTNI GOVORNIK PRAZNOVANJU 120-letnice slovenskega gasilstva bo predsednik izvršnega sveta SRS tovarni Dušan Sinigoy. Proslava nedeljo, 2. julija, pred metliškim gasilskim domom. Na slovesnost — udeležila se bodo mnoga gasilska društva iz Slovenije in Hrvaške — se Metličani vneto pripravljajo. Parada več tisoč gasilcev bo krenila v Pungarta po Cesti bratstva in enotnosti gasilskega doma, kjer bo tribuna in vse potrebno za slovesnost in dobro počutje.

KOPRIVE — Medtem ko na vratih črnomaljske bele hiše, torej stavbe, v kateri domujejo družbenopolitične organizacije in še kdo, že nekaj časa visi poziv za lepše, bolj urejeno mesto, pa okrog omenjene hiše prdno rastejo koprive in ostali bolj ali manj zlahtni pleveli. Eden od zaposlenih v beli hiši je predlagal, naj bi poklicali komunalne delavce, ki bi vse skupaj zopet spravili v red, s čimer se tajnica izobraževalne skupnosti ni strinjala. Predlagala je, da raje prinese od doma srp. Očitno se še niso uskladili, ker plevel menda še kar veliko raste.

VSTOPNINA — Na eni od zadnjih nogometnih tekem v Črnomlju je večjo pozornost kot tekane za usmjem prireditelj, ki se je pri vnhodu prepiral, ali bo stal vstopnico ali ne. Glede na to, da tekma ni bila proti koncu plačilnega meseca, se mu primanjkljaj v obliki pettisotaka najbrž ne bi pretirano poznal v žepu. Oliko manj, ker velja za enega bolje plačanih občanov v Črnomlju.

SEKRETAR — Dobro obveščeni prajo, da pogosto videvajo sekretarja občinske konference Socialistične zveze red začetkom delovnega časa v bifeju grad. Pesimisti pravijo, da sekretar iz bifeja ugotavlja, kako točno prihajajo na delo občinski uslužbenci, optimisti pa, da se počne na ta način približati bazi v občinski spravi. To, da spiije kavico, pa je zgolj namučaža.

Drobne iz Kočevja

PRESTAVILI OTVORITEV — Šal-kovaščani so prestavili otvoritev svojega gasilskega doma na 22. julij. Prvotno so nameravali prenovljeni in dozidani dom odpreti 3. julija.

BIFE PRED KAVARNO — Prikolič-bife je gostinski podjetje Hotel Pugled postavilo pred kavarno sredi mesta. Gost-gost-dobe tu predvsem jedila na žaru.

SE ZA OTROKE — Pri brunarici v Dolgi vasi so postavili igrala za otroke. Tako je poskrbljeno, da se staršem med zabavo pri šanku ne bi dogajalo neprestano kaj nepredvidljivega, saj so otroci varno spravljani na igrišču. Delavska godba pa prireja pri brunarici vsako soboto ob 8. uri zabavni program.

PREDSTAVITEV SKUPIN GODBE — Na ploščadi sredi mesta je bil 17. junija koncert delavske godbe, razen tega pa so predstave tudi skupine, ki delujejo pri prirediteljih. Nastop je bil zelo uspešen.

DOPISNIC NI — V nekaterih kočevskih trafikah ne prodajajo več dopisnic. Trgovci, da se jih proizvajalcem ne spleča več tiskati.

Ribniški zobotrebci

SENO GNJE — Te dni je v ribniški občini spet lep pogled na kozolčke in ostrice, v katerih domačini sušijo seno. Vener-jar je uspelo seno tako sušiti in spraviti predvsem tistim, ki imajo svojo mehanizacijo. Ostalim je zaradi pogostega dežja ostalo na desetine ton pokošene trave, ker ubelje niso mogli spraviti s travnikov.

NOVI GRAŠČAK — Zvedeli smo, da neki arhitekt ponudi ribniški občini, da prevzame v dolgotrni najem grad Ortnek. Vidni ga namerava preurediti tako, da bi v kavej razstavljal dosežke arhitekture. Nedo-pa je dal podobno ponudbo tudi že v občini Kočevje, in sicer za najem opuščene stavbe pri rudniški separaciji, v kateri namerava urediti likovno razstavišče.

VODA IZ DOLINE — Dom na Travnici gori je sicer dobil neoporečno pitno vodo, vendar že razmišljajo, kako bi se domovi vodo iz doline, od Izberja pri Sodražici. Tako bi dobile tekočo pitno vodo tudi vikend hišice, ki jih je na Travnici zraslo že kar veliko.

KAJS PLETENINO? — Podjetje Ple-nina Ljubljana, ki ima svoj obrat v Sodražici, bo šlo predvidoma v letošnjem tretjem četrtletju v likvidacijo. Nekateri obrati pa se bodo osamosvojili in postali samostojna podjetja. To naj bi se zgodilo tudi z obratom v Sodražici, ki posluje uspešno.

Trebanjske iveri

TELEFONSKI KABEL — V Šentlovren-cu pred podjetjem »Hrast« imajo zlo-žene velike kolute s telefonskim kablom, ki bo predvidoma povezal s svetom dolo-eno število telefonskih naročnikov iz Marjane vasi, Šentlovenca, Mačjelega dolja, Velikega Vidma in še od kod. Po mne-ju nekaterih je tako naviti zemeljski ka-bel tam že lep čas. Če bo pod milim nebom čakal lepših dni še nekaj časa, se bo morda sam od sebe in z božjo pomočjo pogreznil v zemljo, tako da ni gradbeni-dobor niti PTT ne bosta imela z napeljavo obnohena dela več.

VABILO — Organizatorji srečanja motoristov so vabili obiskovalce s trans-parentom z napisom »sreč. motoristov«. Očitno je zmanjkalo prostora za preostale črke. Nekateri pa povezujejo dolžino na-pisa tudi z bodočnostjo, te lepo pripravlje-je in znane prireditelje. Če brk na vabilu iz leta v leto manj, bo prihodnost srečanja

ZASTOJI IN ZAMUDE — Delavci, ki se vozijo na delo iz Novega mesta v Trebnje, se ne morejo pritoževati nad dol-ječanjem vsakdanjega popotovanja. Pri-ritelj Falknerju, Ivanu Repovžu in Drku Novaku pa so izročili plakete občins-kega štaba civilne zaščite.

Delovni predznak je dala letošnje-mu praznovanju skupna gasilska sek-torska vaja gasilcev. Izvedli so jo na Račjem selu, kjer gasilsko društvo praznuje 40-letnico. Več o vaji in slav-ljenju prihodnjič.

L. M.

banjskemu zdravstvenemu domu za njegovo dolgoletno vsestransko vklju-čevanje v civilno zaščito. Jožetu Falknerju, Ivanu Repovžu in Drku Novaku pa so izročili plakete občins-kega štaba civilne zaščite.

Delovni predznak je dala letošnje-mu praznovanju skupna gasilska sek-torska vaja gasilcev. Izvedli so jo na Račjem selu, kjer gasilsko društvo praznuje 40-letnico. Več o vaji in slav-ljenju prihodnjič.

L. M.

banjskemu zdravstvenemu domu za njegovo dolgoletno vsestransko vklju-čevanje v civilno zaščito. Jožetu Falknerju, Ivanu Repovžu in Drku Novaku pa so izročili plakete občins-kega štaba civilne zaščite.

Delovni predznak je dala letošnje-mu praznovanju skupna gasilska sek-torska vaja gasilcev. Izvedli so jo na Račjem selu, kjer gasilsko društvo praznuje 40-letnico. Več o vaji in slav-ljenju prihodnjič.

L. M.

Julija zopet plaz podražitev

V Črnomlju se bodo stanarine prihodnji mesec povečale za 94 odst., komunalne usluge pa za 40 do 50 odst. — Vskomesečno usklajevanje cen?

ČRNOMELJ — 1. julija nas bo zopet zasul plaz podražitev, med drugim tudi stanarin in komunalnih storitev. Medtem ko v črnomaljski občini napovedujejo za 94 odst. večje stanarine, so na Komunalni nekoliko bolj milostni. Njihove podražitve bodo znašale okrog 40 do 50 odst.

Na Komunalni zavračajo očitke, da so podražitve odraz apetita po povečevanju osebnih dohodkov, ki zastajajo za gospodarstvom, saj je bil najnižji OD aprila 1,5 milijona dinarjev, najvišji pa 4,2 milijona. Cene morajo sproti prilagajati zaradi podražitev električne energije in goriva, saj je tako lahko redno opravljajo tudi svoje storitve. Tako bo julija voda dražja za 39 odst., kanalščina za okrog 50 odst., od česa smeti pa ne bodo več obračunavali po kv. metru stanovanjske površine, temveč po številu družinskih članov. S tem bodo morali redno skrbeti za ažuriranje seznamov, kar doslej ni bilo potrebno, to pa jim bo

naprtilo dodatno delo. Problem s tistimi krajinami, ki so doslej bojkotirali odvoz smeti, nameravajo rešiti tako, da jim bo Komunalna prodala smetarske kante. Kajti šele ko je smetnjak pri hiši, lahko zaračunavajo tudi storitve.

V stanovanjski skupnosti pa so tako rekoč primorani povečati stanarine za skoraj 100 odst., če hočejo do konca leta doseči 60 odst. ekonomske stanarine. Povprečna stanarina v občini bo po novem dobrih 360 tisočakov. Na stanovanjski skupnosti so predlagali, naj bi povišanje stanarin sledilo vsak mesec do konca leta, kar pa je izvršni svet zavrnil zaradi uradnih objav podražitev.

Zato izvršni svet predlaga, naj bi bila naslednja podražitev oktobra, za prihodnje leto pa bodo razmislili o meseč-

• Z juljsko podražitvijo stanarin bodo v Črnomlju dosegli komaj 37 odst. ekonomske stanarine. 60 odst. ekonomske stanarine, ki naj bi zagotavljala vsaj enostavno reprodukcijo, pa naj bi ob vsakomesečnih podražitvah za 15 do 35 odst. dosegli konec leta. Ker pa je izvršni svet predlagal naslednjo podražitev šele oktobra, bo to gotovo zopet velika, to pa bo povratno vplivalo tudi na standard stanovalcev.

nem usklajevanju stanarin, če se bo seveda spremenil tudi način sprejemanja cen, torej s soglasji brez uradnih objav.

NALOŽBE KOMUNALE

ČRNOMELJ — V tukajšnji Komunalni načrtujejo več naložb, nekaj pa jih je že v teku. V skladu z občinskimi odlokom predvidevajo zaščito vodnih virov v Srednji vasi in Vinici. Proti koncu gre gradnja zaščitnega bazena deževnih voda, v katerem se bodo zbirale vse odpadke, ki nastajajo v Beltu, Gorenju in na Čardaku, pozneje pa jih bodo prečrpavali v čistilno napravo. V mesecu dni bodo začeli graditi podaljšek kanalizacijskega omrežja proti bodoči čistilni napravi. V tem trenutku zaključujejo naložbo v Črpalnici v Dobličah, ki bo poslej delovala avtomatično, prav tako bo avtomatizirano kloriranje, s tem pa bodo zagotovili, da bo voda neoporečna, saj doseđanj sistem tega ni dopuščal. Zaradi avtomatizacije v Dobličah pa bodo ostali brez dela pri tem zajetu 4 delavci. Gre za starejše ljudi, vendar v Komunalni upajo, da jim bodo našli usrezno delo.

MANJ DENARJA ZA NALOŽBE

ČRNOMELJ — V prvih štirih mesecih letos so v črnomaljski občini porabili za naložbe za skoraj 400 odst. več denarja kot v enakem lanskem obdobju. Če pa upoštevamo visoko inflacijo, je bilo letos za naložbe namenjeno manj denarja kot lani. Skoraj 90 odst. denarja so porabili za investicije v gospodarstvu, zlasti industriji in rudarstvu, namenili pa so jih predvsem za posodobitve opreme. Za naložbe so delovne organizacije Iskra, Rudnik, IMV-jev obrat Črnomelj, GG Črmošnjice, Belt in kmetijska zadruga porabile predvsem lastna sredstva, pa tudi denar iz razvojnega dinarja in sredstva za razvoj manj razvitih področij.

Plakete ob dnevu civilne zaščite

Skupna seja

TREBNJE — Trebanjski občinski štab civilne zaščite je delovno in svečano priznaval dan civilne zaščite 20. junij, 16. t. m. je bila slavnostna skupna seja občinskega štaba CZ in predstavnikov DPO in društev. Maks Kurent, predsednik trebanjskega občinskega sveta, je na seji ocenil delo civilne zaščite v tem srednjeročnem obdobju, pri čemer je ugotovil zadovoljive dosežke in hkrati poudaril, da mora postati civilna zaščita v delovnih organizacijah še pomembnejši člen. Zato naj bi bili v štabih vodilni in odgovorni delavci. Govornik je dodal, da morajo krajevne skupnosti zlasti pomladiti članstvo ekip civilne zaščite, in podčrtal potrebo po izboljšanju organiziranosti in nekaterih bivalnih okoljih, predvsem blokovskih naselijh. Na slavnostni seji so podelili bronasto plaketo civilne zaščite tre-

• Na seji so posredovali informacijo o imenovanju Alojza Ratajca za neprofesionalnega po-veljnika občinskega štaba civilne zaščite Trebnje. Prej je bil na tej dolžnosti Jože Falkner, kije odšel na novo delovno mesto v Ljubljano.

banjskemu zdravstvenemu domu za njegovo dolgoletno vsestransko vklju-čevanje v civilno zaščito. Jožetu Falknerju, Ivanu Repovžu in Drku Novaku pa so izročili plakete občins-kega štaba civilne zaščite.

L. M.

Italijani v Sodražici?

Razgovori o italijanskem sovlaganju v tovarno čevljev, ki naj bi bila že februarja v Sodražici

RIBNICA — Predsednik občinskega izvršnega sveta Peter Levstek in predstavnik Rika sta pred kratkim

SAMOPRISPEVEK ZA ŠOLO?

STARA CERKEV PRI KOČEVJU — V Stari Cerkvi že gradijo novo šolo z družinimi sredstvi kočevskega gospodarstva. V krajevni skupnosti Stara Cerkev pa te dni potekajo priprave za uvedbo samoprispjevka za nabavo učil za novo šolo in za opremo laboratorija ter učilnice za tehnični pouk. Svet krajevne skupnosti je sklenil, naj bi samoprispjevke uvedli. Zdj predstavniki KS na sestankih po vaseh ugotavljajo, če so občani za samoprispjevke ali proti njemu. Po sedanjem predlogu naj bi samoprispjevke znašal 1,5 odstotka od osebnih dohodkov in pokojnin, uvedli pa naj bi ga za dobo treh let. Ker je na tem območju 550 do 600 zaposlenih in upokoencev, bi zbrali na mesec do 20 milijonov dinarjev samoprispjevka. Predsednik sveta KS Stara Cerkev Jože Furlan nam je povedal, da se bodo o uvedbi referendumu za samoprispjevke odločali po razgovorih, ki potekajo po vaseh. Referendum pa bo, če bo sprejeta odločitev zanj, konec avgusta ali v začetku septembra.

ŠOLA V ŽELJNAH NAJ OSTANE

ŽELJNE PRI KOČEVJU — Na nedavnem sestanku predstavnikov vodstva osnovne šole Kočevje s starši šolarjev iz Želj, ki je bil v osnovni šoli Željne, je bilo predlagano, naj bi se šolarji iz Želj žeto jesen vozili k pouku v šolo v Staro Cerkev. Prešolanje naj bi bilo začasno, saj bi v Željnah okoli leta 1992 zgradili novo šolo. Starši šolarjev pa so menili, naj šola v Željnah ostane in da ni treba voziti šolarjev k pouku v Staro Cerkev. Če je potrebno, so sami pripravljani pri popravilu sedanje svoje šole ali pa pri zidavi nove sodelovati z delom in prispevki. Tudi ko so glasovali, je bil le en glas za začasno prešolanje željnskih učencev v Staro Cerkev.

NOVA TRGOVINA, MESNICA IN BIFE

STARA CERKEV — V tem kraju pri Kočevju so 21. junija odprli novo poslovno stavbo, v kateri so trgovina, bife in mesnica. V isti zgradbi so tudi prostori za pošto, ki pa bo začela delati, ko bodo dobili opremo zanj. Zgradba je montažna, meri okoli 550 kv. m, gradnja je trajala le 5 mesecev, vrednost investicije po današnjih cenah pa znaša 7 milijard din. Direktor Mercatorjevega tozda Trgopromet Kočevje Ivan Glad se je na otvoritvi zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali k otvoritvi te trgovine na manj razvitem območju kočevske občine; podobno pa je poudaril pomen takih gradenj za razvoj podeželja direktor Kmetijskega gospodarstva Kočevje Janez Zlindra. Nove prostore pa je odprl predsednik sveta KS Stara cerkev Jože Furlan.

IZPOLJUJEJO CESTO

MIRNA — Potem ko so na cesti na Trbince zdaj že opravili zemeljska dela, naj bi jo še pred letošnjim 4. julijem asfaltirali. Za omenjeno cesto, ki bo dolga okrog 1.500 in široka 3 metre, so prizadevni krajin zbrali 1300 milijonov din, preostala sredstva pa bosta prispevali krajevna skupnost Mirna in samoprispjevka in trebanjska občinska komunalno-cestna skupnost. Skupno vrednost celotnih posodobitvenih del na cesti ocenjujejo na okrog 460 milijonov dinarjev.

Zgodba o črnomaljskem odloku

ČRNOMELJ — Ob sprejemanju sklepa o valorizaciji višine nadomestila za uporabo mestnega zemljišča, ki so ga pretekli teden sprejemali delegati zborov združenega dela in krajevnih skupnosti črnomaljske občine, je znova privrel na dan p oblem, ki že nekaj časa tli v nekaterih prizadenih okoljih. Čeprav so se odločali le o valorizaciji, pa je razprava tekla predvsem o spornem občinskem odloku o nadomestilih za uporabo stavbnih zemljišč.

Na podlagi sodb vrhovnega sodišča Slovenije bi morali plačila nadomestil oprostiti naselja, ki nimajo kanalizacije, torej vojno vase, Kočevje in Vinico, ter prav tako zavezance iz tistih delov naselij, kjer še ni urejena kanalizacija, a prispevek kljub temu plačujejo. Tako bi morali v Črnomlju spremeniti odlok. Ker pa bodo v kratkem pripravili spremembo republiškega zakona, ki naj bi upoštevala tudi določbe črnomaljskega odloka, odgovorni v Črnomlju menijo, da sedaj sprememba njihovega odloka ne bi bila umestna. Prav to pa je očitno razjelo nekatero krajanje. Zato so delegati predlagali, naj bi v sporna naselja ne pošiljali položnic, dokler ne bi videli, kaj bo prinesel republiški zakon.

S tem pa se nikakor niso strinjali odgovorni občinski moške, češ da je črnomaljski odlok veljaven in ga morajo spoštovati. To toliko bolj, ker ne gre za širši problem, ampak so se obeni obregnili krajin, ki jih med drugim žulijo tudi te stvari, vendar se uradno niso obrnili za pomoč na upravni organ občinske skupščine. Zato je vprašanje, ali bi občinarji uspeli s prepričevanjem teh ljudi, da denar — letos naj bi se zbralo za 60 milijonov dinarjev — zbrabejo za gradnjo komunalnih naprav. Res pa je, da bi bilo prepričevanje, če bi bilo seveda uspešno, lažje kot ukiniti odlok. Zato so na občino povabili vse, ki se jim zdi, da so oskudovani. Pripravljeni so jih celo oprostiti plačila.

M. BEZEK-JAKŠE

Gasilska slavlja

80 let GD Jurjevica in prapor v Otavicach

RIBNICA — Gasilci ribniške občine te dni tekmujejo in slave. Na nedavnem občinskem tekmovanju za memorial Mat-tevža Haceta, ki je bilo v Goriči vasi, je sodelovalo kar 340 gasilcev in vse občine iz vseh kategorijah.

Zmagovalci po kategorijah, ki so se uvrstili na regijsko tekmovanje v Grosupljem, so: pionirji: A Sodražica (mladi gasilec), A Nemška vas (pionirke), B Retje; mladinke: Ribnica; člani: A Sušje, B Retje, C Ribnica; veterani: Jurjevica.

Na osnovnih šolah v Ribnici in Sodražici zelo uspešno delujejo društva Mladi gasilec, za kar jim je občinska gasilska zveza ob zaključku šolskega leta podelila priznanji. Mladi Sodražani so bili zelo uspešni na republiškem tekmovanju v Metliki in so zasedli 10. mesto.

Ribniški gasilci se bodo udeležili tudi bližnje proslave 120-letnice GD Metlika. Na tej prireditvi bo sodelovalo 50 ribniških gasilcev. V domači občini bodo 9. julija proslavili 80-letnico GD Jurjevica, teden dni kasneje pa bo GD Otavice razvilo prapor.

M. GLAVONJIC

Bodečo nežo bo zamenjal nagelj

Dom na Travnici gori

TRAVNA GORA — »Otvoritev prenovljenega doma na Travnici gori bo jeseni, ko naj bi bila preključena bodeča neža, ki jo je dom dobil pred leti, zdaj pa računamo kar na turistični nagelj.« Tako menita tajnik republiške gasilske zveze Stane Urbančič (po rodu je Ribničan) in tehnični sekretar te zveze Franc Sever. Dom na Travnici gori je namreč obnovljiva Gasilska zveza Slovenije.

Po prvotni zamisli naj bi bil dom na Travnici gori namenjen le za potrebe oddiha, rekreacije in izobraževanja gasilcev, se pravi, da bi bil dom zaprtega tipa. Te dni pa so to zamisel opustili in sklenili, da bo dom odprt za javnost, člani gasilskih organizacij pa bodo imeli pri storitvah popust.

Dom je prevzela izkušena družina gostincev, ki imajo v zakupu tudi gostišče Močilnik pri Vrhniki. Zdj nudijo usluge tudi napovedanim skupinam, in sicer pogokam pa tudi izletnikom v Jelenov Žleb, Ogenjico in na Travnico goro. Za zimsko obdobje pa nameravajo urediti novo smučišče in upajo, da bodo v ta namen dobili prostor na eni izmed okoliških jas. Gostišče razpolaga s 60 ležišči. Vsaka soba ima svoje sanitarije. Dom je uvrščen v gostišče B kategorije.

J. P.

GOSTOVANJE NA RABU

RAB, FARA — Ob praznovanju 100-letnice turizma na Rabu je na prireditvah minulo soboto nastopil tudi KUD Kostel iz Vas-Fare v kočevski občini. Kostelska folklorna skupina je sodelovala v povorki in nato še v kulturnem programu. S tem nastopom so kostelski kulturniki vrnilo obisk kulturnikom Raba, ki so pred prvomajskimi prazniki gostovali v Fari. Občini Kočevje in Rab sta pobrateni.

M. LUZAR

STAVBA V STRUGAH GOTOVA — Prejšnji petek so v Strugah zaključili gradnjo večnamenske stavbe. V stavbi (na fotografiji) je na 1.200 kv. metrih prostor za osemletko, dve stanovanji, pošto, večnamensko dvorano ter krajevnih in pisarno krajevne skupnosti. Za sodelovanje v gradnji so na zadnji seji gradbenega odbora podelili priznanja IS SO Kočevje, Komunalni, SGP Zidar, Gozdemno gospodarstvu in stanovanjski skupnosti iz Kočevja ter IBT-Projektivnemu biroju, posestvu Snežnik Kočevska reka in KS Struge. (Foto: Primc)

Do kod posega šolski problem?

Kako se odločiti, če učiteljem grozi pomanjkanje dela, a je v bližini podružnična šola? — Servis za vse — Kje vzeti denar za »zamejce«?

VELIKI GABER — V težave, ki krojijo usodo osnovnih šol v trebanjski občini ali pa bodo v tem pogledu šele prišle na dan z vso ostrino, nedvomno spada premajhno število otrok v nekaterih učno-vzgojnih ustanovah. Med tistimi, ki bi jim večji vpis zmanjšal probleme, je osnovna šola v Velikem Gabru.

Zdajšnja zaskrbljenost vodstva šole je razumljiva ob dejstvu, da je v zadnjih 10 letih število učencev, ki obiskujejo pouk v Velikem Gabru, upadlo za pretek 100, in ob napovedi, da bo v prihodnje otrok v šoli še manj; zdaj jih je 235. V takem številčnem stanju se namreč skriva vprašanje, ali bodo v bodoče učitelji lahko dosegali predpisano število pedagoških delovnih ur in če jih ne bodo, koliko bodo z delom zasužili. Odgovor so ponudili delavci OŠ Veliki Gaber v predlogu, naj bi h gabski šoli priključili podružnico trebanjske osnovne šole v Šentlovencu. Z zamisljivo doselej niso prdrli pri vodstvu šole v Šentlovencu.

Kot kaže, so šentlovenški pedagoški delavci videli v ponujeni rešitvi dejansko ukinitev podružnice. In še več, tudi konec kulturne dejavnosti v kraju, v katerem je šola »servis za vse«.

Poleg takih mnenj, enih in drugih, je v zvezi z nakazanim tlečim problemom v obtoku še nekaj vprašanj, npr., kam hodijo šentlovenški otroci v višje raz-

rede, kakšne so prednosti in pomanjkljivosti prevoza šolarjev, in ne nazadnje, od kod jemati denar za vzdrževanje starejših šolskih stavb, kamor sodi tudi šentlovenška. Je tudi vprašanje, do kod je grozeče pomanjkanje šolarjev zgolj šolski problem, saj je število učencev zdaj mogoče le posledica morebitne nepremišljene poselitvene politike, kriticne delitve skupne slovenske in še katere pogace in še česa.

Če je vprašanje umestno, dobiva zadeva širšo družbeno razsežnost. Gotovo se za kaže vpetost šole v družbene tokove v sedanjem financiranju šole v Velikem Gabru. Na šoli so tudi otroci iz grosupeljske občine, katerih izobraževanje ni pristojna plačevati trebanjska občinska izobraževalna skupnost. V Grosupljem pa OŠ Veliki Gaber ne more tvegljati zahtev po denarju, ker so vmes spet občinske meje. Poleg tega ima šola težavo v tem, da ji občinska izobraževalna skupnost plačuje le 60 odst. hišnika in 40 odst. tajnice, kot pač

predpisuje republiški normativ za obseg dela, ki ga opravljata omenjeni osebni.

M. LUZAR

ŽE DANES »IZ TREBANJSKEGA KOŠA«

TREBNJE — Danes ob 18. uri bo pred stavbo skupščine občine Trebnje otvoritev turistične prireditve iz trebanjskega koša. Obiskovalci otvoritve bodo lahko prisluhnili koncertu trebanjske pihalne godbe. Na prireditvi, ki jo bodo zaključili v nedeljo, bo osrednji programski del sejem domače obrti, in to vse štiri dni od 10. ure naprej. Jutri, v petek, ob 21. uri bo na vrtu gostilne Pavlin večer KUD Pavel Golia. V soboto bodo odprli tablor likovnih samorastnikov, sicer pa bo ob 9. uri pri ribniku na Račjem selu ribiško tekmovanje in ob 18. uri pri novem gasilskem domu v Trebnjem vseleica. Nedeljski spored zajema dopoldnanski panoramski ogled Trebnje-ja in okolice na vozovih in kočijah in Veseli večer, ki bo ob 17. uri na vrtu gostilne Grmada.

Zmajeva bralna značka

Že več let jo podeljujejo tudi na Dolenjskem

Zdaj se umirja šolsko življenje, podeljene so bralne značke in med njimi že petič tudi Zmajeve bralne značke. S to značko je svet Zveze bralnih značk Slovenije počastil 150-letnico rojstva velikega pesnika Jovana Jovanovića-Zmaja, hkrati pa naj bi se slovenski bralci tudi bolje seznanili z mladinsko književnostjo jugoslovanskih narodov. Hkrati pa bi bila lahko to spodbuda tudi za ostale jugoslovanske narode, da bi načrtno usmerjali branje mladinske književnosti.

Zmajeva bralna značka se nekoliko razlikuje od ostalih značk. Zanj boro učenci — navadno od četrtega do osmega razreda — potem, ko so že osvojili matično značko. Pri ostalih značkah je barva predvsem oznaka za starostno stopnjo, pri Zmajevi bralni znački pa posameznik barva pomeni, kolikokrat je bralce osvojil to značko. Tako po bravnosti, srebrni in zlati znački pripočamo še priznanje, petič pa naj bi bila knjižna nagrada.

Prav zdaj pa smo dobili knjižico, zelo primerno za bralce Zmajeve bralne značke; to so pesmi Neže Maurer Iskal sem kukavico — Tražilo sam kukavico. Delo je izšlo v Sarajevu, prevod je oskrbel znani pesnik Šime Esić, pogovor je prevedla Valerija Skrinjar. Likovna

podoba je delo Stanislave S. Pudobke; na desni strani je zrcalna slika ilustracije na levi strani.

Pesmi Neže Maurer so blizu otrokovemu dojetju narave; v njih je polno zvočnosti in lahkoinega izražanja. Bralce pa se tako seznaniti tudi z načinom prevajanja. Za slovenske razmere je spodbudna tudi naklada: 2000 izvodov. Pesmi na 33 straneh lahko naročite pri Književni zadrugi Drugari v Sarajevu, Abraševićeva 11 (telefon: 071-458-735). Prav spodbudna je tudi cena — samo 7000 dinarjev; tako se knjižica lahko razširi med mlade slovenske bralce, ki vneto berejo za Zmajev bralno značko. Teh pa tudi na Dolenjskem ni malo.

Čeprav se niso znani vsi podatki, ki jih zbira svet Zveze bralnih značk Slovenije, vse tako kaže, da je Dolenjska tista pokrajina, ki se je najbolj vključila v branje za Zmajev bralno značko. To se kaže tudi po tem, da sta bila mentor in bralec že trikrat gosta na Zmajevih dežjih igrah v Novem Sadu. Ta čast je najprej pripadla Šoli v Škocjanu (že dvakrat), letos pa je bila na vrsti Šola v Dolenjskih Toplicah. To je prav gotovo spodbuda tudi za druge šole. Prepričani smo, da število bralcev za Zmajev bralno značko tudi v naslednjih letih ne bo upadalo.

JOŽE ZUPAN

Šentjernejski — skupna misel okteto

15. jubilejno srečanje okteto poteklo kot koncertna prireditev — V OŠ Martina Kotarja nastopilo 22 okteto iz raznih krajev Slovenije

ŠENTJERNEJ — V soboto, 24. junija, je bilo tu že 15. jubilejno srečanje slovenskih okteto. Prireditelj, ki je od leta 1985 vsako drugo leto, tokrat ni potekala na livadi poleg hipodroma kot prejšnja leta, temveč so jo pripravili v prostorih OŠ Martina Kotarja. To je bil mali koncertni maraton, na katerem se je zvrstilo 22 okteto (eden je sodelovanje odpovedal), od tega dva ženska, vsak pa se je predstavil s dvema pesmima razpisa Šentjernejskega okteta, ki je nastopil prvi in po tradiciji uvodoma zapel Bučarjevo priredbo ljudske pesmi Šentjernejska. Prvič je nastope spremljala posebna strokovna komisija ter pevecem in njihovim umetniškim vodjem svetovala, s čim naj nadaljujejo, kaj opustijo in kaj izboljšajo.

Koncert je bil izveden v dveh delih, popoldanskem in večernem, ob koncu so se okteti zili v en zbor in pod vodstvom Igorja Švare, umetniškega vodja Ljubljanskega okteta, zapeli Aljažev Triglav, Ipavčovo Slovenec sem in Premrlovo Zdravljico. Od okteto, ki delujejo na Dolenjskem in v Posavju, jih je na jubilejnim srečanju sodelovalo pet, poleg Šentjernejskega okteta še ženski okteti iz Brestanice pod vodstvom Stanke Macur, okteti Orlica iz Pišec, ki ga vodi Jurica Grakalič, okteti Donit iz Sodražice pod vodstvom Marjana Trčka in onet Vitra iz Ribnice, ki ga vodi Bernarda Ogovešek. Nastopil je tudi Ribniški okteti iz Ljubljane, katerega umetniški vodja je Jože Kores.

Na prireditvi so posebno pozornost izkazali okteto, ki praznujejo jubileje, pa tistim, ki so najdlje zvesti šentjernejskemu srečanju. Med slednjimi sta Šentjernejski okteti in okteti bratov Pirnat iz Jarš, ki sta se udeležila vseh petnajstih srečanj, Logaški okteti je letos sodeloval

že štirinajstič, po trinajstkrat pa sta v Šentjerneju pela okteti Jelovica iz Škofje Loke in okteti Tosama iz Domžal. Čestitke je vsem izrekel Marjan Močivnik, predsednik društva Srečanje okteto. Slavnostni govornik na 15. srečanju je bil Jernej Habjanič, podpredsednik ZKO Slovenije. Pohvalil je zbiranje okteto v Šentjerneju, rekoč, da pomeni pevecem ta kraj skupno misel. Okteti radi prihajajo v ta kraj na Dolenjskem in njih število kaže, da so pevski okteti priljubljeni sestavi. Zdašnji čas zborovskemu prepevanju ne kaže prijaznega obraza, zato število pevskih zborov upada, včlik pa je tudi osip v zborih. Habjanič je menil, da je v prihodnje prav zaradi tega pričakovati še več okteto.

Po Žumberku in Gorjancih

Vodnik izšel v 5000 izvodih — v slovenski in hrvaščini

NOVO MESTO — Po daljšem rojevanju je te dni pri Dolenjski založbi le izšel vodnik Po Žumberku in Gorjancih. Knjiga je skupno delo slovenskih in hrvaških sodelavcev, pripravil pa jo je uredniški odbor pod vodstvom Lojzeta Čampe. Obenem je to drugi zvezek knjižne zbirke Biblioteka »Žumberak — Gorjanci«, ki jo je osnovala Skupnost spominskega območja Žumberak — Gorjanci. Publikacija so natisnili v Tiskarni Novo mesto, in sicer v 5000 izvodih. Od tega jih je 3000 v hrvaščini in 2000 v slovenski. Knjigo, ki jo bogatijo številne barvne in črno-bele fotografije ter načrti območja in posameznih krajev, je oblikoval in tehnično uredil Silvo Vide, fotografja Branko Babič in Vladimir Jagarič pa sta prispevala največ fotografij.

Vodnik Po Žumberku in Gorjancih bralcu z besedo in sliko predstavlja spominsko območje Žumberak — Gorjanci, ki ga sestavlja pet slovenskih občin (Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto) in tri hrvaške (Jastrebarsko, Ozalj, Samobor). Vseh teh osem občin je že deset let povezanih v posebno skupnost, ki skrbi za gospodarski, kulturni in turistični razvoj celotnega območja. Knjigo tvorijo trije glavni deli.

Knjiga bo bržkone dobrodošel kazipot vsakomur, ki bo hotel kaj več zvedeti o območju Žumberak — Gorjanci ali se odpraviti vanj kot turist. Seveda ima tudi pomanjkljivosti in napake. Ena teh se je v hrvaški izdaji zapisala prevajalcu iz slovenskega v hrvaščino, ko je Jakčvo sliko Novomeški Breg prekrstil v Novomeško obalo (!).

I. Z.

kultura in izobraževanje

TRENUTEK PRED ZAPRJEJEM — Razstava 1. belokranjskega likovnega bienala v Črnomlju se je iztekla. V nedeljo, 25. junija, okoli 10.30 so se v zgornji avli kulturnega doma ob svojih eksponatih še zadnjikrat zbrali razstavalci in se seznanili z odmevi na bienale, nato pa v bližnji sobi ustanovili belokranjsko likovno skupino, ki bo delovala v okviru črnomajške ZKO. (Foto: I. Zoran)

Brazda v likovno ledino

1. belokranjski likovni bienale sprejeli z velikim zanimanjem — Okoli 900 obiskovalcev

ČRNOMELJ — Podobno kot otvoritev je bilo tudi zaprtje razstave 1. belokranjskega likovnega bienala minulo nedeljo dopoldne slovesno dejanje, ki so mu poleg organizatorjev in likovnih ustvarjalcev prisostvovali ostali obiskovalci iz črnomajške in metliške občine. Slovesnost se je začela s promladnim koncertom domače godbe na pihalu pred kulturnim domom.

Kot je povedal glasbenik in vsestranski kulturni delavec Silvester Mihelič, ob akademskem kiparju Jožetu Vrščaju gotovo najprizadnejši organizator 1. belokranjskega likovnega bienala, je ta likovna manifestacija dosegla svoj namen, kar dokazujejo tako zanimanje zanje kot tudi odmevi.

Razstavo 1. belokranjskega likovnega bienala, na kateri je sodelovalo 23 belokranjskih likovnikov s 55 deli, na ogled pa je bila deloma v galeriji Miniart in deloma v zgornji avli kulturnega doma, si je v dveh tednih ogledalo kakih 900 obiskovalcev. Zanimivi so odmevi oziroma vtisi ljubiteljev likovne umetnosti. Ena od obiskovalk je orga-

nizatorjem poslala dolgo pismo, ki izražajo njeno veliko navdušenje, da se je »po 44 letih« tudi Bela krajina prebudila in zaorala prvo brazdo v likovno ledino pokrajine. »Najpomembnejše pa je,« pravi obiskovalka, »da ste s tem dejanjem odprli novo stran življenja krajanov.«

Razstavalci 1. belokranjskega likovnega bienala so po zaprtju razstave ustanovili belokranjsko likovno skupino, ki bo organizacijsko vezana na občinsko ZKO v Črnomlju, in to prek komisije za likovno dejavnost, ki so njene člane izvolili na tem ustavnem sestanku. Beseda je tekla o delu skupine in o pripravah na naslednji bienale, ki bi po mnenju samih likovnikov moral biti drugačen od prvega. Poslednje razstave bi morale biti tudi po vsebini belokranjske, ne samo po imenu. Zato so sklenili, da bodo svoja likovna dela poslej še bolj bogatili z vnašanjem belokranjskih značilnosti in elementov iz belokranjske kulturne zakladnice oziroma kulturne dediščine.

I. ZORAN

Srečanje z dijaško poezijo

V Kozinovi dvorani so brali pesmi srednješolci — Glasbena šola podelila priznanja in nagrade

NOVO MESTO — Kot zadnja prireditev letošnjih dnevov mladinske kulturne ustvarjalnosti in postvarjalnosti v novomeški občini, ki jih je pripravila občinska Zveza kulturnih organizacij, je bil literarno-glasbeni večer v torek, 20. junija, v Kozinovi dvorani novomeške glasbene šole. S svojimi pesmimi so se predstavili novomeški srednješolci, glasbeni del pa so prispevali učenci šole, gostiteljice prireditve. Glasbena šola je na tem večeru podelila pisna priznanja in nagrade svojim najprizadnejšim in najuspešnejšim učencem v pravkar končanem šolskem letu.

Na literarno-glasbenem večeru so svoje pesmi brali (sami ali pa so jim jih brali sošolci) Sandra Čargonja, Gizela Kovačič, Ana Marija Curl, Andreja Kaplan in Samo Dražumerič, dijaki treh srednjih šol v Novem mestu: družboslovne in ekonomske srednje šole, srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve ter srednje šole pedagoške in tehniško-naravoslovne usmeritve. Sama ta peterica pa je svoje prispevke tudi poslala na razpis Zveze kulturnih organizacij oziroma njenega odbora za literarno dejavnost. Pesmi mladih ustvar-

jalcev je pregledal in odbral za predstavitev v Kozinovi dvorani pesnik in prevajalec Severin Šali, član odbora za literarno dejavnost.

Severin Šali je mladim literatom z novomeških srednjih šol povedal nekaj zelo spodbudnih misli. Najprej je izrazil svoje veselje ob dejstvu, da nadaljujejo literarno tradicijo svojih predhodnikov, nato pa, da so se odločili izpovedovati svoj svet na način, ki je tudi njemu samemu najbližji, to je v poeziji. Poudaril je, da je poezija nekaj, kar je nad vsem, to pa živi z močjo besede. Mlade pesnike je spodbujal, naj vztrajajo na tej čudoviti in obenem težki poti v svet poezije.

Podobno prireditve je Zveza kulturnih organizacij skupaj s svojim odborom za literarno dejavnost pripravila predtem na osnovni šoli Grm, kjer so nastopili mladi literati iz osnovnih šol. Tudi izbor za predstavitev literarne dejavnosti na osnovnih šolah je opravil Severin Šali. Prireditelj je potekala ob glasbi in likovnih delih, ki so jih ustvarili mladi udeleženci likovne delavnice. Delavnica je potekala vso pomlad, obiskovali pa so jo učenci raznih osnovnih šol.

I. Z.

10. REVIIJA GASILSKIH PIHALNIH ORKESTROV SLOVENIJE — To prireditev, ki sta jo pripravila pihalna godba pri GD Sevnica in ZKO Sevnica, pokroviteljica pa je bila Konfektarja Lisca, so preteklo nedeljo združili s 120-letnico tabora v Sevnici in 110-letnico sevniskega gasilskega društva. Domača godba pod vodstvom Franca Zupana ter godbe iz Spodnje Poljskave, Novega mesta, Loč, Lovrenca na Pohorju, iz hrvaške Kostonjice in Kapel so na sevniskem trgu najprej zaigrale vsaka po tri skladbe, na koncu pa je 240 godbenikov, ki jih je pozdrvil tudi predsednik GZS Branko Božič, skupaj zaigralo še štiri skladbe. Na posnetku: godbe med skupnim nastopom. (Foto: P. P.)

Kultura še bolj odvisna od mecenov

V blagajni trebanjske kulturne skupnosti premalo denarja za vse, ki jih ima ta skupnost na plačilnem spisku — Nič za obnovo in vzdrževanje prostorov, nič tudi za gostovanja — Ljubiteljsvo odvisno od sponzorjev

TREBNJE — V zdajšnjih za gospodarstvo in sploh za kakršnokoli dejavnost tako negotovih časih in ob razmerah, ki še nikoli niso bile tako zaostrene ter jih trahoteno galop inflacije in cen še bolj zapleta in megli, res ni moč ničesar več napovedati. Poleg tega je na področju družbenih dejavnosti posegla država z omejevalno zakonodajo in drugimi ukrepi ter sisom odrekla pravico celotnega pripadajočega jim denarnega deleža celo potem, ko so že sami pripravili klesčenje programov in denarnih zahtevkov do še sprejemljivega minimuma.

V trebanjski kulturni skupnosti ugotovljajo, da najrazličnejši omejevalni posegi onemogočajo tudi uresničevanje temeljnih smotrov kulturne politike, napisanih v veljavnih dokumentih. Najbolj ogrožen pa je program obnavljanja vzdrževanja kulturnih prostorov v občini, saj so morali izvajanje tega programa že lani ustaviti, medtem ko kulturna skupnost v letošnji program dejavnosti tovrstnih del sploh ni vpisala. Programi izvajalcev kulturne dejavnosti pa, kot rečeno, niso samo zelo skrajšani, ampak so tudi glede ovrednotenja tudi osiromašeni.

Denarni načrt trebanjske kulturne skupnosti za leto 1989 predvideva nekaj nad 700 milijonov dinarjev prihoda, ki jih bodo zbrali s prispevki iz družbenih dohodkov zaposlenih. Tretjino tega denarja bo dobila matična kulturna skupnost, dobro sedmino Zveze kulturnih organizacij, ostalo pa bo namenjeno za druge dejavnosti in akcije. Ugotovljajo, da denarja ne bo dovolj in da se bodo morali izvajalci kot do zdaj iztekati po pomoč k mecenom.

Mecenstvo oziroma sponzorstvo bo najpo tako pri že ustaljenih kot tudi pri nekaterih novih akcijah. Brez dodatne pomoči bi bila še zlasti ogrožena izvedba letošnjega tabora likovnih samorastnikov v Trebnjem. Tabor bo julija, nanj so povabili 15 ustvarjalcev. Letošnji udeleženci bodo v Galeriji likovnih samorastnikov prispevali nova zanimiva dela in tako še obogatili fond, ki že danes šteje nad 700 slik in kipov.

Ključno sredstvom pa je trebanjska kulturna skupnost sklenila odpreti tradicionalno mokronoško prireditev Kresna noč, ki prav letos prehaša na novo programsko zasnovno in bo poleg mnogo več kot le krajevna folklorna manifestacija. Kulturna skupnost pa se je zavzela tudi za to, da mlademu akademskemu slikarju Antiju Berčetu, edinemu ta čas na akademiji izoliranemu likovniku iz trebanjske občine, omogočili pripraviti samostojno razstavo.

V TREBNJEM XII. LIKOVNI TABOR
TREBNJE — V soboto, 1. julija, se bo tu začel tradicionalni, že XXII. tabor likovnih samorastnikov. Tabor po potekal do 7. julija, na njem pa bodo ustvarjali: Emin Basaranbilek, Jutta Borchert, Michail Chereches, Sekula Dugandžić, Stjepan Ivaneč, Tivadar Košut, Darja Lobnikar-Lovak, Janoš Mesaroš, Dobrosav Milojevič, Stane Novak, Peter Petrovič, Pero Topljak ter Zlata in Jože Volarič.

RAZSTAVLJALEC IZ BIH
LJUBLJANA — V galeriji Zveze družev slovenskih likovnih umetnikov so včeraj odprli razstavo del akademskega slikarja Afana Ramica iz Bosne in Hercegovine. Avtor je razstavljeni cikl imenoval Prema jugu (Proti jugu), razstava pa bo odprta do 15. julija.

V razmerah, kakršne so, je omenjeno malone vse, kar je kulturna skupnost zmožna zagotoviti. Žal v denarnem načrtu tokrat ni zagotovljen niti en sam dinar za gledališka in glasbena gostovanja. Teh si Trebanjci, poudarjajo v kulturni skupnosti, ne morejo več privoščiti in se bodo pač morali voziti na gledališke predstave in koncerte drugam. Upajo pa, da bodo še naprej ak-

tivna ljubiteljska kulturna društva in skupine ter v okviru lastnih možnosti poskrbela, da gledališko in glasbeno življenje le ne bo zamrlo. Bolj zaskrbljuje mrtvilo na gledališkem področju, saj odri odraslih že leta niso pripravili premiere. So pa zato marljivojši pevski zbori, pri čemer je razveseljivo, da imajo nekateri (npr. trebanjski komorni zbor, mladinski zbor glasene šole) pokrajinsko raven presegaajoče ambicije.

Kar zadeva glasbene prireditve, je treba reči, da ima pri tem večji delež glasbena šola, ki tako rekoč nenehno prireja nastope, tako da vsaj trebanjski obiskovalci za to zvrst umetnosti niso prikrajšani.

I. ZORAN

RAZSTAVA SLOVENSKE KRAJINE — V soboto ob 19. uri je bila v Malem salonu Zdravilišča Dolenjske Toplice svečano odprta razstava Krajina v delih slovenskih likovnih umetnikov. Razstava spada v okvir prireditev Srečanje v moji deželi, na njej pa je moč videti po nekaj del slikarjev Alenke Gerlovič, Viljema Jakopina, Janeza Miša Kneza, Roberta Hlavatja, Leopolda Hočvarja, Janeza Kneza, Franceta Peršina in Marijana Tršarja. Na otvoritvi (na posnetku) so z glasbenimi in recitatorskimi točkami nastopili učenci topliške osnovne šole pod mentorstvom Alenke Novak in Olge Kastelic. Ob 20. uri je bil v cerkvi Sv. Ane koncert orgelske glasbe. Na orgle je igrala Cecilija Kobal, pel pa je baritonist prof. Marko Bajuk. (Foto: T. Jakše)

Po Levstikovi poti tudi slikarji

Sedem likovnikov slikalo na temo Arhitekturna dediščina Levstikove poti od Litije do Čateža — Razstavo že videli v dveh krajih, novembra bo odprta tudi v čateški Elmi in trebanjski galeriji

Ko se je Fran Levstik pred nekaj več kot sto tridesetimi leti z beležko v žepu in grčevko v desnici odpravil na dolgo pot od Litije do Čateža, mu je vsaj ob pogledu na pokrajino lahko zapelo srce. Vsenakrog zeleni griči, na marsikaterem cerkev, v dolinah polja in vasi, povezane z blatnimi potmi in gramoznimi cestami, povsod pa prijazni ljudje. Ni se mu bilo treba umikati pred avtomobili in zatiskati nosu pred bencinskimi hlapi, kot bi moral storiti, če bi se na popotovanje odpravil danes. Takrat je življenje teklo počasi, nikomur se ni krikamor mudilo, v zraku pa je dišalo kvečjemu po znoju, vinu ali žganju, ki so ga domačini radi ponudili tudi tujcem.

Čateža ali objavil leta 1858. Ta Levstikov spis pa je postal tako zanimiv in pomemben, da se morajo o njem učiti že osnovnošolci, medtem ko je za študij literarne zgodovine sploh eno temeljnih slovenskih del. Ta Levstikova pot pa pomeni dandanes tudi izvir športnikom in rekreativcem, češ če jo je brez posebnih naporov lahko premeril pisatelj sredi prejšnjega stoletja, zakaj je ne bi mogli danes. In tako so čateški mladinci že nekajkrat organizirali pohod od Litije do Čateža, na Čatežu je bil minulo jesen prvi mali likovni tabor za likovno nadarjene učence iz trebanjske občine, letos pa so se odpravili po Levstikovi poti tudi likovniki. Zanimalo jih je predvsem, kaj je v naravi in vaseh še ostalo iz Levstikovih časov oziroma kakšen je pogled na kmečko arhitekturo ob Levstikovi poti danes.

Čez leto je pomemben delež prispeval tudi gostilničar, sicer eden od organizatorjev te tematske likovne kolonije, so se udeleženci odpravili na pot, po kateri je davno pred njimi šel Fran Levstik. Ustvarjali so na temo Arhitekturna dediščina Levstikove poti od Litije do Čateža. Kaj so ustvarili na tem likovniškem pohodu, je bilo že čez slabe tri tedne moč videti na razstavi v Dolskem. Takoj zatem so razstavo preselili v Litijo, kjer je bila na ogled devet dni.

Čez leto je potekala mirovala in bo potovanje po drugih krajih nadaljevala v novem šolskem letu. Od 16. do 24. septembra bodo delo na ogled v osnovni šoli v Kresnicah, nato pa bodo razstavo preselili v trebanjsko občino. Od 11. do 19. novembra bo na ogled v razstavišču Elme na Čatežu in bo to le ena od prireditev, ki jih ob tem času pripravijo Čatežani. Pred dnevom republike bodo to razstavo odprli tudi v Trebnjem. Razstava Arhitekturna dediščina Levstikove poti od Litije do Čateža bo v trebanjski galeriji likovnih samorastnikov na ogled od 25. novembra do 3. decembra.

I. ZORAN

V podporo kmetom

Izjava ob današnjem bojkotu oddaje mleka

Izvršni odbor Slovenskega kršćanskega socialnega gibanja je na seji 13. 6. 1989 sklenil iz javno izjavo podpreti mlečni štrajk in druga prizadevanja Slovenske kmečke zveze za izboljšanje gospodarskih pogojev kmetovanja.

Ko izrekamo kmetom javno podporo, počnemo to iz moralne dolžnosti do stanu, ki ne more gospodari pod enakopravnimi pogoji in s strokovno podprtim prepričanjem, da je sedanja odkupna cena mleka za kmeta podcenjena in nesorazmerno nizka glede na udeležbo predelovalca in trgovine. Hkrati izhajamo iz dejstva, da je bilo kmetovo delo podcenjeno že vsa povojna leta, kar je našo družbo pripeljalo do nevarnih in dolgoročno težko rešljivih posledic prenapetosti deagrarizacije. Zato vprašanje pravičnih odkupnih cen kmetijskih pridelkov ni samo vprašanje gospodarskih pogojev za kmete, ampak širše in v več pogledih pomembno družbeno vprašanje.

Za nepošteno in nes pametno imamo nalaganje »krivde« za visoke prodajne cene kmetom. Kmetu je treba delo pošteno plačati, vprašanje previsokih končnih cen osnovnih življenjskih artiklov za potrošnika pa reševati na drugi ravni. Naj se vzamejo pod tak drobnogled, kot je bil uporabljen za izračun proizvodne cene mleka pri kmetu, tudi stroški ostalih udeležencev v končni ceni mleka.

Od pristojnih organov pričakujemo, da bodo čimprej upoštevali argumente slovenskih kmetov in ustvarili zanje take pogoje, ki jim ne bodo jemali več smisla kmetovanja. Naj se zadolževanje pri kmetu vendar enkrat konča.

LOJZE PETERLE,
glavni tajnik SKSG

USPEŠEN SEMINAR ZA ZDRAVNIKE

Na pobudo zdravstvenega doma Trebnje so imeli zdravniki vseh štirih dolenskih zdravstvenih domov — črnomajškega, metliškega, novomeškega in trebanjskega — 22. junija v Trebnjem seminar iz reanimacije. Seminar je bil zelo dobro obiskan, saj se ga je udeležilo kar 32 zdravnikov. Temo je celovito predstavila ekipa iz ljubljanskega Kliničnega centra pod vodstvom prim. dr. Miše Hribar-Habinc. Udeleženci so bili z vsebino in organizacijo seminarja zelo zadovoljni, saj je bil ob teoretičnem tudi praktični del. Glede na novosti in napredek stroke ter tehnologije je posebnega pomena dejstvo, da bo znanje zdravnikov koristilo le, če bodo se naprej zagotavljali sredstva za medicinsko opremo.

dr. FRANC ŽNIDARŠIČ,
direktor ZD Trebnje

PRVO SREČANJE STAREJŠIH KRAJANOV

Pred kratkim smo imeli v šoli prvo srečanje starostnikov. Povabljeni so bili vsi, ki so dopolnili 70 let. Srečanje sta omogočila KS Sentrupert in KORK. Predsednica KORK Marija Brezovar je starostnike najprej praznjavo pozdravila, nakar smo se jim predstavili učenci s kulturnim programom. Tov. ravnatelj je v nagovoru izrazil zadovoljstvo, ker je na srečanje prišlo veliko ljudi. Nazadnje je bila zakuska. Obiskovalci srečanja so bili zelo dobre volje. Nekateri so ob odhodu rekli, da bi se radi srečali večkrat letno. Čez leto dni bo gotovo spet tako srečanje.

B. ŠKARJA

Predvojni sejmi v Semiču

Semanji dan je bil za staro in mlado pravo doživetje — Sejmarja Hladeta prav grenki nasme

Še iz časov rajnje Avstrije je bilo pred vojno v Semiču letno po 6 sejmov. Sejmi so bili živinski in kramarski in za staro in mlado Semiča je pomenil sejmski dan več, kakor danes pomeni občinski praznik. Bil je pravo doživetje. Kljub krizi so bili sejmi vedno dobro obiskani, gostilničarji so ob njih iztržili veliko za golaž, pivo in vino, otroci smo dobili kakšno liziko (takrat je pomenila več kakor danes kilo bonbonov), meštarji so se ga nalili in zaslužili kakšen dinar, ženske so dobile nove čevlje ali predpasnik, dekleta lectovo srece. Možakarji so ob golažu in pijaki modrovali o krizi, o novem redu v Hitlerjevi Nemčiji (veliko belokranjskih fantov je bilo takrat na delu v Nemčiji, od koder so prihajali odmor kot gospodje), o nebeškem življenju v SZ in podobnem. Od oseb mi je ostal najbolj v spominu Hlade iz Radohove vasi, debel in dobrodušen možakar, vedno z vrečo na rami. Bil je trgovec s semenom. Kadarkoli se je pojavil na sejmju, naj je bilo to v Semiču, Metliki ali Karlovcu, se je okrog njega zbrala gruča kmetov. Kar prijetno ga je bilo poslušati, ko je go-

voril v dolenskem narečju ali po »kranjsko«, kakor smo rekli Belokranjci. Hlade je zelo rad dal za pijačo, zato so ga Belokranjci in Hrvatje tembolj oblegali. V Radohovi vasi je imel posestvo, kjer je prideloval semena in z njimi oskrboval vso Belo krajino, Dolenjsko in del Hrvaške.

Po osvoboditvi, leta 1948, ko je bila na pohodu kolektivizacija kmetijstva, sem srečal Hladeta na vlaku proti Ljubljani. Spoznala sva se. Bil je shujšan in z vidnimi znaki skrbi na obrazu. Veselo sem ga pozdravil in vprašal, kako kaj gospodari v novih časih. »Na mojem posestvu je KOZ-a (kmet. obdel. zadruga)«, mi je odgovoril. »In kako kaj gre te KOZ-i?« sem vrtal dalje. »O, dobro, dobro, štalo so že podrlil« se je zagrenjeno zasmel.

Bil je pač »kulak«, kako pa se je takrat godilo s kulaki, vemo dobro. Bil je so nemurni časi. Miklavž Breugnoin je rekel nemurni ljudje, ne časi. Bog ve, če bodo te izkušnje kaj koristile mladim rodovom. Šolanje je bilo zelo drago, šolnino pa bodo plačevali še naši vnuki.

FRANC DERGANČ

Moramo res uničiti Gorjance?

»Obstali smo in se spraševali: je kaj takega mogoče?«

V soboto, 17. junija, smo na Gorjancih proslavili 75-letnico Planinskega društva Novo mesto. Besede govornikov o pomenu gor in nedotaknjene narave so nam še zvenele v ušesih, ko smo se napotili od Miklavža mimo Gospodične v dolino. Pri studencu se niti nismo ustavljali, saj te pogled nanj in njegovo okolico razžalosti in zahrepeniš po davnih časih, ko je bil še skrbno vzdrževan, poleg je bil celo manjši zidani bazen. Danes pa so odpadki in blato pravo nasprotnje njegovemu poetičnemu imenu. To, kar se je po tokrat nudilo našim očem, nas je osupnilo, navdalo skoraj z grozo. Steza, ki vodi proti Gabrju, je razrita, trasa v dolžini mogoče dveh kilometrov je nekaj metrov široka. Košenice, kras in zaščiten znak Kukove gore, so uničene. Obstali smo in se spraševali: Je kaj takega mogoče? Kdo si je drznil Gorjancem zasekati take brazgotine? Kot bi se podivjani velikani, opijanjeni od moči stroja, ponorčeval iz stoletnih gozdov, zelene narave in hotel planincem prav ob njihovem praznovanju pokazati, kaj vse zmore tehnika.

Na pragu 21. stoletja se civilizirani svet zaveda pomena zdrave, naravne okolice. Ustanavlja ekološke skupine. Tudi v Sloveniji se veselimo ustanovitve Zelenih. Gotovo izražam mnenje mnogih ljubiteljev narave, da je treba odkriti, kdo tako usodno spreminja relief priljubljene gore Novomeščanov, in mu to vandalsko početje preprečiti. Novinarje Dolenjskega lista prosim, da zadevo raziščejo in sprožijo akcijo za ohranitev Gorjancev. Podprli jih bomo.

BOSILJKA ZUPANČIČ

NOV SALON V TREBNJEM

Še enkrat, kot tolikokrat doslej, se je izkazalo, da tisto, česar si res želiš, tudi dobiš, pa čeprav z veliko volje in zagnanosti. Tako se je tudi Majdi Novak, ki je do pred kratkim imela frizerski salon na Mestnih njiavah v Novem mestu, izpolnila prastara želja po takem salonu v Trebnjem, od koder izhaja. V soboto, 24. junija, je pripravila v novo urejenih prostorih na Cesti Gubčevih brigad 12 majhno slovesnost, simbolično ostrigla prvi dve stranki, prijatelji in znanci pa smo ji ob otvoritvenem sampanjcu zaželeli čimveč dela ter končali z mislijo, da vse teče, vse mineva, le spomini na prijateljstvo in dobre človeške odnose ostanejo za vedno.

V. S.

Odstopajo (žal) napačni

Ob odstopu Greganoviča in »argumentih« Hodže

KOČEVJE — Ob odstopu predsednika ZSM Jugoslavije Branka Greganoviča je bilo veliko različnih ocen. Univerzitetna konferenca ZSM Beograda je po Tanjugu obsodila Greganovičev odstop, češ: »Greganovič se je zavzemal za demokracijo in dialog, sam njegov postopek pa je odsonost kulture dialoga, beg od drugih argumentov in absolutizacija interesa enega samega mnenja.«

Že prej pa so bili objavljeni drugi »argumenti«, med njimi »argumenti« predsednika ZSM Kosova Redžepa

Hodže, da v Sloveniji Neslovenci (delavci iz drugih republik Jugoslavije) delajo na najbolj umazanih in najslabše plačanih delovnih mestih. Pričakoval sem, da bo to trditev kdo pobil, morda celo kdo izmed Neslovencev, pa doslej nisem o tem bral še nikjer. Morda bo kdo dejal, da je Hodžev »argument« tako črna laž, da nanjo sploh ni treba odgovarjati. Vendar so tudi taki »argumenti« argumenti, dokler nanje nihče ne odgovori z dokazi.

Ne vem, kako je v vsej Sloveniji, znan je za mi podatki za občini Kočevje in Ribnica. V kočevski občini (podobno pa je tudi v ribniški) so res Neslovenci pa tudi Slovenci na nekaterih umazanih in slabo plačanih delovnih mestih. Vendar je hkrati kar okoli polovica Neslovencev med zdravniki, več jih je direktorjev, so tudi pomožniki direktorjev, inženirji, veterinarji itd., najti jih je tudi med inspektorji, občinskimi uslužbenci, prosvetnimi delavci in drugod. Kočevsko gospodarstvo bi se otepal s še večjimi težavami, če ne bi bilo Neslovencev, ki vodijo ali pomagajo pri vodstvu uspešnih podjetij, rešujejo pa tudi tiste, ki so zašli v težave.

Kočevsko gospodarstvo štipendira tudi mlade iz drugih republik, ki seveda pridejo tako daleč, kot so sposobni. Pri izobraževanju, zaposlovanju, pridobivanju stanovanj itd. imajo po oceni domačinov Neslovenci celo nekaj prednosti. Očitno pa je se tem Neslovenec godilo v domači republikli podobno kot Slovencem v Sloveniji in so prav zato tudi prišli sem.

Za zaključek tega ugovora pa še pripomba k očitku Redžepa o najslabše plačanih: veliko let je v kočevski občini napovedoval najvišji skupni letni dohodek — Neslovenec. Nihče mu tega ni očitati ali zavidati, saj so ljudje vedeli, da je veliko in pošteno delal.

J. PRIMC

Padec postojanke v Bosiljevu

Skupna akcija slovenskih in hrvaških partizanskih enot — Ocene o sovražnikovem številu — Ena največjih zmag — Žrtve na obeh bojujočih se straneh

30. junija letos bo minilo 45 let od dne, ko so štirje bataljoni Cankarjeve brigade in dva bataljona 12. brigade popolnoma uničili ustaško-nemško postojanko v Bosiljevu z njeno posadko vred. V spomin na to veliko zmago slovenskih in hrvaških partizanskih brigad bo 1. julija 1989 v Bosiljevu proslava, na katero so vabljeni borci NOV, mladina in delovni ljudje z obeh strani Kolpe. O bitki v Bosiljevu govori tudi ta zapis.

Brigade 15. divizije NOV Slovenije so se zadnje dni junija 1944 povsem iznenada pojavile v obkoljenih vaseh na hrvaški strani. Načrtovana je bila skupna akcija brigad 15. slovenske in 13. hrvaške divizije, sodeloval naj bi tudi Karloški odred. Cilj akcije je bil likvidirati postojanko v Bosiljevu. Z njenim uničenjem bi se precej izboljšala zveza med hrvaškim in slovenskim osvobodjenim ozemljem. Za napad na postojanko je bila določena Cankarjeva brigada z vsemi štirimi bataljoni in en bataljon 12. brigade. Še en bataljon 12. brigade je bil določen za napad le v zadnjih urah akcije. Večina 12. brigade je bila v rezervi. Brigade 13. hrvaške divizije so v zasedah varovale Cankarjevo brigado. Skupno število borcev, ki so celo noč in vse do popoldneva napadali Bosiljevo, je znašalo okoli 500. To pa v primerjavi s sovražno posadko v Bosiljevu ni bila kaka posebna premoč, saj bi po vojnih pravilih tedanjih rednih vojsk morala biti napadalčeva premoč vsaj dvakratna. Tedaj so borci Cankarjeve brigade mislili, da napadajo predvsem ustaško postojanko, partizanski štabom pa so bile te zadeve bolj znane. Koliko je bilo v Bosiljevu sovražnih vojakov, še vse do danes ni dokončno pojasnjeno. Pred napadom je npr. štab 15. divizije navajal, da je v Bosiljevu okrog 200 Nemcev, ustašev in žandarjev. Na dan bitke je štab 7. korpusa poročal glavnemu štabu NOV in POS, da je v Bosiljevu okoli 300 ustašev in Nemcev. Štab 13. hrvaške divizije je poročal o 80 Nemcih in 170 ustaših in da se na dan bitke prebrilo v Bosiljevo še 50 ustašev. Tudi glavni štab je vrhovnemu štabu poročal o 300-članski posadki. Dejansko so bili poleg omenjenih v Bosiljevu tudi manjši oddelki hrvaških domobrancev in žandarjev. Celotna posadka je nedvomno štela 300 do 400 mož. To se da lepo oceniti tudi po

številu zaplenjenega orožja in po številu tistih nekaj desetih sovražnih vojakov, ki jim je uspel pobeg.

Napad bataljonov Cankarjeve brigade in bataljona 12. brigade naj bi podprlo topništvo 13. hrvaške divizije, vendar je zamudilo. Ni se moglo tako lahko pripraviti za napad in zavzeti ustrezne položaje, kot so to opravili bataljoni. Nočni napad le-teh pa je bil pregodaj odkrit in se je nekaj njihovih jurišev končalo pred žičnimi ovirami z žrtvami. Tudi dopoldanski juriš 30. junija ni uspel, ker bataljoni niso mogli prebiti premočnega obrambnega sistema postojanke. Sovražno obrambo so načeli šele topovi s pomočjo minometov Cankarjeve brigade.

Sovražna posadka se je do zadnjega nadejala pomoči iz drugih postojank. To pomoč so energično odbile enote 13. hrvaške divizije in Karloški partizanski odred. Po jurišu borcev vseh bataljonov Cankarjeve brigade in dveh iz 12. brigade se je okrog 19. ure sovražnik iz postojanke v Bosiljevu podal v splošen beg. Borci Cankarjeve in 12. brigade so ga prestregli sredi žitnih polj.

Po končanem uspešnem boju so se borci pogovarjali o tem, da tudi v Cankarjevi brigadi ni bilo ravno majhno število padlih in da je bilo še več ranjenih. V 1. bataljonu je bil zepo padel 21-letni Mirko Vetrin iz Batuj, namestnik poljujnika 1. bataljona. Iz 1. bataljona je padel tudi namestnik komandirja 2. čete Anton Zupanc. Iz 2. bataljona je med borce prišla žlostna novica, da je padel Bogu Flander-Klusova Joža, 25-letni namestnik bataljonskega političnega komisarja. V 2. bataljonu sta padla še vodnik Ale Grahovič iz Velike Kladuše in Jože Knaus, komandir 2. čete. Iz 3. bataljona so padli prvoborce Janko Rode-Ilija iz Velikega Mlačevega pri Grosupljem, ki je bil poveljnik bataljona, merilec lahkega minometu v 2. četi Franc Končija in Nikolaj Marentič, deseter v 1. četi. Iz 4. bataljona jih je padlo največ: Anton Kump, poročnik in operativni oficir bataljona; Jože Pate, vodnik v 3. četi; Alojz Bavdek, bataljonski obveščevalec; Srečko Bombič in Ludvik Novak. Skupaj je torej padlo v borbi za osvoboditev Bosiljeva 13 borcev Cankarjeve brigade, in ne le 6, kot je bilo znano doslej. Ni pa zanesljivo, ali so sedaj navedeni vsi. Ranjenih borcev je bilo še več, okrog 18 do 20. Po podatkih iz 12. brigade, ki jih je avtorju posredoval tajnik skupnosti te brigade Jože Lužar, je tudi ta brigada imela v svojih dveh bataljnih večje žrtve, kakor je bilo znano doslej. Padlo je namreč 5 borcev, 4 pa so bili ranjeni. Iz 1. bataljona 12. brigade sta padla komandir 2. čete 1.

bataljona Franc Kotar s Kamnega Vrha pri Novem mestu in Drago Vidmar, pomočnik politkomisarja 1. bataljona, star komaj 19 let. Iz 3. bataljona 12. brigade sta padla deseter v 3. četi 18-letni Anton Groznik in Drago Višnjar, pomočnik politkomisarja 3. bataljona. Od ene slepo izstreljenih ustaških krogel je bil zadet še Janez Zagorc iz Orehovice pri Šentjerneju.

Poraz elitnih ustaških in nemških sil v Bosiljevu sodi med najtežje poraze, kar so jih slovenske brigade prizadevale sovražniku ob napadih na njegove utrjene postojanke za časa narodnoosvobodilnega boja. Junaštvo borcev so znali ceniti ljudje v obkoljenih vaseh na obeh straneh reke. Belokranjci so borce zmagovitih bataljonov Cankarjeve in 12. brigade navdušeno pozdravili na veliki proslavi in paradi 15. divizije in brigad dveh divizij IV. hrvaškega partizanskega korpusa osmi dan po veliki zmagi slovenskih in hrvaških enot pri Bosiljevu.

SILVO GRGIČ

UA, BRAVO!

SEVNICA — Osmošolci sevniške OŠ Savo Kladnik bodo še lep čas pomnili šolski izlet ob zaključku leta. Pa ne po prijetnih vtiših, ampak čevčjemu po nasprotjem. Učence je popeljala na izlet na Brione zasebna potovalna agencija Bravo. Ni znano, ali vodič ni imel pravih idej ali pa se mu pač ni zdelo prvo nič vredno razbijati glave, kam bi se dali v deževnem vremenu učenci, potem ko so po štirih urah ob 11. prišli z Brionov v Fažano. Osnovnošolci so utrjeni in zdolgočaseni štiri ure (do 15. ure) oddremali kar v gostilni. Učenci so sicer na hitro videli tudi puljski amfiteater, toda domo so bili šele v ponedeljek zjutraj ob 1., potem pa so morali še v šolo. Ua, Bravo! so zavpili nekateri učenci, prepričani, da se jim kaj takega na izletu z gospodom župnikom v Reko ne more pripetiti.

PEŠ BI ŠLO HITREJE

KOČEVJE, VAS — Najprej so na kočevski pošti zanimali, zdaj pa so le potrdili, da potuje pošta iz Kočevja do 30 km oddaljene pošte v Vasi (krajevna skupnost Kostel) kar 4 dni. Zaradi načrtovane ukinitve (uradno: mirovanja) avtobusne proge Kočevje—Reka (uvejavljena bo s 1. julijem) potuje pošta iz Kočevja preko Ljubljane, Reke in Delnice do Broda na Kolpi, kjer jo prevzame slovenski poštar iz Vasi. Tudi v nasprotni smeri potuje pošta po isti progi in prav tako 4 dni. Seveda bi šlo mnogo hitreje, če bi pošto nosili iz Kočevja do Vasi kar peš.

P-c

Metod Dular — 90-letnik

V prvi polovici tega meseca je Metod Dular, upokojeni univerzitetni profesor, nestor slovenskih ekonomistov, ki se je v novejšo domačo zgodovino zapisal predvsem kot ustvarjalec enotnega jugoslovskega knjigovodstva, praznoval visok življenjski jubilej. Parke so mu napredle 90 let življenja, izpolnjene z delom ter znanovanega z marljivostjo, vestnostjo in natančnostjo.

Rodil se je 12. junija 1899 v Novem mestu, kjer je tudi maturiral na gimnaziji. Študij je nadaljeval v Zagrebu in na visoki šoli za trgovino in promet diplomiral. Kot napredno razmišljujoč in delujoč strokovnjak je v usodnih trenutkih vojne sodeloval z OF in bil zaradi tega zaprt, leta 1944 pa se je vključil v NOV. Kmalu po osvoboditvi je po nalogu časne vlade pripravil predpise za enotno knjigovodstvo in sodeloval pri izdelavi idejnih zasnov več zakonov, bil član komisije pri Avnoju in vladi FLRJ za izvedbo zakona o akumulaciji, pripravil metodologijo za planiranje cen in druge strokovne osnove, ki so omogočile sistematično planiranje, statistiko, kontrolno proizvodnje in poslovanja.

Po vrnitvi iz Beograda v Ljubljano je bil izvoljen za izrednega in nato za rednega profesorja ekonomske fakultete, bil je direktor državnega revizijskega zavoda, direktor instituta za ekonomiko in organizacijo podjetij, predaval na številnih tečajih in ob vseh pedagoških in izobraževalnih naporih vzdrževal sti-

ZAHVALA OB SPOMINU NA JUNIJ

Najlepše se zahvaljujem vsem sošolcem moje drage Liče, ki so se spomnili ob 10. obletnici njihove mature in ob 10. obletnici smrti moje drage hčerke. Vsem, ki ste se spomnili, okrasili njen prerani grob in prižgali svečke v spomin, in vsakemu posebej še enkrat hvala lepa!

Njena mamica

V Koprivnici dobili šolski čebelnjak

Javna zahvala

Pod pokroviteljstvom HP Medex in Ljubljane je bil v nedeljo, 4. junija, odprt šolski čebelnjak pri osnovni šoli Koprivnica pri Senovem.

V nedeljskem jutru so se zbrali mladi čebelarji iz občine Krško in Koprivnica osmem občinskem tekmovanju mladih čebelarjev. Tekmovali so v dvajsetih skupinah iz osnovnih šol Koprivnica, Kostanjevica, Raka, Podbočje, Leskovec, Mihajlo Rostohar, Krško, in Jurij Dalmatin, Krško. Domača šola je pripravila lep kulturni program, podeljena so bila priznanja in nagrade. Martinu Vodopivec dobivniku zveznega priznanja za najboljšega pridelovalca čebeljih proizvodov, so bile izrečene čestitke. Zaslужnim čebelarjem so bila podeljena odlikovanja Anton Janše II. in III. stopnje.

Mladi čebelarji iz Koprivnice so dobili lep šolski čebelnjak. Zgradila ga je šola posebno prizadevanjem ravnateljice in mlada šola ter ob pomoči sosednjih gospodarskih organizacij. Za začetek čebelarjenja sta šoli podarila panje tudi pokrovitelj in Čebelarska zveza Krško, čebelarji pa se bodo podarili čebele.

Kolektiv šole gostiteljice je poskrbel tudi tokrat za prijetno razpoloženje, za kar se starejši in mlajši čebelarji lepo zahvaljujejo.

M. ZUPANČIČ

TENIŠKI TOP

SEVNICA — Marsikateri član sevniške teniške kluba še zdaj ne vedo, da premore klub celo lasten teniški igriščnik. Navezali so ga že lani in je osmi takšen igriščnik v Jugoslaviji. Zakaj ni prav nič izkoriščena ta koristna naprava za vsa ob različnih udarcev tenisa, ne vemo, od nekaterih funkcionarjev kluba pa smo neuradno zvedeli, da je težava tudi tem, ker je potrebno imeti vsaj kakšno 50 žogic, da se sploh spleča pogonni top. To je gotovo mnogo lažje rešljivo, vsem kakor pa tisti, kako zbrati dovolj denarja za beton, da bi postavili zid za vadbno. Sposojen opaž, posebno namenjen taki gradnji, tudi lepo počiva.

BISTROUMNA REŠITEV

KOČEVJE, RIBNICA — Med davno razpravo o ustavnih dopolnitvah se prisotni skoraj razjokali nad diskusijominojato nad direktorji, ki ne morejo biti izvoljeni v zbor združenega delovne občinske skupščine. Tako o gospodarskih zadevah odločajo negospodarski niki. Zaradi vsega tega so razpravljali zboru združenega dela šibke in nestrokovne. Bolj živahno so v zboru krajevnih skupnosti, ki običajno zaseda po več dni in kamor so lahko izvoljeni tudi direktorji. Povsem drugače pa je v Ribnici. Tam že kar po pravilu zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti zasedata skupaj. Pogosto se zgodi, da delegati zboru krajevnih skupnosti, kjer je več direktorjev, ustvarjalno in strokovno razpravljajo o gospodarskih vprašanjih. Morda je tudi eden izmed vzrokov, da ribniško gospodarstvo napreduje, kočevsko, kjer niso bili tako uspešni, pa nazaduje.

DOMAČE TRNJE

- Kaže, da je gospodarstvo najbolj zbečljiva tema. Tako se mu smejejo.
- Apetiti so debeli, rezultati delovni mršavi.
- Čudno, imamo izgubo z administracijo, zaposleni v njej pa stalno dobivajo poviške.
- Kako naj grem v korak s časom, ko so se pa čevlji tako podražili?
- Po meji bi morala biti prva vozna skrb — izvoz nedelavcev.

D. STARČEVIC

Ivan Kovačič

Ivana Kovačiča, naprednega kmetarja družbenopolitičnega delavca iz Sodražice, so minuli teden spremlili na zadnjem pot na domače pokopališče. Ivan je bil rojen v Sodražici leta 1907, in sicer v družini kmetarja živinorejca, gozdarja in lesnega trgovca. Med pred vojno so bili Kovačiči sokoli, med vojno je bil Ivan interniran v Italiji, od koder se je vrnil marca 1943 in se takoj vključil v delo na terenu. Po italijanski okupaciji je odšel v partizane. Bil je v peti letalski bazi in drugod.

Po vojni je prizadevno delal za obnovitev posušene Sodražice in bil pobudnik ustanovitve združenega dela šibke in nestrokovne. Bolj živahno so v zboru krajevnih skupnosti, ki običajno zaseda po več dni in kamor so lahko izvoljeni tudi direktorji. Povsem drugače pa je v Ribnici. Tam že kar po pravilu zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti zasedata skupaj. Pogosto se zgodi, da delegati zboru krajevnih skupnosti, kjer je več direktorjev, ustvarjalno in strokovno razpravljajo o gospodarskih vprašanjih. Morda je tudi eden izmed vzrokov, da ribniško gospodarstvo napreduje, kočevsko, kjer niso bili tako uspešni, pa nazaduje.

Delal je še v raznih drugih organih in organizacijah v Sodražici in vedno skrbel za razvoj domačega kraja. Novi tok časa ga je med prvimi usmeril v napredno živinorejstvo kot združnik-kooperant je med prvimi ustanovil živinorejsko farmo, ki je bila v tisti na in največja v ribniški občini.

J. P.

Urejajo park

Zabavne prireditve — Oživljeno delo mladih

SODRAŽICA — Mladinska organizacija v Sodražici je pod novim vodstvom spet zaživela. Vodi jo predsednik Jože Levstek.

Med drugim so organizirali nekaj zabavnih prireditev, tudi pustni ples, iztržek pa namenili za nakup kasetofona in opremo za mládsinske prostoro.

Jože Levstek

Zaprosili so, da bi sobo za svojo dejavnost dobili v prostorih nekdanje sodraške pekarije, za kar, kaže, ne bo posebnih ovir. Novi prostor namerna urediti po svojem okusu tako, da bo primeren za razstave, glasbene večere, družabna srečanja in drugo.

V maju so organizirali tudi 16-urni plesni tečaj za učence osnovne šole. S prostovoljnimi delom pa urejajo park v Sodražici in so doslej opravili že dobro polovico načrtovanih del. Načrtovani v volje nam ne manjka, naša uspešnost pa ni odvisna le od nas, pravi predsednik Jože Levstek.

J. P.

Da se ne pozabi beseda

Oj lepa Soteska, mladostni moj kraj iz daljave me vabiš, naj pridem nazaj.

H Krki zeleni spomini gredo, v solzah pekočih tone oko, odkar sem od tebe vzela slovo.

To je samo ena kitica srčne izpovedi Ančke Vovkove, ki je pred 68 leti zapustila svoj rojstni kraj, da bi se preživela. Koliko težja je bila takrat odločitev, ko je človek odpotoval čez širno morje v Ameriko, kakor danes, ko gredo naši ljudje na tuje! Takrat resnično ni bilo kruha. V kočah gostincev, gozdnih delavcev in žagarjev je bila velika radost v hiši, če so bili na mizi, okoli katere so posedli k jedi, in skupni skledi žganci.

Teh časov se dobro spominja 91-letna Ančka Vovkova, ko vsak mesec iz Amerike piše v Sotesko. To so preproste besede, vendar je v njih izrečena vsa bolečina srca in ljubezen do domače grude, rojstnega kraja.

Vovkova Ančka se je rodila v hiši žagarja Franceta Vovka. Njihovi predniki so prišli iz gozdov, ko so »fratarji« prenehali. Na obrobju gozdov pod Plešivico in Prelogom so si postavili hišico. Leseno, z dvema prostoroma. Že leta 1858, ko je začela obratovati prva večja žaga v Soteski pod roškimi gozdovi, je začel delati na žagi njen ded. Pri Vovkovih je bila družina številna. Ančka je bila tretji otrok. Kot sama opisuje in kot je tudi pripovedovala, ko je bila dvakrat na obisku v domačem kraju, je bilo življenje takrat zelo težko. Delavstvo, ki ga je bilo iz leta v leto več, ni imelo drugega kot bajto. Takrat je bila družina, ki je imela pet otrok, majhna družina. Običajno je bilo v družini 8 do 12 otrok.

Dela pa je bilo vedno manj. V Ančini mladosti so bili pri velikih kmetih še hlapi in deklice. Ti pa niso zaslužili nič denarja. Vse je šlo za hrano, za obutev in obleko. Edini zaslužek je dajal grof Auersperg, ki je imel v lasti žago, vse gozdove v Rogu in polja. Ančka se spominja, da v Soteski takrat še ni bilo šole. K pouku so hodili v »mežnarijo« in poučeval jih je organist. Zvezkov niso imeli, samo črne tablice in kreda. Nova šola je bila odprta 8. oktobra 1903. Soteško poslopje so gradili italijanski zidarji. Pri Vovkovih so ti zidarji stanovali. Kuhali so kar zunaj, večinoma polento. »Oj kako je bila dobra, tudi meni so večkrat dali jesti.«

Deklici so hitro minila šolska leta. Poznala in vedela je za vsako drevo, hruško, jabolko. Še danes vpraša: »Ali raste še tista tepka pri naši njivi? Jaj, koliko sem jih pojedla!« Pa jabolka, orehi, gobe, jagode! Naša znanca je vedela, kje rastejo najlepše gobe, jagode, katera jabolka so najprej zrela. Vednosti, ki jih je narekovala lakota.

Kmalu je otroško veselje minilo, pozabila ga ni nikoli. Ob večerih je mati včasih skuhalo redke koruzni močnik, drugič je bil na vrsti krompir v obličah. Vsak je dobil nekaj drobnih krompirčkov. Oče je ob zimskih večerih tešil lakoto s številni družini tako, da je pripovedoval pravljice o dečkih in deželi, kjer ni revežev ne lačnih. Tako so zaspali. Na očeta se je Ančka zelo nayeza-

la. Še predno je bila stara 15 let, jo je oče začel jemati s seboj na delo. Tam je skladala deske. Delo je prevzel »na čez«. Ančka je bila pri delu zelo marljiva. Težko je bilo vzdigovati »colarce«.

»Ko pa smo v kope skladali plohe, takrat sem komaj zmogla. Pogledala sem očeta, ki se mi je zdel kot mučenik, in došla sem moč, saj so doma čakala lačna usta. Ker ni bilo daleč, sva hodila z očetom opoldne domov jest. Mati je skuhalo največkrat krompirjevo ali pa fižolovo juho. Mesa, da po pravici povem, sem se najedla do sitega le takrat, ko smo imeli koline. Nas je bilo dvanajst; potem se ve, kako hitro bi pojedli prašička, okoli 120 kg težkega. Oče je razdelil koščke mesa in določil, za kdaj je kaj. Če pa je kaj svinjskih kož ostalo, smo jih posušili in pojedli v ješprenju.« se spominja Ančka.

Ko prebiram in poslušam pri Vovkovih v Soteski njene spomine, se mi zdi, da bi bilo veliko izpuščenega, če ne bi zapisal, da so morali takrat otroci bajtarjev hoditi h kmetom pomagat delat za kos kruha. Obleko je imela Ančka eno za delavnik in eno za praznik. Za obutev je imela cikle, sicer pa so hodili boski od zgodnje pomladi do jeseni, dokler ni polja pobelila slana Bose so hodile tudi starejše ženske.

Ančka je delala na žagi v Soteski, ko je izbruhnila prva svetovna vojna. Može in fantje so odšli na fronto; eni v Krpate, eni v Galicijo, na Tirolsko. Povsod so bili kranjski Janezi dobrodošli. Delo na žagi v Soteski so takrat povečali, ker je šlo veliko lesa na fronto za bunkerje, barake in še kaj. Ženske so morale prevzeti skoraj vsa dela. Samo pri garih so oslali moški. Še po toliko letih spomin na te ženske na žagi ni zbledel.

Skoraj štiri leta so 4 ženske dovažale z vagončki hlode do polnojarmenikov. Cepine so vihtele in delale z njimi kot moški. Koliko znoj je bilo prelitega v tem času!

Svetovna morija se je končala, zazvonilo so miru v čast. V mnogih hišah marsikaterega moškega ni bilo več nazaj. Ančka je spet delala na žagi, s cepinom v rokah. Kmalu pa je odšla z očetom skladat žaganice. Oddahnila se je od prenapornega dela pri prevozu hlodov.

Z očetom sta zložila nešteto kop lesa. Dom in delo na žagi, to ju je z očetom še bolj združilo. Kako so bili prijetni šele večeri pri Vovkovih doma, ko so z brati zapeli! Vsi so bili peveci. Pesem je tudi sosede združevala. Obiskovali so eden drugega. Vendar niso niti najmanj slutili, da tudi v novi državi ne bo kruha ne vsakodnevnega zaslužka. Mnogi so postali lesni trgovci, mnogi so prišli na boben. Auersperg je žago dal v najem. Novi gospodar je zapelil le toliko ljudi, da je shajal. Dosti se je že takrat govorilo o agrarni reformi. Vse to in še druge okoliščine so privedle do brezposelnosti. Ta je iz dneva v dan rastla.

Kmalu so Ančka in še dva brata dobili odpoved. Kaj početi? Ali se vdinjati za dekla, biti večno dekla? Ne! Ančka je bila preponosna. Preveč je bilo v njej mladosti, preveč energije. Hotela je ustvariti dom, zgraditi hišico kot oče, potem pa imeti družino. Tudi fantja je

imela zbranega iz domačih logov.

Kot strela iz jasnega je prišla novica, da je prva skupina ljudi že odpotovala v Ameriko. Oče dolgo ni pustil nobenemu oditi. Če jih je spravil tako daleč, da so zrastle, bo že kako. Vendar čedalje več ljudi ni imelo dela. Po vaseh so hodili agentje, kot so dejali človeku, ki je nabiral ljudi za novi transport. Iz topliške občine se jih je prijavilo okoli 50. Tudi Ančka je bila med njimi. Pogumna je bila toliko bolj, ker je bilo v tem transportu več poznanih deklet. Kako težko je bilo slovo! Oče si je moral denar za pot izposoditi.

Veliko solz je bilo potočenih in veliko noči neprespanih, ko se je poslavljala od domače zemlje, od staršev in bratov. Čas za odhod je hitro prišel. Na vlak in na veliki parnik Wilson! Vozili so se skoraj 3 tedne. Če je bilo lepo vreme, so prihajali na krov. Končno so le prispeli v Ameriko.

V Ameriki je imela Ančka več poklicev. Bila je snažilka pisarn, delala je v kuhinji in še marsikje. Veliko je bilo domotožja po domačih, po žagi. O vsakem drevesu se ji je sanjalo in tako je bila ponoči v sanjah v rojstnem kraju.

Šele po 10 letih je prišla domov na obisk. To je bilo leta 1930. V kraju so ni veliko spremenilo. Ančka je prehodila vse steze, obiskala znanke in prijatelje. Mnogi so mislili, da je velika gospa. Ko se je vrnila v Ameriko, so se tudi tam začela leta krize. Ančka z možem je vsa leta ostala zvesta rodni zemlji. Tam v daljni Ameriki so ustanovljali slovenska kulturna društva, da jih ni pogoltnila tujina. Clevelandu ne pravijo brez razloga ameriška Ljubljana. To ime ima zato, ker je v tem mestu največ Slovencev. Ob večerih so, čeprav izmučeni od dela, peli slovenske pesmi, pisali slovenske pise, govorili slovensko. Marsikatera od predvojnih prireditev je šla že takrat v dobrodelne namene.

Med vojno je bilo mnogo nejasnosti o dogodkih doma. Ančka si je pritrgovala od ust, da je pomagala trpečemu in lačnemu rodnemu narodu. Sodelovala je v mnogih dobrodelnih organizacijah in ustanovah. Leta 1945, ko ji je umrl mož, se je tem organizacijam predala z vso močjo. Slovenska beseda se ima zahvaliti tem prvim našim pionirjem, da so jo ohranili skozi tri rodove. Čeprav sedanji mladi rod ameriških Slovencev ne govori več slovensko, pa še poje in pleše po domače. Ančka pravi, da bo to delal mladi rod, dokler bo v Ameriki še živ kakšen Slovenec.

Vsa čast Ančki, hčeri žagarja Vovka, da je kljub letom polna optimizma. Kot takrat, ko je (leta 1958) drugič obiskala domovino. Videla se je z

vsemi prijateljicami, prijatelji in znanci z žage v Soteski. Takrat je pustila v spomin tele besede:

Ko boste se kdaj družili, spomine s pesmijo budili, na nepozabni rodni krov, na kras slovenskih polj, bregov, ko v pesmi zadehtel bo rožmarin, še mene naj objame vaš spomin.

Ančka bere v Ameriki več slovenskih časopisov. Te časnike priporoča tudi drugim. »Da se ne pozabi beseda, katera me je učila rodna mati.«

Ančka Vovkova je vzor, kako tudi v najtežjih letih osta-

neš Slovenec, kako kljub času ohraniš srčni spomin na dom, kjer ti je tekla zibelka.

Želela bi in tučsma po svojih močeh pomagala, da bi obnovili nekdanji Auerspergov grad, ki je slovel za najlepšega v kranjski deželi. Razvaline v ničemer niso ponos slovenskemu narodu. Ančka ve, da nekdanje podobe grad ne bo imel nikoli več.

Vendar bi se na tistih razvalinah še dalo postaviti nekaj, kar bi služilo na primer za dom slovenskih izseljencev, kateri živimo na vseh koncih sveta,« pravi Ančka.

ANTON VIRANT

O Evropi bodimo čisto tiho

V Metliki bi težko našli človeka, ki bi vedel povedati, kje je Kamenica. Če že kdo približno ve, da je nekje proti žumberškim krajem zaselek s tem imenom, pa ne bo vedel, ali je v metliški občini ali ne več, niti ne, po kateri poti se tja pride. Meni so v Vidošičih svetovali, naj se raje obrnem in se v Kamenico odpravim preko Radovice in Kašta, do kjer je asfalt. Ker se nerad vračam, sem poskušal do zadnjega slovenskega zaselka in edine naseljene hiše v tem zaseлку priti po slovenski strani, od Vidošičev navkreber skozi zadružne vinograde. Moja uboga in vsega huđega vajena katrica je prenesla tudi to. Tudi vsega huđega vajeni človek pa ne more mirno prenesti tiste, na kar naleti na zadnjem robu slovenskega obrobja.

Težko bi sam našel to Kamenico. Tik pred žumberškim Kaštem, ko sem bil že mimo, sem na poti našel na dva možaka, eden od njiju je bil Željko Gorenc, ravno tisti, ki sem ga iskal. Že v začetku stoletja, ko je Željkov stari oče, doma iz kostanjeviškega konca, kupil star his in nekaj malega zemlje v zaseлку med žumberškim Kaštem in slovenskimi Vidošiči, je bila Kamenica — že ime veliko pove — bolj na samem. A stara Gorenceva in njuni štiri sinovi, vsi rojeni v tistem majhnem hisu, so živeli tako kot takrat večina ljudi v teh krajih — trdo in bolj ko ne revno življenje. Druge so se življenjske razmere s časom izboljšale, ljudje so si ustvarili nekakšno človeka vredno življenjsko raven, tudi v te odmaknjene kraje je najprej prišla elektrika, potem še asfalt na cesti, ljudje so si prenovili ali na novo zgradili hiše, imajo ali bodo v kratkem dobili telefon, da o pralnih strojih, televiziji in drugih za današnji čas samoumevnih stvareh ne govorimo. Pri Gorencevih pa ni nič od tega. V Kamenici številka 2 živi že četrti Gorencev rod, a v tej hiši še nikoli niso prali perila v pralnem stroju, nikoli še niso gledali televizije, nikoli jim teme ni razsvetlila električna žarnica. Vse to je najbližje v dober kilometer oddaljenem hrvaškem Kaštu.

Edino, kar je pri Gorencevih »novo« od začetka stoletja, je njihovo bivališče. Stari his so namreč Italijani med vojno zažgali, ker so bili vsi

štirje Gorencevi sinovi partizani. Po vojni je Željkov oče na mestu požganega hisa postavil nekakšno novo bivališče, ki so ga potem stalno po malem širili. Na stenah v večji sobi visijo slika maršala Tita, gobelin s podobo Zadnje večerje in spomenika 1941 Toneta Gorence, Željkovega strica, ki so ga Italijani leta 1942 ubili pri Metliki. Vse te podobe in stene so precej zakajene, v tej hiši si svetijo samo s svečami. Pri svečah štirje Gorencevi šolarji od skupaj šestih otrok delajo naloge in se učijo. Pa tudi s svečami je treba paziti, danes je vse drago, denarja pa pri Gorencevih ni.

Edini redni mesečni dohodek je pokojnina Željkovemu mame, ki jo dobiva po svojem pokojnem možu. Ne Željko ne njegova žena nista v službi, za šest otrok — stari so od 13 let do 5 mesecev — pa dobivajo 14 starih milijonov doklad. To jim nakažejo v trgovino na Radovici. »Pri današnjih cenah lahko vse, kar za ta denar kupim, v žepu prinesem,« pravi Željko. »Ko sem pa na socialnem prosil, da bi dobili kaj več, so mi rekli, da bi mi radi samo meso jedli. Za 14 milijonov na mesec se ga pa res lahko najemo.« Željko, 37-letni gospodar te kameniške revščine, je že šest let brez službe. »Prej sem delal v suhorskem obratu IMV, zadnjih šest let pa sem prijavljen na metliški borzi delu, a ni nič. Sicer pa za kakšno pravo delo tudi nisem, pred leti mi je počila trebušna prepona in sedaj nosim pas z vzmetmi, da se sploh lahko držim pokonci. Brez tega pasa se zjutraj niti zravnam ne morem. Pas so mi dali narediti prijatelji v Nemčiji. Brez pomoči prijateljev in dobrih ljudi bi nas že pobralo. Zemljo sicer vso obdelamo, ne lenarimo, vse moramo delati na roke, a kaj, ko je zemlje malo. Sicer pa smo tukaj kot Indijanci v rezervatu. Nihče se za nas ne briga, še za volitve nam niso povedali. Samo za zadnjo deklico, ki se je rodila pred petimi meseci, smo dobili tisti paket s pleniaci, prej za nobenega. Po rojstvu zadnjega otroka so nam na socialnem v Metliki obljubili enkratno pomoč v višini 50 starih milijonov, a tudi iz tega ni bilo nič. Babica je bila samo enkrat v petih mesecih pri nas. Res, kot nekakšni puščavnik smo. Še dobro, da so otroci zdravi, da ni treba z njimi hoditi k zdravniku v Metliko. Bojim pa se, da bodo kmalu na pol slepi, saj vse, kar je za šolo, delajo pri svečah, še posebej pozimi, ko je kratek dan. Za otroke je tako življenje najhuše, saj so, kadar niso v šoli, povsem odrezani od sveta. Televizije ne morejo gledati, da bi videli, kaj se dogaja po svetu, imamo sicer tranzistor, a kaj, ko je šest baterij osem milijonov. Le Dolenca preberemo, to je vse, tega je imel oče od začetka naročenega.«

Ko so leta 1953 napeljevali elektriko za Vidošiče, je Željkov oče delal pri gradbenem podjetju v Ljubljani. »Takrat smo tudi mi dali denar za elektriko,« se spominja Željkov mama Jelena. »A ker sta se na poti do nas dva stara človeka odpovedala elektriki, se jim je ni zdelo vredno napeljati samo za nas in so nam raje denar vrnili. Štiri partizane je dal Gorencev his, pa si tudi elektrike, ki bi jo plačali tako kot vsi drugi, nismo zaslužili.« Željko je kasneje še večkrat prosil, a ni bilo nič iz tega. »Samo da bi elektriko dobili, za drugo bi se že kako znašli.«

Do četrtega razreda hodijo otroci v šolo v bližnji hrvaški Kašt. Če bi hoteli v slovensko šolo, bi morali peš do Radovice in od tam s šolskim avtobusom v Metliko. Kašt je podružnična šola, otrok je malo in vse štiri razrede skupaj uči ena učiteljica. Od 4. razreda naprej vozijo šolarje v Žakanje. Ko je Željko hodil v šolo, je bila v Kaštu še osemrazredna šola. Ker je bil v šoli dober, ga je župnik nagovoril, da je šel v malo grkokatoliško semenišče v Zagreb. »Saj ne da sem hotel postati pop, to mi je bila edina možnost, da bi končal gimnazijo. A očetu, ki je bil komunist, to ni bilo prav, pa še kljub temu so bili s šolanjem stroški in tako se je zame vsa stvar končala. In kot edini sin sem seveda prišel nazaj v to Kamenico. Ne bi rad, da bi kateri od mojih otrok ostal tukaj. Tudi če bi tuje krave na pašo gnali, jim ne more biti slabše kot tukaj.«

Noben od šestih Gorencevih otrok še ni videl morja. Največja voda, ki sta jo videli starejši deklici, ki sta te dni končali 6. razred, je Blejsko jezero. Njihov razred je šel tja na izlet pred koncem šolskega leta. Deklici sta jokali in se branili iti na izlet. »Sram ju je bilo, nimata tako za obleči kot njune vrstnice. Lani jima na tak izlet nismo mogli dati s seboj ne hrane ne denarja, tako da so jim drugi otroci dejali jesti.« Letos je njuna stara mati za izlet na Bled potrošila skoraj celo pokojnino, da ju je na novo oblekla in jima dala še nekaj dinarjev s seboj. »Vseeno, tudi če za sol ne bo. Da bi bili pa še tukaj zapostavljeni, to pa ne!« pravi stara mati Jelena.

Brez smisla se je spraševati, kaj ali kdo je kriv, da je pri Gorencevih v Kamenici, v zadnji slovenski naseljeni hiši, tako kot je. Dejstvo je, da tam v bednih življenjskih razmerah živi devet ljudi, od tega šest otrok. Že samo to, da se morajo ti otroci danes, enajst let pred koncem drugega tisočletja, učiti in naloge pisati pri sveči, je dovolj, da ne bi smeli nihče, ki bi lahko karkoli storil, obrniti pogleda stran. Da ne govorimo o tistih, ki bi morali kaj storiti. Preden v Kamenici ne bo zasvetila električna luč, bodimo o Evropi vsi skupaj čisto tiho.

A. BARTELEJ

Sence med nami

Ko to poročamo (v torek dopoldne), še ne moremo vedeti, ali je Komunalno podjetje Ljubljana (tozd Žale) dovolilo žalno slovesnost, posvečeno vetrinjskim žrtvam, ki je bila napovedana za torek ob 17. popoldne ob lipi na ljubljanskih Žalah, lipi, ki je bila posajena lani v znak sprave vsaj med mrtvimi žrtvami obeh strani slovenske bratomorne vojne. Slovesnost je postala vprašljiva zato, ker je uprava pokopališča pobudnikom slovesnosti, skupini nekdanjih borcev NOV in kulturnih delavcev, na njihovo prošnjo za dovoljenje odgovorila, naj v roku osmih dni odstranijo že omenjeno lipo sprave. Simbol je bil po mnenju pogrebnikov posajen brez njihovega soglasja in na kraju, ki za to ni primeren. Če skupina borcev NOV in kulturnikov lipo ne bi odstranila sama, bodo to na njene stroške naredili komunalci. Zaščitniki lipo so napisali še eno pismo, v njem upravo pokopališča prosijo, da lipo ne odstranijo, ker je simbol sprave in se ujema z okoljem, zagotovo pa nikomur ne dela škode in nikogar ne ogroža. V pismu, ki ga je objavil ljubljanski Dnevnik, med drugim piše: »Sicer pa je eno vsaditev drevesa, izruvanje in odstranitev drevesa pa nekaj drugega, tenkočutni za naravo morejo drevo primerjati z življenjem.«

Seveda samo naivneži menijo, da se je uprava pokopališča Žale, ki je ves čas sporno lipo sicer ignorirala, vendar tolerirala, sama dokopala do ideje o odstranitvi lipo. Ta ideja, ki je zelo zvitja (če ni lipo, ni

slovesnosti, lipo pa je uradno nezakonita), je najbrž imela vplivnejše učete, čeprav je slednje nedokazljivo.

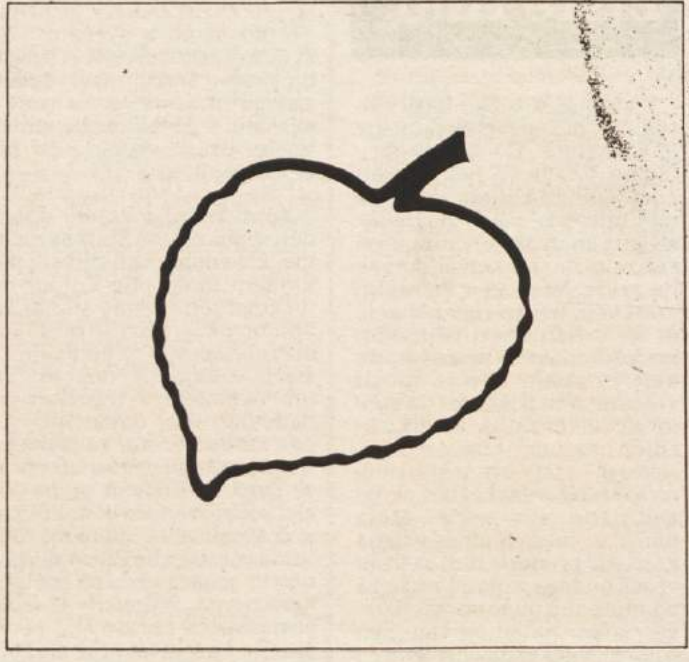
Ne glede na lipo da ali ne in torkovo popoldansko (ne)slovesnost ob njej pa je več kot jasno, da Slovenci ne bomo mogli v nedogled odlagati in skrivati resnice o vetrinjskih žrtvah. Več kot 10.000 na Rogu in drugod v revolucionarnem ali kakšnem drugem zanosu in gnevu pobitih ljudi je namreč preveč smrti. Naša sedanja uradna politika se bo morala že zaradi lastnega obstoja opredeliti do nekaterih vprašljivih dejanj svojih prednikov. Ena od ovir na tej poti naj bi bilo vprašanje, ali bi morebitni spomenik »žrtvam

vojne, fašizma in stalinizma« (torej vsem žrtvam državljanske vojne, ki je bila hkrati osvobodilna in še revolucija povrh) predstavljal izenačevanje dejanj mrtvih, partizanov in domobrancev.

Enega od možnih odgovorov na to brez dvoma zelo občutljivo dilemo je dala Spomenka Hribar, ki pravi: »Predvsem pa v grobovih ni nikakršnih dejanj. Mrtvi so mrtvi. In je vprašanje le, ali jim bomo in kdaj jim bomo dopustili njihovo smrt, se pravi, se obnašali do mrtvih pietetno, kakor to pristoi naši kulturi in civilizaciji. Mrtvih ne izenačujemo mi, živi, smrt jih je izenačila. In opominja nas, žive, na to, kam pelje ideološki ekskluzivizem, sovraštvo.«

In zakaj samo mnenje Spomenke Hribar? Zato, ker vse več Slovencev meni, da je končno treba pokopati vse v drugi vojni umrle Slovence. Deset in več tisoč mrtvičev dela veliko sence, ki blodijo med nami. Nespojne zase in za nas.

MARJAN BAUER

Pravico, ne miloščino

6. junija je osnovna šola s prilagojenim programom pri OŠ zapadnodolenjskega odreda Mirna proslavila 20-letnico delovanja. Ta dan je bil priložnost, da učenci OŠPP nastopijo z recitacijami na proslavi in da predstavijo svoje izdelke na razstavi v šolski avli. Priložnost so s pomočjo tovarišic pridno izkoristili, zato so imeli obiskovalci simbolične slovesnosti kaj videti. Potem ko so prisluhli izbranim točkam v kulturnem programu, so se lahko posladkali s pecivom in medico in se potlej sprehodili med vitrinami, ki so polne dokazov, da so tehnični krožki na mirenški osnovni šoli s prilagojenim programom še kako dobrodošla oblika za delo ustvarjalnih učencev. Tako, kot so bili delo mladostnih rok številni v avli razstavljeni iz-

delki, so nastale z zavzetostjo učencev tudi sladkarije in medica. Ko so pedagoški delavci 6. junija videli, da izpeljana proslava z razstavo vred ustreza njihovi zamisli o kar se da nazorni predstaviti dejavnosti slavljence OŠPP, so imeli potrjuje več, da učiteljski trud ni zaman, niti tedaj ne, ko ga je potrebno celo daleč več, kot ga nemara mora vlagati v pedagoškem procesu večina osnovnošolskih učiteljev.

Če so bili učitelji mirenške osnovne šole s prilagojenim programom tedaj zadovoljni, jim je prenehalo biti lepo, ko so začeli razmišljati o položaju, ki ga ima ta šolska enota v občinskem šolskem sistemu.

Namreč razmišljati o položaju, kakršnega vidijo kot učitelji in vzgojitelji, ki so vsak dan razpeti med otroško razposajenost in mladostniško zvitost gojencev, svoje želje po strokovnem napredovanju in stvarne možnosti za tako napredovanje ter med družbene ukrepe, ki šolam omejujejo manevrski prostor in grozijo s tako imenovanimi racionalizacijami.

V preteklosti je bilo nekaj poskusov, da bi ukinili bodisi šolo s prilagojenim programom, bodisi internat, v katerem stanujejo učenci mirenške šole, za katero je v rabi sporno ime »posebna šola«. Trenutno imamo še oboje, vendar se prav zdaj spet pojavlja težnje po ukinitvi internata, ki je v stari osnovni šoli. Razmišljanja o ukinitvi imajo v ozadju želje, da bi kaj privarčevali. O takih razmerah govorijo delavci omenjene mirenške šolske enote.

Kaj menijo glede tega v trebanjski vzgojno-izobraževalni organizaciji, ki bi bila po funkciji in nalogah pristojna klesti izobraževalni in vzgojni osnovnošolski program? O internatu je treba razmišljati. Dotrajan je, zato bo potrebna sanacija. Poiskati bo potrebno druge rešitve, če bi se zanje seveda pokazalo, da s tovrstnimi spremembami otrokom ne bi škodovali. Naredili smo analizo o tem, kaj je cenejše: ali prevozi v šolo in plačevanje oskrbe v rejniških družinah ali sanacija internata, pravi direktor vzgojno-izobraževalne organizacije Trebnje Štefan Kamin. Dodaja pa še drugo oceno, in sicer o tem, kaj je dom učencev po svoji socialni, sociološki in vzgojni plati. Internat je neke vrste izolacija, čeprav imajo ti otroci v njem bogat program vzgoje in usposabljanja, meni Štefan Kamin.

Omenjena stališča enih in drugih (in morda tretjih) bodo najbrž utirala prihodnjo pot osnovne šole s prilagojenim programom na Mirni. Kakšno usodo je doživljala OŠPP v preteklih dveh desetletjih, je pozvela v šolskem glasilu »Mla-

da pota« Danica Zakrajšek, vodja te šolske enote.

Prve korake v delovanju šolskih oddelkov s prilagojenim programom sta naredili za časa ravnateljstva Vladimira Silvestra Malči Mandel in Ivana Kovačič. Dejavnost šole se je postopno širila in zaradi različnih potreb so leta 1974 ustanovili dom za učence OŠPP, v katerem biva med šolskim letom pet dni na teden 20 do 25 gojencev. Leta 1980 so ustanovili oddelke za delovno usposabljanje, ki ga že več let zelo uspešno vodi Branka Toman. Pet let pozneje je pričela skupnost otroškega varstva financirati mobilno specialno pedagoško službo, v okviru katere specialna pedagoginja Jerica Medved obiskuje na domu tiste predšolske otroke, ki so potrebni posebne pomoči. V letošnjem šolskem letu usposablja OŠPP z devetimi delavci 44 šolarjev, od katerih jih je 24 v internatu. Učencem, ki bodo letos končali 8. razred, bo šola pomagala pri nadaljnjih korakih. Tako bo po en učence odšel v skrajšani program novomeške srednje kmetijske šole, prilagojeni lesni program v Škofji Loki, in skrajšani program v novomeški obutveni šoli, enega pa so napotili na komisijo za ugotavljanje delovnih zmožnosti. Ob teh podatkih je Zakrajškova zapisala, da si delavci šole želijo »več posluha in pomoči nekaterih odgovornih v občini Trebnje, saj ne terjamo za naše otroke nikakršne miloščine, ampak samo uresničevanje pravic izobraževanja, ki so po ustavi zagotovljene vsakemu občanu.«

Čim globlje te besede posegajo v dejanske razmere, tem več imajo delavci OŠPP Mirna razlogov za zadovoljstvo ob uspeli proslavi 20-letnice šole. In kolikor bolj so veseli te proslave, tem bližje so jim besede Arthura Koestlerja: »Dejanska alternativa, pred katero je svet, ni izbira med socializmom in kapitalizmom, temveč rešitev nekaterih vrednot humanizma in demokracije ali izguba vseh vrednot.«

M. LUZAR

Skrbi kabelske »kanalizacije«

Od začetka je bil radio. In to je bil tak čudež narave, da se že od tistega trenutka naprej, ko so ga razdelili na »dolge, srednje in kratke valove«, navadni smrtniki niso več spuščali v naporna razmišljanja, zakaj tako. Pozabili so na Nikola Tesla in Marconija, raje so poslušali dunajske valčke in najbolj sveže novice in kar jim je izum pač omo-gočal.

Ko so se pojavili še »ultra kratki valovi« in televizija, pa so se začele zadeve tudi za strokovnjake močno zapletati. Nič čudnega, da so se za silo sporazumeli komaj znotraj nekaterih narodov.

Neustavljivi napredek tehnike, še posebno širjenja, obvladovanja in uporabe elektromagnetnih valov, je namreč krepko prehitel mednarodno dogovarjanje o razdelitvi razpoložljivega prostora v goščavi valovanj. Dodetno zmedo so vnesla tudi različna poimenovanja istih pojmov.

Pa vendar bi ljudje, ki so si kupili (za naše žepce) dragocen sodoben televizor in celo priključek na kabelsko omrežje ali pa kar satelitski sprejemnik, radi dobili na svojih zaslonih in iz zvočnikov tisto, kar se jim nudi.

Nič ne pomaga, treba si bo vzeti čas in kaj prebrati! Recimo kar tole nadaljevanje.

Ker splošna razlaga elektromagnetnih valovanj ni namen tega prispevka, se bomo zadovoljili samo s tistim območjem valovne lestvice, ki zadeva radio in televizijo. Lestvica, daljših in krajših elektromagnetnih valov je podobna kot pri zvočnih valovnih, kjer je tonska lestvica (do, re, mi...) zaporedje tonov od nižjih proti višjim. Višina tona je tudi tu odvisna od števila nihajev (frekvence) zvočnega vira.

Območje lestvice, ki ga prikazuje naša risba, sega od dolgih do »silno« (ultra) kratkih valovanj. Besedilo pod risbo pojasnjuje angleške okrajšave za posamezne dele – tako imenovana **področja** lestvice. V mednarodnem sporazumevanju rečejo valovni lestvici **frekvenčni spektrum** ali frekvenčna slika, pomeni pa prav tako razpredelnico, kakršno vidite na naši risbi.

PASOVI IN KANALI

Zapletlo se je zlasti z razdelitvijo frekvenčnih področij na »pasove« in razdelitvijo pasov na kanale. Kanal je natančno določena frekvenca (valovna dolžina), s katero sme pooblaščen uporabnik oddajati svoj program oziroma sporočila. Samo na (v) tem kanalu moremo z radijskimi ali televizijskimi sprejemniki »ujeti« njegovo oddajo. Zato moramo seveda vedeti, na katerem kanalu (frekvenci) bomo lahko videli in slišali željeni program in sporočila.

Pri običajnih radijskih in televizijskih sprejemnikih lahko z vrtenjem »gumba za postaje« ujamo katerokoli frekvenco ali kanal. Sodobnejši televizijski in profesionalni radijski sprejemniki pa so narajeni tako, da love samo natančno tiste frekvence (kanale), na katerih oddajajo svoje programe in sporočila oddajniki, ki jih hočemo sprejemati. Tako se izognejo zamudnemu vrtenju gumba, kanal pa ujamejo v trenutku in dokaj natančno že samo s pritiskom na ustrezno tipko.

Podrobneje smo o televizijskih navadnih in posebnih kanalih pisali že lani septembra v Prilogi 40. številke Dolenjskega lista, na 10. strani. V današnjem prispevku moramo nekaj tistih razlag ponoviti. Že zato, ker pravimo: enkrat ni nobenkrat! Morda bo danes kaj lažje, pomagala pa bo tudi risba. Najprej preberite pojasnilo pod njo.

Starejši radijski sprejemniki so delali samo v področjih LF, MF in HF (na »dolgih, srednjih in kratkih valovih«). Danes lahko vsi radijski sprejemniki delajo tudi v **drugem pasu** VHF področja. Temu področju so včasih rekli »ukave« ali ultra kratki valovi, ki so jih pozneje preimenovali v zelo kratke valove. Med poznalci pa se za to področje največkrat uporablja oznaka VHF.

Za televizorje so najprej določili **prvi pas** VHF področja in ga razdelili na tri kanale (kanala 2, 3 in 4!), kmalu pa se je televizija tako razmnožila, da so morali zanj žrtvovati še osem kanalov (kanali od 5 do 12!), ki so jih umestili v **tretji pas** VHF področja.

»Luknje« med pasovi (glej risbo!) so dodelili drugim porabnikom, npr. vojski, mornarici, policiji, radioamaterjem, letalcem, pošti, reševalcem, gasilcem, cestarjem, električarjem in kaj vem komu še. Letala so dobila svoj pas tudi v VHF področju takoj za drugim pasom, in sicer frekvence od 108 do 118 MHz za navigacijo, od 118 do 136 MHz pa za govorno sporazumevanje med seboj in letalskimi prometniki na zemlji.

GREMO NA UHF!

Televiziji pa še ni bilo dovolj, saj so nove TV postaje rasle kot gobe po dežju. Vendar v VHF področju tudi prostora ni bilo več! Še dobro, da je tehnika napredovala hkrati s potrebami in omogočila oddajanje in sprejemanje na področjih ultra visokih frekvenc nad 300 MHz. Televiziji so dodelili novih 49 kanalov od 21 do 69 v **četrem in petem pasu** v UHF področju.

Na žalost dotedanji televizorji niso mogli sprejemati signalov iz UHF področja. Starejši gledalci se še spomnijo, da je bilo takrat treba kupiti nov televizor ali pa si za silo pomagati z dodatno napravo – sprejemnikom za UHF področje. Stare, ploščate dvožilne antenske kable smo zamenjali z valjastimi **koaksialnim** antenskim kablom, pa tudi antene so se močno spremenile in zlasti – zmanjšale. Dolžina antenskih palic je namreč odvisna od valovne dolžine. Televizija se je tako razprostrla čez 60 kanalov in to bo zdaj za nekaj časa menda dovolj.

Samo za najbolj znanja želimo: sateliti za oddajanje programov iz vesolja pa so spet

ostali brez »frekvenc«. Iz političnih in komercialnih razlogov namreč niso mogli oddajati na običajnih kanalih VHF in UHF področjih. Prostor pod soncem so jim dali v SHF področju od 1 do 20 GHz. Te superkratke valove predela sprejemna naprava v satelitski antenski sledi v »navadne« ultra ali zelo kratke valove, za kakršne pač so prirejeni satelitski sprejemniki.

Iz satelitskega sprejemnika je mogoče tudi po kablu spustiti te signale do naših običajnih televizorjev. Vendar spet – na žalost: kabelska omrežja so do nedavnega zmožna prenašati samo valovanja do 300 MHz, z najnovjšimi izpopolnitvami zdaj do 450 MHz.

Na priloženi risbi se seveda takoj vidi, da sprejem programov iz UHF področja (kanali od 21 do 69) neposredno iz kabla ni mogoče. Po kablu bi bilo možno prenašati samo kanale od 2 do 12, s tem da je zaradi »preluha« med sosednjimi kanali mogoče uporabiti le vsak drugi kanal – torej po kablu: reci in piši **samo šest kanalov!** Kaj pa zdaj?

REŠITEV ZA V KABEL

Signali, ki potujejo po kablu, ne morejo motiti tistih, ki jih razpošiljajo po zraku zemeljski, pomorski in letalski oddajniki. Zato so za razširjanje televizijskih in radijskih signalov po kablilih izkoristili luknjo ali **vmesni pas** med drugim in tretjim pasom v VHF področju. Semkaj so stlačili deset »posebnih« kanalov, ki so jih imenovali »es kanale«. Običajno jih označujejo z veliko črko S (Special, Sonder) pred številko kanala, npr. S8, v

nekaterih državah pa tudi drugače, odvisno od njihovih domačih dogovorov.

Tako so na nekaterih televizijskih posebnih kabelskih kanalih označeni s črko S, na drugih pa jih boste našli naprej od kanala 80; npr. kanal S1 na kanalu 81 (ali 80), kanal S3 na kanalu 83 (ali 82) in tako dalje.

V Jugoslaviji se podobno kot npr. v Zahodni Nemčiji držimo evropskega standarda CCIR. Zato uporabljamo barvni način PAL, standard B za VHF področje in standard G za UHF področje – na kratko: **PAL CCIR standard B/G**. To nam lahko usodno pomaga pri izbiri televizorja ali druge vide opreme v tujini. Seveda moramo zahtevati tako, ki je prirejena tudi za sprejem posebnih »S« kanalov.

RAZŠIRITEV NA 38 KANALOV

Za kabelska omrežja pa omejenih deset posebnih kanalov iz vmesnega pasu seveda ni bilo dovolj. Izbirala so si še en pas, takoj za tretjim – od 230 do 300 MHz. Imenujejo ga **super pas**, v njem pa je spet deset »S« kanalov – od S11 do S20.

Ko so pred nedavnim usposobil kabelska omrežja za prenose signalov s frekvencami do 450 MHz, so tu ustanovili še **podaljšani super pas**, v njem pa uataborili nadaljnjih osemnajst »S« kanalov od S21 do S38.

In če bo tehnika kabelskih omrežij tako napredovala, bomo kmalu dobili še »iberbernadpas« tja do silnih 800 in 1000 megahertzov! No, tu smo pa že v starem, dobrem UHF področju, ki ga premorejo tudi dvajset ali več let stari očanci

z zaslonom – takrat si bomo morda lahko oddahnil, saj bomo imeli pri roki skoraj sto kanalov. Si sploh lahko predstavljate tako veličastno – kanalizacijo?

Danes se torej velja pri nakupu novega televizijskega sprejemnika ali videorekorderja prepričati vsaj, če ima tako imenovani »kabelski priključek«. V resnici ne gre za noben poseben priključek, pač pa to pomeni, da lahko sprejema tudi »S« kanale vsaj od S1 do S20, če ne že kar do S38.

PRETVORNIK ZA S KANALE

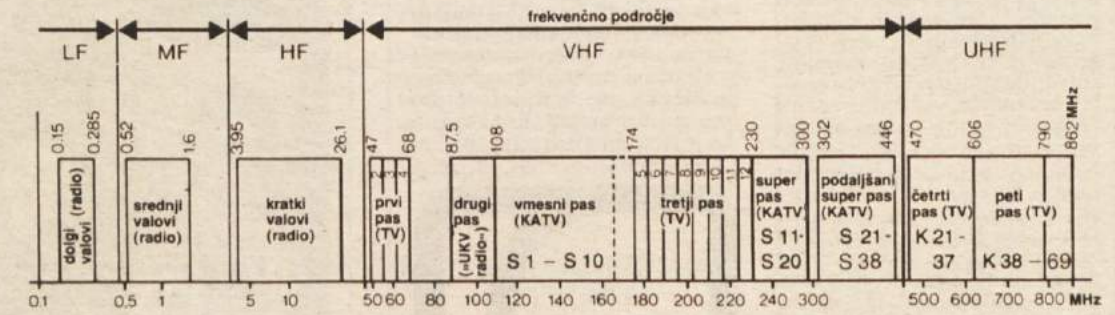
Kdor nima denarja za nakup novega sprejemnika ali rekorderja, si morda lahko privoščijo vsaj dosti cenejši pretvornik za »S« kanale (konverter). Tamu bo tik pred televizorjem predelal »S« kanale iz VHF področja v UHF kanale od 21 do 69, ki jih seveda lahko gleda z vsakim sprejemnikom. Še prej pa naj se prepriča, če nima že videorekorderja z »S« kanali!

Če gledate posebne kanale preko pretvornika za »S« kanale, potem številke teh kanalov, ki jih je objavil gradbeni odbor za kabelsko razdelilno omrežje, ne veljajo več! Tehnik, ki vam je vgradil pretvornik, vam mora povedati in napisati, na katerih UHF kanalih boste zdaj našli »S« kanale iz kabelskega omrežja. Recimo: kabelski kanal S13 (ali 93) predeluje vaš pretvornik na UHF kanal 56.

In še majhen »čudež« narave: marsikateri starejši sprejemnik, tudi domači, recimo iz Iskre ali Gorenja, sploh nimajo »luknje« med prvim in tretjim pasom. S takim televizorjem je torej mogoče nekje med četrtim in petim kanalom »ujeti« tudi kanale od S1 do S10. Poskusite! Nekateri pa ima celo tretji pas malo »raztegnjen« čez 12. kanal in boste z njim dobili tudi kakšnega »S« najstnika, se pravi kanale S11, S12, S13...

Boste rekli: hudimano zamotan! Toda tak je ta današnji čas. Če ste že kupili tako drag aparat, ga bo treba tudi izkoristiti – razen če ga imate samo zaradi sosedove zavisti. Kaj vam bo, vzemimo, raketa za na Luno, če se je ne boste naučili peljati? Da je ne potrebujete? Hm, saj tudi na moped še pred nekaj deset leti ni nihče pomislil!

MARJAN MOŠKON

DEL VALOVNE LESTVICE – POJASNILA K FREKVENČNIM PODROČJEM:

- LF = Low Frequency (nizka frekvenca) – dolgi (kilometrski) valovi
- MF = Middle Frequency (srednja frekvenca) – srednji (hektometrski) valovi
- HF = High Frequency (visoka frekvenca) – kratki (dekametrski) valovi
- VHF = Very High Frequency (zelo visoka frekvenca) – zelo kratki (metrski) valovi
- UHF = Ultra High Frequency (ultra visoka frekvenca) – ultra kratki (decimetrski) valovi
- SHF = Super High Frequency (super visoka frekvenca) – super kratki (centimetrski) valovi

* po starem: »ultra kratki valovi« – UKV

Tisočletne slovenske korenine

V komaj da še znosni sparnini četrtkovga večera 15. junija v modrem salonu Grand hotela Union v Ljubljani je preko 300 gostov z navdušenim ploskanjem pritrjevalo besedam akademika Mateja Bora, dr. Jožka Šavlija in Ivana Tomažiča, ko so govorili o svojih prizadevanjih, da bi slovenska javnost in svet zvedeli za presenetljive rezultate njihovih dolgoletnih raziskovanj in razmišljanj, ki so jih strnili in objavili v skupni knjigi Veneti naši davni predniki. Tega dne so namreč predstavili razširjeno slovensko izdajo te knjige, ki je leto dni poprej izšla v nemščini in takoj zbudila ne samo veliko zanimanja, marveč tudi dokaj ostre polemike.

»Saj to je bolj podobno zboru kakšne nove slovenske zveze kot pa predstavitvi knjige,« je ugotavljal eden izmed tistih, ki ni mogel v prenatrpani salon in je moral ostati na hodniku. Zborovanjsko navdahnjeno je bilo tudi govorjenje vseh treh avtorjev in tudi pesmi iz grl pevcev Primorskega akademskega zbora Vinke Vodopivec. Vzdušje je krognala Zdravljica, ki je dvignila na noge vse navzoče razen treh dopisnikov z juga naše balkanske domovine.

Ne zanimanje in ne slovesnost predstavitev knjige pravzaprav ne čudita. Tak je pač čas, razburkan in viharen, viharji pa store, da se drevesa korenin zavedo, kot je dejal v svojih verzih iz narodnoosvobodilnega boja Matej Bor. Morda gre prav temu samozavedanju, želji o spoznanju in potrditvi tisočletne ukorenjenosti slovenskega naroda v prostor med Jadranskim morjem in snežnimi alpskimi vršaci, pripisati izjemno veliko zanimanje za predstavitve knjige, ki v nasprotju z »radno« zgodovinsko znanostjo — naj bo ta pojem sam po sebi še tako čuden, tu je — zagovarja drugačne poglede na najstarejšo zgodovino Evrope in seveda tudi Slovencev. Bor, Šavli in Tomažič namreč podajajo povsem drugačno podobo zgodovinskega dogajanja, povezanega s preseljevanjem narodov, kot pa so jo izrisali dosedanjí zgodovinarji, in drugačno, kot je zapisana v zgodovinskih knjigah in učbenikih.

NI BILO NASELITVE V 6. STOLETJU

Kot smo se učili v šoli in kot govore zgodovinske knjige, so naši predniki poselili sedanjo domovino v obdobju preseljevanja narodov. Starejše teorije govore o slovenskih prednikih kot o južnih Slovanih, ki so prišli z jugovzhoda, vendar pa je novejša zgodovinska teorija nekoliko dodala, predvsem po zaslugi jezikoslovnih spoznanj, da je sloven-

ščina po svojem izvoru jezik zahodne, in ne južnoslovenske skupine. Tako v Zgodovini Slovencev, ki je izšla 1979. leta, piše, da je bilo slovensko ozemlje naseljeno v dveh naseljenih valovih. Prvi val je okrog leta 550 pljusnil s severa skozi Moravska vrata, drugi, glavni naseljitveni val pa z vzhoda po preselitvi Langobardov iz Panonije v Italijo. V knjigi Veneti naši davni predniki pa avtorji odločno trdijo, da »o naselitvi Slovencev oziroma njihovih prednikov, tako imenovanih alpskih Slovanov, v Vzhodne Alpe ne poroča prav noben zgodovinski vir« (Šavli) in da ta trditev »stoji na tako trhljih nogah, da jo moramo obravnavati kot neverjetno« (Tomažič).

Razlogi za trdovratnost teorije o priselitvi slovenskih prednikov na ozemlje Vzhodnih Alp in severnega Jadrana so različni, v glavnem pa Bor, Šavli in Tomažič vidijo razloge v ideološko pogojenem zgodovinsko nemške šole, iz katere so izšli tudi eminentni slovenski zgodovinarji. Nemškemu stoletnemu ekspanzizmu proti Jadrani je ustrezala zgodovinska podoba o Slovincih in ostalih slovenskih narodih tega dela sveta kot priseljencih, barbarih in nezgodovinskih narodih, da so tako tudi z zgodovino utemeljevali in opravičevali uredniševanje svojih interesov. Nič manj ni tak pogled na zgodovinske dogodke ustrezal panslavizmu oziroma ruskim interesom. Tudi ta čas nekaterim ustreza podoba Slovencev kot drugim zmeraj podložnega naroda brez prave lastne zgodovine.

Zgodovinska resnica, kot jo izrisujejo avtorji knjižne novosti, je drugačna: Slovenci oziroma predniki Slovencev so živeli na alpskem in jadranskem področju že davno pred dolo preseljevanja narodov. Slovenci smo torej avtohton narod na tem prostoru. Še več, naši predniki so bili že v starem veku nosilci pomembne srednjeevropske kulture in tvorci zgodovine.

Zgodovinske jih pozna pod imenom Veneti ali Vendi.

KDO SO BILI VENETI?

Doslej je zgodovina Venete označevala kot predkeltске prebivalce srednje Evrope. In čeprav jih zgodovinski viri pogosto omenjajo, jim zgodovinarji niso posvečali posebne pozornosti. Ali so jih povsem prezrli ali pa so njihovo kulturo pripisovali drugim ljudstvom. Kot v prvem delu knjige ugotavlja Jožko Šavli, je lužiška kultura (1300 — 1400 pred n. št.), katere nosilec naj

bi bilo neznano indoevropsko ljudstvo ali po nekaterih mnenjih Germani, Tračani ali Iliri, istovetna s kulturo Venetov. Iz nje je izšla tudi žrnogrobščna kultura, ki je kot pravo duhovno vretje pretresla Evropo in pomeni temeljno spremembo v njeni kulturni in jezikovni podobi. Tudi nosilci kulture žrnih grobišč so bili Veneti!

Sploh ostajajo Veneti nosilci in posredovalci tudi kasnejših kultur, predvsem halštatske, ki so jo in jo še mnogi zgodovinarji pripisujejo Iliram.

Za nas je zanimivo, da so arheologi odkrili bogate najdbe obeh kultur, žrnogrobščne in halštatske, na območju širše Dolenjske. V knjigi so zato med slikovnim gradivom tudi številni predmeti iz arheoloških zbirk Dolenjskega muzeja. Kdo so torej bili Veneti?

Za pretežni del zgodovinskega skrivnostno ljudstvo, za avtorje knjige pa Slovani oziroma Slovenci, kot so se najverjetneje imenovali sami. Če to drži, potem seveda drži tudi to, da se Slovani niso naselili v ta del Evrope šele v 6. stoletju, marveč so staro evropsko ljudstvo, ki je živelo na prostoru med Baltikom in severnim Jadranskim morjem dolga tisočletja.

Priče razširjenosti in kulture Venetov v širšem evropskem prostoru so tudi imena gora, rek, krajev, ki so vsa slovenskega izvora. Šavli je temeljito raziskal pojavljanje venetskih oziroma slovenskih imen v alpskem prostoru (ne navadno je, da jih je našel tudi zunaj evropskih meja, celo na bližnjem vzhodu) in pojav oprl na teorijo, po kateri se je prvotno indoevropsko ljudstvo jezikovno zdiferenciralo v balto-slovensko skupino, ta pa v tri velike skupine: zahodne, vzhodne in južne Slovence. Slovenščina je po svojem izvoru zahodnoslovenska in ima ohranjenih še veliko značilnih indoevropskih in praslovenskih prvov.

TU DON MUJI DUX!

Slednje je pomagal Mateju Boru, ki se je prebil do velikega in pomembnega odkritja. Kot prvemu je uspelo podati sprejemljivo razlago venetske gramatike in razbrati venetske napise. O vsem tem obširno piše v drugem delu knjige, ki nosi naslov Venetščina in venetski napis.

Podrobno dokumentiran in temeljito opravljen posel. Svoj čas, ko so se študije prvokrat zagledale beli dan v Književnih listih Dela, so bile deležne ne samo polemičnega zavračanja, marveč tudi posmeha. Bor pa je vztrajal, dopolnjeval in preverjal svoja odkritja ter prišel, kot je trdno prepričan, do resnice. Venetščina je v svoji osnovi praslovenski jezik oziroma ima slovenščina svoje korenine v venetščini. Kot slavistu mu je bilo tako mogoče prodreti v skrivnost starih zapisov, medtem ko drugi raziskovalci zaradi nepoznavanja slovenskih jezikov in narečij seveda trdega oreh venetščine niso mogli streti.

Prav vznemirljivo je Borovo odkrivanje pomena zapisov na starem slovenskem spomeniku, na vojvodskem prestolu pri Gospe Sveti na Koroskem. Kljub preklesavanju dela zapisa spomenik ostaja priča tisočletne slovanske/venetske zgodovine. Na njem sta namreč napisana, ki se po Borovi metodi branja venetščine glasila: Veri ma sveti veri, kar naj bi pomenilo Prisegaj, ampak pri sveti veri, in Tu don muji dux, v sedanji slovenščini Tu doni moj duh. Vsekakor zares sprejemljiva in logična zapisa na mestu, kjer so pred davniimi stoletji delili pravdo.

Kako torej? Kdo ima prav, uradna zgodovina ali naši venetologi?

Na vprašanje ni mogoče nepristransko odgovoriti, še posebno ne, ker doslej pravega znanstvenega soočanja med enim in drugimi ni bilo. Venetologi so bili deležni hudih, vendar počeznih kritik, nimalokrat tudi smešenja, vendar so vztrajali in dopolnjevali orožarno dokazov o pravilnosti svojih teorij. Knjiga Veneti naši davni predniki jih je polna. Morda vsi nimajo enake teže in jih bo znanost ovrgla, vendar pa po tej knjigi ni več mogoče zgolj z nasmeškom zavrniti drugačne zgodovinske podobe o prastarih koreninah Slovencev. Protidokazi bodo morali biti dovolj trdni.

Dokler pa se spor okrog Venetov v znanstvenih krogih ne razčisti, naj velja tako enim kot drugim venetski pozdrav Osti jarej! Bor ga je prevedel kot Ostani jar (zdrav, mlad). M. MARKELJ

Obzorja

ZELENA ZAVEZA

Pišemo leto 2089. V osrčju Kočevskega Roga se dogajajo skrivnostne reči. Videostikavt (človek, ki stika za novicami, torej nekakšen novinar) odkrije, da zvezna vojska koplje tajno odlagališče radioaktivnih odpadkov iz vse Evrope, s čimer naj bi prezadolžena Balkanija prišla do denarja za poravnavo stoletnih dolgov Svetovni banki in se izvlekla iz gospodarske krize. Javno odkritje nakane sproži vseslovenski ekološki in politični upor. Skupine zelenih iz Novega mesta se prve spopadejo z vojaki, zeleni sprožijo narodno gibanje, pisatelj Albert začne za gladovno stavko, vse skupaj pa se spreminja v poskus odcepitve od Balkanije.

Tako se, kratko označeno, prepleta pripoved, ki jo je znani pisec fantastične proze Miha Remec izdal pod naslovom Zelena zaveza in je pred kratkim izšla pri Založbi Borec. Remec se je v političnofantastičnem romanu, kot je označil delo v podnaslovu, lotil aktualnih problemov in jih, kot se za dobro fantastično prozo spodobi in kar tovrstna literatura omogoča, razprl, da se iz sedanje zamegljenosti in nepozornosti kažejo v vsem svojem pomenu in možnih posledicah.

Nedvomna odlika Remčevega pisanja je stroga notranja logika, ki obvladuje pripoved v vseh njenih elementih vključno z dognanim besedjem, ki ga po potrebi ustvarja na novo, da bi označil ali nove naprave ali pojme in medčloveška razmerja. Dodajmo, da Remec v izrisavanje slovenstva vnaša satirične in ironične podudarke, kar daje romanu nekoliko humoren značaj, čeprav je podoba sveta, kot jo začenja, dovolj temačna. Vsekakor je knjiga vredna branja, in to ne samo zato, ker je razmeroma redka ptica na nebu slovenske tako imenovane znanstvenofantastične proze. M. MARKELJ

NA POLU EROTIKE

Slovenski pesnik Denis Poniž je začetno območje svoje poezije z obema dosedanjima pesniškima zbirkama, najprej z Dionizovimi pes-

mimi, nato pa še z Desetnicami. Medtem ko je prva izhajala iz risa slovenskega pesniškega modernizma, pa se je druga vsa zasidrala v intimo, pri čemer je postala središče pesnikovega zanimanja erotika. Te dni je v zbirki Nova slovenska knjiga pri Mladinski knjigi izšla nova Poniževa pesniška zbirka Stirje letni časi. Z njo pesnik nadaljuje tam, kjer je bilo v Desetnicah, izšlih pred desetimi leti, osrediščeno najizrazitejše območje intime oziroma skoraj izključno eros. Pesmi, ki jih obsega nova zbirka, so nastale v letih 1983 do 1986, dopolnjene in

prepesnjene pa so bile v adventu 1988. S tem pojasnilom, natisnjenim na samem začetku, je pesnik bržčas želel dati na znanje, da je novo delo nastajalo dalj časa, da ga je gradil premišljeno in ga dal iz rok šele potem, ko ga je tudi ustrezno obdelal in obrusil. Zbirko je razdelil na pet ciklov in prve štiri poimenoval po letnih časih, le da jim je pomešal ustaljeno zaporedje: zima, jesen, poletje, pomlad. Dodal je še peti letni čas — inferno amoroso, celoto pa sestavlja v strogo urejen poetološki sistem. Ta se zunaj kaže že po tem, da so vse pesmi vzrajene iz enakega števila verzov — iz osmih.

Še bolj kot formalna podoba zbirke Stirje letni časi je izzivalna njena pomenska in doživljajska vsebina, kot je zapisal Vasja Predan v spremni besedi. Vsebina je namreč že od samega začetka vsa v območju čutnega, tako rekoč od prvega stiha dalje. Ljubezem, strast, ženska — to so pojmi, ki dajejo vsebino in pomen življenju čutnega — doživijo svoje letne čase. Čas brez ženske je čas brez besede, se zaveda pesnik, to pa je tudi čas brez poezije. Ni romantičnega brezkončaja, neskončnih sladkih sanj. Ko minejo štiri letni časi, pride še peti — inferno amoroso. Čas dvomov, nepotešene sle, ki nenehno vrta s svojim rezilom. Pesnik — blodnik strasti — ostaja sam, iz spominov se mu utrgajo pesmi, edino pfačilo za izkušnjo preživetega.

Bralcu pa je prepuščeno, da po branju Stirih letnih časov sam presodi, kako je z romantično držo človeka v realnem svetu ostrih robov. Vendar pa zato te Poniževe pesniške zbirke ne bo bral ne z večjim ne z manjšim užitek.

TROCKI O BALKANU

Med knjigami, ki naj bi pomagale razslojiti poglede na Kosovo, središčni problem jugoslovanske krize, je

Zabeleženo

SLOVENSKI INTELEKTUALCI

Slovenska družba je v spreminjanju, ki ga določa hotelje po modernizaciji, po usmeritvi v sodobne svetovne tokove. To pomeni prehod v postindustrijsko družbo, se pravi v družbo, za katero so značilni: obvladovanje informacij, znanje, civilnost, človekove pravice, intelektualizacija. Z drugimi besedami povedano: gre za družbo, v kateri razumniki igrajo pomembno vlogo. Zastavlja se vprašanje, ali je intelektualizacija slovenske družbe možna.

Vprašanje je toliko bolj aktualno, če vemo, da se je dobršen del slovenske povojne zgodovine dogajal pod bremenom antiintelektualnosti in »revolucionarnosti« (zavezanosti dogmi), kar je del slovenskih razumnikov preobrazilo v malomeščane in uradnike, tiste, ki se niso pokorili zveličavnosti ene ideje, pa je politika odstranjevala v vrsti afer in procesov. Razumnik, posameznik, ki »obdeluje« ideje in ga bistveno določa dvom, ne more biti dogmatik, je avtonomen in le kot tak razumnik v sodobnem pomenu te besede. Na Slovenskem pa imamo našim razmeram (vojaška družba) prilagojen tip intelektualcev, ki jih je Dimitrij Rupel v svoji knjigi Sloven-

tudi zanimiva in nenavadna knjiga, ki je pred kratkim izšla pri Državni založbi Slovenije v zbirki Aktualno. In sicer gre za prevod člankov ruskega revolucionarja in publicista Leva Trockega, zbranih pod skupnim naslovom Kosovsko vprašanje.

Trocki je v obdobju balkanskih vojn kot vojni dopisnik bival v takratni Srbiji in s časniki jezikom zabeležil politični in siceršnji utrip tega dela Balkana. Balkan je videl kot dokaj zmeden kos Evrope, splet žepnih držav z liliputanskimi kralji, »edini izhod iz morilske zmede in nacionalnega ter državnega kaosa, ki določa življenje na Balkanu,« pa je videl v »združitvi vseh narodov polotoka v ekonomsko in politično celoto«, v demokratično federacijo. Trocki je torej videl rešitev, ki se je po prvi svetovni vojni izvršila, ozemelsko in politično sicer drugače, saj je novonastala Jugoslavija združila druge narode, kot jih je previdevala njegova zveza, pa tudi ni šlo za zvezo enakopravnih narodov.

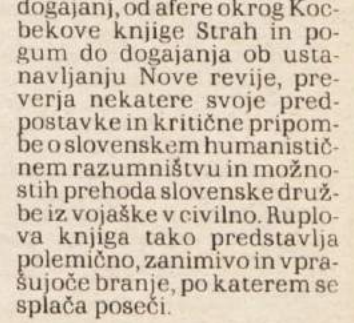
Vprašanje, kakšna naj bo balkanska federacija, je še danes aktualno, saj nekatera pretekla gledanja nikakor niso izginila, kot tudi ni izginila težnja po nasilnem urejanju zadev.

O Kosovu v knjigi sicer ni kaj prida govora, če izvzamemo beležke o boju srbske vojske z Albanci med vojno 1912. leta. Skoraj da bi bil primernejši naslov Balkansko vprašanje. Knjiga govori največ o Srbiji in Bolgariji, a tudi o silnicah, ki so se izkazovale že pred sedmimi desetletji in ki na nek način delujejo še danes. Knjiga tako nima zgolj dokumentarne, marveč tudi aktualno politično vrednost.

M. MARKELJ

PONATIS POKRA

Pri Cankarjevi založbi so izdali ponatis danes že slovi-te pesniške zbirke Tomaža

Šalamuna Poker, ki je izšla »davnega« 1966. leta v samozaložbi in se iz »sirotka« spremenila v prelomno knjigo prelomnega obdobja slovenske poezije. Šalamun je s svojim novim pesniškim jezikom sprožil prvi val posnemovalcev, hkrati pa pomembno vplival na nadaljnji razvoj slovenskega pesništva s svojim osvobodilnim pesniškim jezikom. Odprl je »okno svobode za nov, neposreden pogled na besede«, kot je v predgovoru k tej drugi izdaji napisal Tomaž Brejc.

Pričujoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali dolenjsko javnost. Le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povečini že pošte- no odslužili svojo kazen, izmišljeni.

Obesil sina

2. oktobra ob 23.55 je na novomeški postaji milice zavzval telefon. 45-letna Sonja je miličnikom razburjeno hitela pripovedovati, kako njen mož z nožem v roki grozi hčerki, da jo bo ubil. Prosila je za takojšnjo pomoč, sicer da bo prepozno. Miličnika, ki sta nemudoma odhitela na kraj dogodka, sta v hiši našla možkega, ki je na ves glas navijal gramofonske plošče, vmes pa razbijal po stanovanju in grozil. Drugega jima ni preostalo, kot da ga zapreta v marico, nakar sta prisluhnili Sonjini zgodbi.

»Mož Vojko je tistega dne popopal, kot počena žeravica, da jo bo ubil. Domov je prišel ob 15.30 in takoj pričel razbijati stole, na-

to se je spraval nad psa in ga pretepel, nakar je pretepel še otroke. Ti so mu zbežali iz hiše, a jih je kmalu ujel in vnovič pretepel s pasom za hlače. Nato je ponovno odšel v gostilno. Vrnil se je pozno zvečer, ko so otroci že spali. Vnovič se jih je polotil in jih pričel tepsti. Vse je nato spodil iz hiše, k sebi v kuhinjo pa je poklical 12-letno hčer, naj mu speče jajca. Nato ji je v roke dal nož, češ naj ga zakolje. Če tega ne bo storila, bo on zaklal njo in potem še sebe. Po teh besedah je ugasnil luč in zaprl vrata. Hči je pričela jokati in klicati na pomoč. Prvi so priskočili sosedi, nato sem poklicala še vas,« je v solzah pripovedovala Sonja.

Ob tem dogodku je prišlo na dan vse trpljenje, ki so ga ob vselej vinjenem Vojku preživljali Sonja in otroci. Nekega poletnega dne je bilo, ko je Vojko ponovno prišel vinjen domov. Najprej je pretepel hčerko, ker je pri njej našel prijateljico, in jo vrgel ob jarek pri hiši, globok kake pol metra in poln vode. Podobnih dogodkov je bilo nič koliko, najhuje je bilo prav 2. in 3. oktobra. Drugega oktobra sta ga miličnika, kot smo že zapisali, odpeljala na treznjenje v prostore postaje milice. Ko pa se je naslednjega dne vrnil, se je odpravil na podstrešje. Tam je od hčerke zahteval, naj mu prinese sekiro, češ da bo ubil mater. Ko ga ni hotela poslušati, se je spraval nad drugo hčerko in jo pretepel. Pa ne le to. Otrokom je preprečeval, da

bi se učili, podil jih je od knjig, poleg tega jim je trgjal zvezke in jih metal v ogenj. Sodu pa je izbil dno dogodek, ko je obesil lastnega sina.

Enajstletni Mirko je tistega dne vojakom, ki so imeli blizu hiše vaje, nesel steklenico vode. Ko se je vračal v hišo, ga je zalotil oče. Pričel je vpiti in sinu očitati, da vojakom nosi alkohol, namesto da bi ga pustil njemu. Mirko mu je zatrdil, da je bila v steklenici zgolj navadna voda. Vojka je to tako razkačilo, da je sina zagrabil in pretepel, zatem pa iz hiše poklical ženo in ostale otroke ter jim povedal, da bo Mirka obesil. Družino je nato nagnal nazaj v stanovanje, Mirku pa okoli vratu nataknil zanko iz bakrene žice, ki jo je prej pritrtil na podstrešni tram. Sina je postavil na lestev in ko je zanko okoli vratu zategnil, je Mirka sunil z lestve, tako da je obvisel na zanki. Le še nekaj trenutkov ga je ločilo od zanesljive smrti, ko so iz hiše prišli žena in ostali otroci ter Mirka, vsega plavega v obraz, sneli iz zanke in mu tako rešili življenje. Ceno temu so vnovič plačali s številnimi udarci.

Take in podobne srehljive zgodbe so prihajale na dan potem, ko so se za Vojkovo početje pričeli zanimati miličniki. Ni bilo drugega, kot da soga 3. oktobra sredi noči vnovič pripravijo. Sojenje je počakal za rešetkami. Senat novomeškega okrožnega sodišča ga je obsodil na 3 leta strogega zapora, pri tem je upošteval, da gre za podpovprečno inteligentnega človeka, kroničnega alkoholika, ki kaže znake cerebralne prizadetosti; bistveno je bila prizadeta njegova zmožnost razumeti pomen dejanj. Vojko je že pred pravno močnostjo sodbe zaprosil, naj ga premestijo v KPD Dob, kjer ga je tudi pričakalo obvestilo, da je vrhovno sodišče Slovenije njegovo pritožbo zavrnilo in potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča. Prav tako je bila kasneje zavržena tudi zahteva za izredno omilitev kazni. Navzlic temu pa Vojko kazni ni odsedel v celoti; kake pol leta, predno bi mu potekla, je na Dob prispel sklep komisije za pogojne odpuste republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun, s katerim so se mu odprla vrata v svobodo.

OBRAZI

Mož s čevljar-skega voza

Včasih so imele delavnice svoj vonj. Takoj ko si z ulice stopil v prostor, te je objel in vedel si, če si prišel k pravemu mojstru. Čevljarke delavnice še posebej. Prostor je bil nasičen duha po sveže ustrojenem usnju, lepilih in mazilih. Prijeten vonj je bil to in odnesel si ga s sabo v kosu starega časopisa, kamor je mojster zavil popravljene čevlje.

Beletov Anton ga ima gotovo še dobro v spominu, čeprav je že pri sedemdesetih. Če le more, odide tja gor visoko v hrib Straške gore, skoraj tik pod gozdom, kjer ima vinograd, pa od tam uživa prelepi razgled na dolino Krke. Vsa pokrajina je kot na dlani pred njim, od roških hribov pa tja do Ljubna, Gorjancev in Trške gore. Sveže sape pihljajo tukaj gori, vendar iz Antonovega spomina ne bodo nikoli izbrisale tistega značilnega vonja čevljarke obrti. Predolgo ji je bil zapisan. Ne, Anton ne bo pozabil nanj, boji pa se, da bo poznavanje čevljarke obrti, takšne, kot je bila nekaj, nepopravljivo izgubilo iz zavesti sedanjih generacij. Čevljarjev, tistih pravih, ki ne prilepijo samo pete, je vse manj, vajencev pa menda ni več. Nesluten razmah obutvene industrije,

ki množično proizvaja izdelke vseh mogočih modelov in iz vseh mogočih materialov, je opravil svoje. Ljudje obutev ponosijo in odvržejo, tistih, ki bi še znali ceniti plemenitost in zdravje pravega usnja, pa je premalo, da bi obrt ostala pri življenju.

Bele iz Gornje Straže je torej upokojen čevljar, vendar šila in kopit še ni vrgel v kot. Včasih se še oglašajo njegovo kladivo. Tok, tok, tok, se zasliši in delavnice, ko zabija lesene klinčke v debele podplate. Ko je treba popraviti ortopedske čevlje za kakega invalida, je pravi le star, izkušen mojster. Pa še ena stvar je, zaradi kate-re Bele še vedno skrbno čuva svoje staro orodje in naprave iz čevljarke delavnice. Pred leti, ko so v straškem turističnem društvu razmišljali, kako bi popestrili in poživili svojo dejavnost, je prišel Anton s predlogom: »Naredimo šušarski voz!« In res so ga. Sedaj je menda edini v Sloveniji in Stražane vabijo z njim na vse večje prireditve. To nedeljo bo nastopal tudi na Srečanju v moji deželi v Dolenjskih Toplicah. Na šušarskem vozu so vsa najbolj značilna stara orodja iz čevljarke delavnice, na njem pa se pelje tudi Anton, ki mimogrede pokaže nekatera opravila, na primer šivanje ali pribijanje podplatov. Včasih vzame na voz še mojstre iz sorodnih obrti, sedlarje ali tapetnike.

Bele se je rodil pred kakimi sedemdesetimi leti v Gorenji

Straži in še danes živi v svoji rojstni hiši, le da je precej preurejena. Pa tudi drugega se je okoli precej spremenilo. »Bila je to kmetijska vas včasih, pravi Anton. »Tudi mi smo imeli kmetijo, sedaj pa smo tako rekoč v mestu, toliko novega se je tukaj okoli zgradilo. Pri nas je bilo doma šest otrok in takoj po osnovni šoli sem moral v uk v Novo mesto. Zavenca me je vzel mojster Grilc, ki je imel delavnico tik pri mostu, tam, kjer je danes prodajalna Seme. Pri njem nas je delalo tudi po trideset in lahko si predstavljate, koliko tolklanja je to bilo. Izdelovali in popravljali smo vse vrste čevljev. Nove čevlje smo izdelovali na akord. Za en par smo dobili 12 do 15 din, odvisno pa od tega, kakšen je bil; mojster pa je danj iztržil 120 do 150 din. Na dan sem napravil par in pol do dva para čevljev.«

Seveda se čevljarji mojster Anton še dobro spominja, kakšne so bile cene tiste čase, ko je moral kot vajenec s odkarjem po novomeških trgovinah kupovati malico za starejše sodelavce, kajti cene se takrat niso spreminjale tako kot sedaj, ko se nam zdi čudno, če ena zdrži kar en teden. Takrat je kilogram dobrega kruha iz Forškove pekarnje čez cesto stal 4 dinarje, pa pika. En liter vina je stal 10 dinarjev, prav tako kilogram mesa, kilogram sladkorja pa je bil po 12 din. Dobri škornji iz Grilčeve delavnice so vrgli 300 din.

Pri mojstru Grilcu je Anton ostal vse dotlej, dokler ni moral obleči uniforme. Potem se je začela vojna, prišel je v ujetništvo, po vojni pa se je v Straži oženil z domačinko Kristino, s katero sta dobila pet otrok, sedaj pa imata tudi že štiri vnuke. Družino je Anton preživljal s čevljarstvom. Takrat je to še šlo. Po vojni so v Straži ustanovili čevljarstvo podjetje, ko pa je to sredi šestdesetih propadlo, je Anton delal na svojem do upokojitve leta 1977. Sedaj, meni Anton, se čevljarstvo na stari način ne splača: »Zastonj ne moreš narediti, če pa bi računal dejansko ceno, bi se stranki zdelo preveč. Žal je tako samo v nekaterih poklicih.«

TONE JAKŠE

Nesojeni rudnik izpodjeda domačijo

Tisto leto, ko so v Globokem odpirali poskusne jaskhe za morebitni izkop premogovih zalog, je Mavsarjevo družino v Dečnih selih doletela nesreča. Plaz jim je odnesel sadovnjak s 400 mladimi jablanami. V dolino je izginila tudi cesta do hiše in ostali so odrezani od sveta. Tega je štiri leta, morda celo pet, se spominja Ivan Mavsar in obenem pove, da so mu ob nesreči takoj priskočili na pomoč pri Kostaku, kjer je še danes zaposlen. Z buldožerjem so mu napravili novo pot do hiše vrh pobočja, ki se še danes poseda.

»Ponoči ne morem spati,« pripoveduje, »ker v hiši vse škriplje in nas je strah, da nas bo lepega dne odneslo vse

skupaj po hribu navzdol. Hiša ima polno razpok in bivanje v njej ni več varno. Zaradi nagibanja se bojim, da bo potrgalo električne žice s konzolami vred. Tudi vodnjak je počen. Globok je 24 metrov in pred plazom nam ni nikoli zmanjkalo vode, lani pa je bilo v času suše v njem samo blato. Tudi zdaj je voda kalna in lepega dne bo izvir morda za zmeraj presahnil.«

Družina Mavsar se bo morala izseliti drugam, toda možnosti za nov dom ima vsak dan manj. Pred tremi, štirimi leti so jim na občini svetovali, naj bi odšli v Brezino. Mavsar je dejal, da je bila za kmeta primerna samo ena hiša, vendar tam niso bile urejene zadeve z dediči. Za tisto hišo so mu baje

na izvršnem svetu obljubili, da bi jo adaptirali. Potem je vse skupaj padlo v vodo in medtem ko so stekle stvari na zemljiški knjigi in so se razčistili tudi odnosi z dediči v tujini, je cena poskočila in Mavsarjevi niso mogli več ponuditi kupnine. Druga hiša v isti vasi je imela premajhno dvorišče za kmetijo, tretja pa premajhno parcelo. Potem so se odločili, da bodo raje gradili in ostali bližje domačiji, njiavam in travnikom, ki jih še vedno obdelujejo. Lokacijsko dovoljenje so dobili na parceli kakih petsto metrov od sedanjega doma. Če bodo živeli tam, potem bi lahko še naprej uporabljali stara gospodarska poslopja in kozolec. Tudi sadovnjak na bregu zahodno od hiše za sedaj še rodi, čeprav se terase postopoma pogrezajo.

Mavsarjevi imajo nekaj manj kot poldrugi hektar obdelovalne zemlje, vendar je vsa v hribu in ob mokrem vremenu težko dostopna. Lani so zelo malo pridelali, ker jim je vreme preprečilo razvoj gnoja po njivah. Redijo konja, da z njim kaj pripeljejo in zorjejo, v hlevu pa imajo še kravo, da niso brez mleka. Čez leto zredijo po tri prašičke, in to je vse. Z zemljo in z Ivanovim zaslužkom se mora preživeti pet ljudi; starši, stara mati in dve hčeri, ki se šolata. Starejša Alenka je na Filozofski fakulteti v Ljubljani in je trenutno brez štipendije, mlajša pa obiskuje gostinsko šolo v Novem mestu. Ta sicer ima štipendijo, toda ta gre pretežno za internat, a denar za vožnje domov in za obleko morajo prispevati starši.

Ivan Mavsar je pred dvaindvajsetimi leti adaptiral staro hišo, ker se je že podirala in ker je bila premajhna za večjo družino. Takrat mu je Kostak izdatno pomagal v denarju, delu in materialu. Dobil je za sto takratnih milijonov dinarjev nepovratne pomoči, za sto milijonov kredita na trideset let in za tristo milijonov dinarjev vrednosti v materialu in delovnih urah, ki so jih napravili Kostakovi delavci.

Ves ta trud je potem uničil plaz in družina se bo zelo težko ločila od domovanja na pobočju. Nesreča jih je prisilila v

to, da spet gradijo, vendar zdaj sploh ne napredujejo. Šele prvo ploščo imajo, drugo so nameravali zabetonirati s kreditom. Zanj so zaposlili pri Kostaku, vendar so jim prošnjo zavrnili in Ivan je nad odločitvijo komisije močno razočaran. Na mesec zasluži poldrugi milijon dinarjev, kar zado- stuje komaj za straniščno okno. Ne gre mu v račun, da kljub razpisnim pogojem, ki zahtevajo drugo ploščo, pri njem niso naredili izjeme. Saj ne gradi hiše zato, da bi imel razkošnejše bivališče, ampak iz potrebe, ker se družina ne more več izpostavljati nevarnosti. Ivana je najbolj prizadelo, da sta bila med prosilci mož in žena in sta oba dobila posojilo, a nekaterim so odobrili kredit že drugič. Mavsar je poskusil tudi na stanovanjski skupnosti v Brezicah, vendar so ga napotili v Krško, ker je tam zaposlen. Pred dvema letoma so ga obiskali predstavniki breziških občinskih družbenopolitičnih organizacij, vse pregledali, popisali, vendar pomoči ni bilo. Odzval pa se je Rdeči križ in taja je zbral 95 milijonov starih dinarjev. Za to vsoto je Ivan Kupil opeko in armaturne mreže za ploščo. Ženo sta se pred kratkim oglašila v prodajalni Kerametala, da bi dobila cement na odplačilo. Bilo je zaman, ker cemen-

ta ne prodajajo na kredit, čeprav bi bil zaradi obresti zelo drag. V začetku februarja letos je Mavsar poskusil spet na izvršnem svetu občinske skupščine v Brezicah. Dvakrat je bil tam, a je zvedel samo to, da denarja ni. Napotili so ga na Cestno podjetje, verjetno zaradi tega, ker so tam dobili nekaj denarja za sanacijo plazov. Ko si ni več vedel pomagati, je ponovno poklical v naše uredništvo, rekoč, da se ne počuti kot občan, da ga povsod zavračajo, čeprav pomagajo ljudem, ki so do pomoči manj upravičeni. »Ljudje mi pravijo, da je vse odvisno od občine,« je dejal, »in ko so bili tukaj Trboveljčani, so povedali, da pri njih za plazove takoj poskrbijo, pomagajo prizadetim in ukrepanje vse, kar je potrebno. Mavsar še vedno misli, da se je pri njem zgodila nesreča zaradi odpiranja podzemnih rudniških rovov. Čeprav strokovnjaki menijo, da rudnik na to nima nobenega vpliva.

J. TEPPEY

Zreb je izmed reševalcev 22. nagradne križanke izbral ANKO KRIVEC iz Bračne vasi in ji za nagrado dodal knjigo nemškega pisatelja Heinza Stalderja Voda na soncu. Nagradniki čestitamo in ji želimo prijetno branje!

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 10. julija na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Gormova 3, 68000 Novo mesto, s pisnim KRIŽANKA 24.

REŠITEV 22. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 22. nagradne križanke je, brana v vodoravnih vrsticah, takšna: IGOR, AMARU, RTA, DAKAR, AMENORETA, FA, ALI, NR, BORIS FAKIN, TEL, LAH, AKA, STONOGA, ION, MAROGA, OTROBI, REK, JABLANAC, AGAR, DORE, IKE, DURI, EPIR, RUK.

Grid for the crossword puzzle with various clues in Slovenian and English.

MISLIJ

Dvom je lastnost vsakega človeka, ki pokaže minimalno mero ustvarjalnosti. B. M. ZUPANČIČ

Ljudje s slo po uničevanju, mučenju in ubijanju so pripravljene stopiti pod vsako zastavo. O. KRIŽANOVSKI

Klopi so lahko zelo nevarni

Pri izletih v gozd bodite pozorni na klope, saj vas lahko »obdarijo« z nadležno boleznijo — V Sloveniji 1600 obolelih

Borovnice, gobe, jagode, želja po gibanju v naravi in miru, vse to vabi človeka v gozdove. In če že v naših gozdovih razen v kočevskih in nozdranskih ni več nevarnih divjih zveri, to nikakor ne pomeni, da so izleti v gozd povsem brez nevarnosti. Kačam in steklim živalim, na katere se naleti tudi v manjših gozdovih, se da ogniti, malo težje pa se je ubraniti komaj vidni nadležni, ki se s listja spušča na obiskovalce gozdov.

To so klopi. Te drobne živalce iz reda pršic, ploščatega telesa s štirimi pari nog in ostrim sesalom, žive v travi, na grmovju, suhem listju, v drevesni skorji in v celicah pa tudi v zidnih razpokah v hlevih. Hranijo se s krvjo sesalcev in tudi ljudi. Dokazano je, da klopa prenaša 49 vrst ptic in 29 vrst sesalcev. Radi se govorijo tudi na človeku. Zagrizo se v kožo gostitelja in mu sesajo kri. Vse to bi bilo nič tako nevarnega, ko bi pri tem početu klopi ne prenašali klice nalezljivih bolezni, kot so meningitis, povratna mrzlica in v zadnjem času še ena nadležna, in sicer lajmska bolezen oziroma borovnica.

Cepiv gre dejansko za staro bolezen, pa se je zanimanje zanjo povečalo le pred poltrem desetletjem, ko se je razpasla v ZDA. Na ameriškem kontinentu so jo tako rekoč na novo odkrili in ji dali ime lajmska bolezen po mestu Lyme, kjer so najprej postali pozorni nanjo. Po statističnih podatkih je od leta 1980 zbolelo v Ameriki približno 6000 ljudi, ocenjuje pa se, da je obolelih najmanj 15.000. Strokovnjaki so ugotovili, da se bolezen širi z ugrizom klopa ixodes dammini, samo klica pa so odkrili nekaj let kasneje, in sicer gre za svedrasto spiroheto iz rodu borrelia. Kasneje so ugotovili, da borelijo prenašajo tudi brenciji in nekateri drugi insekti. Trajni gostitelj klice je gozdna divjad, od koder jo klopi skozi svoje tri stadije razvoja lahko prenesejo na človeka.

Čim bolj je pisatelj zakončen v svojem okolju, tem bolj ga vsi ljudje razumejo; čim bolj narodenosten je, tem bolj mednarodno postane. I. B. SINGER

Bolezen se je razširila po vsem svetu in jo poznamo tudi pri nas. Po dosedanjih podatkih je za lajmsko borelijo v obdobju zadnjih štiri let v Sloveniji obolelo približno 1600 ljudi. Na Dolenjskem je bilo, kot navaja dr. Dušan Harlander iz novomeškega Zavoda za socialno medicino in higieno, le 6 primerov, od tega največ (4) v trebanjski občini. Letos beležijo le en primer in en sum. Dolenjska in Bela krajina sta torej v tem pogledu neproblematični, podobno, kot velja tudi za meningitis, ki ga prenašajo klopi, saj sta beli lisi na epidemiološkem zemljevidu Slovenije. Bolezen se pojavlja le posamično, kar pa ne pomeni, da v dolenjskih gozdovih ni potrebno biti previden.

Bolezen ima različne stopnje in oblike, zato je ni lahko prepoznati, zlahka jo zamenjamo z nekaterimi kožnimi boleznimi, kasneje pa tudi z drugimi boleznimi zaradi srčnih, revmatičnih in živčnih poškodb, ki se pojavijo v kasnejših stadijih bolezni.

Klica pride v človeka z ugrizom klopa. Največ kužnih ugrizov je junija in julija ter oktobra in novembra, v času, ko ljudje radi obiskujejo gozdove. To je torej obdobje, ko je treba biti najbolj pazljiv. Če pri ugrizu pride do prenosa klice v telo, se na koži naredi izpuščaj rdečkaste barve, ki se v koncentričnih krogih razširi od mesta ugriza, lahko se pojavijo tudi nepravilni obroči. Izpuščaji lahko izginejo in se pozneje pojavijo tudi na povsem drugih delih telesa, tudi daleč od mesta ugriza. Običajno spremljajo kožne izpuščaje še zdravstvene težave, ki so sicer značilne za gripo: povišana temperatura, slabo počutje, utrujenost, bolečine v mišicah. Te težave tudi brez zdravljenja izginejo.

Sledi druga stopnja bolezni, za katero so značilni znaki okvar živčevja in srca. Tretjina bolnikov ima glavobole, znake meningitisa, prehodne ohromitve in podobno. Možno so tudi težave s spanjem in zbravnostjo, bolnika zapuščajo spomin, pojavijo se bolečine v vratu, križu, rokah in nogah, tudi težave z dihanjem. Nekaj manj kot desetino bolnikov prizadenejo motnje srčnega ritma. Smrtne okvare srčne mišice so na srečo dokaj redke. Tretja stopnja se začne po nekaj tednih, mesecih ali celo letih, prizadene pa

predvsem sklepe in je podobna revmatičnemu artritisu. Sklepi, še posebno kolena, zatekajo, posledice pa so vedno hujše.

Kaj storiti? Če pride do okužbe, se pravi do ugriza klopa, in se na koži pojavijo sumljivi znaki, je najbolje poiskati zdravniško pomoč. V Ljubljani na Univerzitetni infektološki kliniki dela posebna ambulanta, kjer se lahko oglašite brez naporitve in se tudi pozanimajte za informacije. Sicer pa so tudi zdravniški splošne prakse pri nas seznanjeni z boleznijo in bodo bolnika napotili na pravo mesto.

Za zdravljenje je zelo pomembno, da bolezen pravočasno odkrijemo in zdravimo že v prvi fazi razvoja. Prepoznavanje okuženosti je sicer precej težavno, saj je dokazovanje prisotnosti spirohete z laboratorijskimi testi zahtevno.

Najboljša je in ostaja preventiva. To pomeni preprečevanje ugriza klopa. V gozd pojdemo le primerno oblečeni, z dolgimi rokavi, zaprtimi obuvali, če se le da, v obleki z gladko tkanino ter s kapo ali ruto na glavi. Klop se spusti tudi na glavo, med lasmi pa je težko pravi čas odkriti kožni izpuščaj. Dobro se je tudi namazati s sredstvi, ki odganjajo mrčes. Po vrnitvi iz gozda se je treba skropiti in pregledati kožo, če ni kje vnanjo zarit klop.

Klopa je treba takoj odstraniti. Najbolje je uporabiti pinceto ali kleščice ali pa uporabiti olje ali petrolej za lažjo odstranitev zajedalca. Po odstranitvi je treba ugriz tudi razkužiti.

Kakor ne gre nevarnosti preveličevati, je ne kaže tudi omalovaževati. Če ste ljubitelj gozda in sprehodov po gozdu ali vas v gozd vodijo delovne in poklicne poti, potem nekaj več pozornosti ne bo odveč. M. MARKELJ

Ni bilo umora

Že kmalu po tistem, ki je leta 1978 papež Janez Pavel I. po samo 33 dneh papeževanja nenadoma umrl, so se začele širiti govorice, da na oni svet ni šel po božji volji, temveč da so mu pri tem pomagali drugi. Pred petimi leti je celo izšla knjiga/Davida Yalolpa V imenu božjem, v kateri avtor zatrjuje, da so papeža zastrupili.

Resnica je končno prišla na dan, in sicer v knjigi, ki je pod naslovom Tat v noči izšla prejšnji mesec. Knjigo je napisal britanski publicist John Cornwell, dovoljenje za raziskavo pa mu je pred dvema letoma odobril sam Vatikan.

Avtor se je dela lotil temeljito. Kar nekaj mesecev je porabil za pogovore z vsemi ljudmi, ki so bili tako ali drugače vpleteni v papežovo življenje in njegove zadnje dneve. Mnogi ljudje so spregovorili šele zdaj, ko je vsa zadeva dobila blagoslov Vatikana. In tako je publicist na osnovi vseh mogočih izjav in dokumentov prišel do spoznanja, da je Janez Pavel I. umrl zaradi pljučne embolije, ne pa zaradi srčne kapi, kot se je ob smrti glasilo uradno sporočilo Vatikana.

Papež torej ni bil umorjen, vendar je raziskava vseeno vrgla nekaj senc na ravnanje Vatikana. Cornwell je namreč ugotovil, da je papež umrl zaradi malomarnosti odgovornih. Nekaj dni pred smrtjo so ga mučili hude bolečine v prsih, udje pa so mu zatekli. A vendar ni nihče poiskal pomoči zdravnikov. M. AVRELIJ

V smrt, ker ni nevest

Mladi korejski kmetje ostajajo sami na kmetijah, neveste si pa le stežka dobijo

Da se fantu s kmetijo ni prav lahko oženiti, vedo slovenski kmetje, ki jih ljubezen do zemlje in rodbinske zapuščine še drži pri kmetovanju. Še posebno velja to za hribovske kmetije. Kljub vsemu pa pri nas zadeva ni tako huda, kot je v Južni Koreji, deželi gospodarskega čudeža. Kot poroča revija Newsweek, je število kmečkih fantov, ki si zaradi samotnosti vzamejo življenje, vznemirljivo veliko. V nekaj mesecih letošnjega leta se je ubilo 21 mladih kmetov, ker niso več prenesli samotnega življenja, nevest pa nikakor niso mogli dobiti. Raje so si izbrali smrt kot staranje v samoti in brez družine.

»To je eden najhujših problemov naše dežele,« pravi profesor s seulske univerze Kim Sung Soo. »Gre za biti ali ne biti.«

Razlogi, zakaj so mladi kmetje ostali brez nevest, so jasni in preprosti: na podeželju ni dovolj za moštvev godnih deklet. Mlade ženske trumoma zapuščajo korejsko podeželje v želji po boljšem in lagodnejšem življenju v mestih. Silovit gospodarski razvoj v zadnjih dveh desetletjih, zna-

Najslajši je boj za oblast, slajši celo od tega, da imaš oblast. M. DJILAS

Ne jemlji si nikoli v ničemer drugega vodnika kot razum. M. AVRELIJ

Družba spodbuja nove ideje, kadar dopušča čim večjo različnost v mišljenju. Družba pa jih ubija, kadar dopušča v mišljenju le eno smer. V. PEČJAK

V sanjah so skrita vrata večnosti. M. STERLE

Rešeni sloni?

Prepoved uvoza slonovine v ZDA in ES — Konec morije?

Tako kot nosorogom tudi slonom grozi propad zaradi pohlepa in brezobzirnosti trgovcev in divjih lovcev. Slonovina kost je blago, ki gre po vsem svetu dobro v prodajo, kot surovina ali v dragih izdelkih. A ker so lovci starejše živali z velikimi okli že pobili, morajo zdaj pobiti trikrat več slonov, da bi se dokopali do enakih količin slonovine. To pa pomeni, da se število slonov hitro zmanjšuje. Od 1.300.000 slonov, kolikor jih je bilo leta 1979, se je njihovo število skrčilo za polovico.

To je dovolj resen opomin, da je treba nekaj narediti. WWF, svetovna organizacija za varovanje narave, je pozvala svet k zatiranju trgovine s slonovino. ZDA so se odzvale in kot prva država na svetu sprejela prepoved vsakršnega uvoza slonove kosti ali slonokoščenih izdelkov. Pred dnevi je temu zgledu sledila tudi Evropska skupnost.

Prihodnje leto naj bi mednarodni dogovor o ilegalni trgovini z ogroženimi živalskimi vrstami dopolnili z amandmajem, ki bo prepovedal vsakršno trgovanje s slonovino. Do takrat bi divji lovci najbrž zdesetkali slonje črede, če ne bi razviti del sveta že sedaj sprejel prepovedi. Na sliki: Lamborghinijev »cenejši« model prihodnjega leta P140, ki bo stal 75.000 dolarjev.

čilen za Južno Korejo, je odprl množino novih delovnih mest v tovarnah in uradih, z njimi pa nove možnosti za osamosvojitve in boljše življenje žensk. Dekleta si ne pomišljajo kaj dosti, ko je treba zapustiti podeželje. Tradicionalna vloga ženske na kmetijah ni lahka: trdo mora delati na poljih in skrbeti za moža, otroke in gospodinjstvo. Življenje korejske kmetice je zelo trdo in prinaša kaj malo radosti.

A z zemlje ne beže samo dekleta. Tudi fantom je bolj všeč beli mestni kruh. Tudi s trdim delom na kmetiji ni mogoče zaslužiti toliko, kot zasluži navaden delavec v tovarni.

Tako se podeželje prazni, vztrajajo pa tisti, ki morajo, ki nečejo družinskih kmetij pustiti propadu, davek taki odločitvi pa je pogosto trdo in samotno življenje.

Nič ne kaže, da bo kaj bolje. Vlada kmetijstva ne spodbuja, ker ZDA pritiskajo na korejsko tržišče s svojimi kmetijskimi presežki. Zganili so se sami mestni prebivalci, nekdanji kmetje in sorodniki kmetov. Za vztrajajoče skušajo dobiti neveste na razne načine: objavljajo oglase in fotografije kmečkih fantov, prirejajo srečanja mladih kmetov z dekletmi in podobno. Ali bo zato kaj manj samomorov in kaj več poročenih, pa se ta čas ne ve.

Več aristokratov

Tudi Lamborghini povečuje proizvodnjo vozil

Padajo še zadnje avtomobilske legende, bi lahko dejali na rob novic, da se tudi sloviti italijanski avtomobilski proizvajalec Lamborghini odpravlja po sledih drugih slavni malih podjetij, ki so se vključila v večja in povečala proizvodnjo svojih elitnih modelov. Lamborghini se je združil s Chryslerjem in z ameriškim kapitalom gradi novo tovarno pri Modeni.

Ferrari, ki ima podoben sloves kot Lamborghini, je že nekaj časa del Fiatovega konglomerata in proizvaja »grešnih« 4000 avtomobilov letno, kar pomeni desetkratno povečanje dosedanje proizvodnje. Pri Lamborghiniju načrtujejo dosedanje obrtno proizvodnjo 400 avtomobilov na leto prav tako dvigniti na 2500 in čez ne-

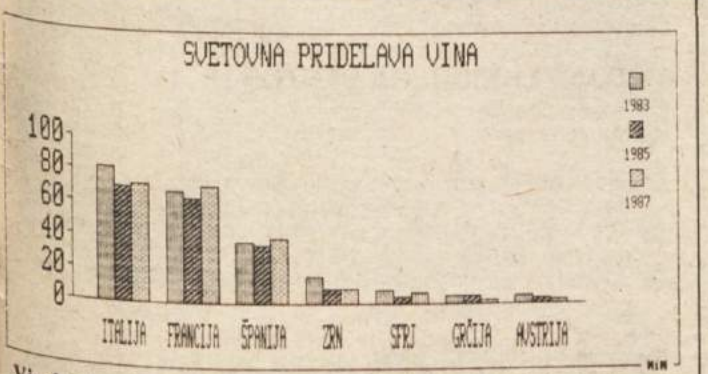

Na sliki: Lamborghinijev »cenejši« model prihodnjega leta P140, ki bo stal 75.000 dolarjev.

kaj let celo na 4000. V načrtu pa je tudi izdelava lastnega dirkalnega avtomobila razreda formula 1.

Prihodnje leto bo iz Lamborghinijevih delavnic prišlo nekaj novih vozil. Našim kupcem so povsem nedosegljiva, zato naj ljubitelji športnih avtomobilov vsaj tu zvedo nekaj podatkov. Športni dvosedeznik P140, ki bo zamenjal jalpo, bo pogonjal 3,5-litrski motor, ki bo dosegel do 240 km/h, kupiti pa ga bo mogoče za 75.000 dolarjev. Še elitnejši bo model diablo s 5,4-litrskim motorjem, ki bo avto pogonjal do hitrosti 314/h, stal pa bo 165.000 dolarjev.

svet v številkah

Vinska trta sicer ne raste povsod in ne razveseljuje vseh ljudstev sveta, zanesljivo pa je v naših krajih doma in je postala pomembna kulturna rastlina. Jugoslavija je po letni pridelavi vina med glavnimi svetovnimi proizvajalkami, vendar le po količinah, saj kakovosti jugoslovanskih vin svet še ne priznava tako, kot bi si naša vina zaslužila. Za slovenska vina, ki so kvalitetna in dobra, je to še toliko bolj usodno, saj na svetovnem trgu ne morejo dosegati tiste cene, ki bi jim šla. Graf kaže svetovno pridelavo vina za obdobje petih let.

BORUT KOS: V DEŽELI ISLAMSKE REVOLUCIJE

Povedal je, da je 30 let delal v neki kemični tovarni v Tabrizu, kjer so ga po revoluciji zaradi pomanjkanja dela odpustili. Tako se je z družino znašel na cesti. Moral je vrniti tudi stanovanje. Sedaj pa se preživlja z občasnimi deli.

Odpravil sem se na bazar, kjer sem po dolgem barantanju kupil preprogo, nato pa odšel na ogled mesta, ki je zame najlepše v vsem Iranu. Za razliko od drugih je polno zelenja. Ob reki, ki teče skozi mesto, je park, v katerem se zbirajo ljudje in v senci dreves z družinami preživljajo prosti čas. Mesto je zelo živahno in polno zgodovinskih znamenitosti. Čeprav se vse nahaja v središču mesta, na največjem odprtem trgu na svetu (kot trdijo), je lahko ostal tukaj več kot tri dni, kolikor sem si jaz vzel časa, pa bi še ne videl vsega niti bi se ga ne naveličal. Navezal sem tudi stike s študenti, ki so za silo obvladali angleško. Povedali so mi, da je Isfahan politično mnogo bolj mirno mesto in da je

Homeinijeva policija tukaj manj prisotna kot v drugih mestih. Na žalost pa sem ugotovil, da to ne drži popolnoma.

Ker je bila vročina neznošna, sem oblekel majico z odrezanimi rokavi in se sprehajal po mestu. Ko sem stal pred neko trgovino in se pogovarjal s trgovcem, sem na hrbtu naenkrat začutil hladno cev. Dvignil sem roke ter se počasi obrnil. Pred menoj je stal vojak z avtomatsko puško in mi z očmi pokazal na vojaško vozilo, ki je že čakalo name. Potisnil me je na zadnje sedeže med dva vojaka, sam pa je sedel poleg voznika in odpeljali smo se.

Nekaj minut smo vsi molčali. Jaz sem čakal, da mi kaj povedo, vendar najbrž niso znali angleško. Tisti, ki me je potisnil v vozilo, je čez čas začel kazati na ljudi, ki so hodili po pločnikih in mi s kretnjami pokazal na moje odrezane rokave ter na njihove srjace z dolgimi rokavi. Delal sem se nevednega in mu stalno ponavljal: »Turist, turist«, ter zmigoval z ra-

meni, kot da ne vem, za kaj gre, čeprav sem dobro vedel, da bi moral nositi rokave. Bal sem se, da me bodo odpeljali na policijsko postajo, zato sem jim povedal ime mojega hotela in s kretnjami pokazal na srjace z dolgimi rokavi.

Vojak, ki je bil verjetno vodja skupine, je nekaj rekel vozniku in kmalu smo se znašli pred hotelom. Hitro sem stekel v sobo, se preoblekel, medtem ko so me vojaki čakali pred vhodom. Ko sem se prikazal problem, so stopili v avto, eden pa mi je rekel samo: »Islam«, ter skomignil z rameni.

Ko so se odpeljali, sem se končno lahko oddahnil, saj sem se že videl v zaporu. Sklenil sem, da se ne bom več igral s srečo in se raje kar najbolje prilagodil njihovemu načinu življenja in njihovim zakonom. Po treh dneh sem se odpeljal z nočnim avtobusom v Širaz, mesto, oddaljeno 500 km od Isfahana. Spoznal sem, da se je najbolje peljati po-

noči, kajti drugače je v avtobusih, ki so skoraj vsi brez hlajenja, preveč vroče, razdalje med mesti pa tako velike, da je vožnja vse prej kot prijetna. Avtobus se ustavi vsake tri ali štiri ure, da potniki lahko kaj pojedó, večina pa postanek izkoristi za molitev, ki jo morajo opraviti petkrat na dan. Tako imajo restavracije ob cesti poleg velikih jedilnic tudi obvezen prostor za molitev, ki je seveda ločen na moški in ženski del. Moške se še da videti med molitvijo, ženske pa so vedno skrite v posebni sobi ali pa jim je dodeljen prostor, zakrit s platnom.

Ob 5. uri zjutraj smo prišli v Širaz, ki mu pravijo tudi pesniška duša Irana, kajti tu sta bila rojena najbolj znana perzijska poeta Hafis (1320 — 1389) in Saadi (1207 — 1291). Ker smo prišli v mesto tako zgodaj, sem le s težavo našel hotel, kjer mi je receptor obljubil pristo sobo, vendar šele po deveti uri, ko bo neki gost odšel.

POTA IN STRANKA

VLOPOTA

OB JUBILEJU NOV GASILSKI DOM — Semiški gasilci so ob 95-letnici društva preteklo nedeljo otvorili tudi nov dom, ki so ga zgradili kar 5 let prej, kot so načrtovali. O zgodovini društva, ki šteje danes 186 članov in članic, je spregovoril predsednik Marjan Tomažević (na fotografiji), Ivan Štrekelj, predsednik občinske gasilske zveze, pa je dejal, da gasilci ne razmišljajo o tem, da bi postali stranka. Preštevajo se le kot gasilci, zato imajo tudi uspehe, ki jim jih marsikdo zavida. Ob praznovanju so podelili številna priznanja, med drugim za vsestransko pomoč pri razvoju gasilstva v Semiču; prejeli so jih: Iskra, krajevna skupnost Semič, semiška osnovna šola, GG Črmošnjice in semiški obrat IMV. V kulturnem programu je nastopil Šentjernejski oktet, predsednik KPO Iskra Vlado Zorc pa je odprl dom, okrog katerega so čebelarji zasadili 88 lip. (Foto: M. B.-J.)

Obvoznica je na rešetju

Ribnica: predlagane štiri inačice — Najboljša bi bila kombinacija — Investitor je za najcenejšo

RIBNICA — V ribniški občini te dni razpravljajo o pripravah za gradnjo ribniške obvoznice. Zdaj teče magistralna cesta skozi Ribnico, kar je zaradi njene ozkosti, ovinkov ter neprimernih priključkov zelo nevarno. V razpravi so štiri inačice. Tri potekajo pod Malo goro (levo od Ribnice gledano z ljubljanske smeri), četrta pa pod Veliko goro.

Pod Malo goro potekajo: »modra varianta« od Brega do Eurotransa (je najkrajša), »črna varianta« od bencinske črpalke v Žlebiču do križišča Lipovec—Dolenja vas z magistralno cesto in »zelena varianta« od Žlebiča mimo Ribnice in za Nemško vasjo, kjer se spet priključi na magistralno.

»Rdeče-rumena varianta« se odcepi od magistralke pri Žlebiču in poteka čez melioracijsko območje in ribniški stadion, skozi Mlako in za kasarnami. Za Nemško vasjo se spet priključi magistralki. Ta inačica je najcenejša, saj ni ovinkov, prehodov preko železnice itd. Njena slaba stran je, da preseka melioracijsko območje in stadion, gre le 10 do 15 m od kasarniškega območja in ne reši prometa za Nemško vas, ker se na magistralno priključi pred Nemško vasjo.

O vseh predlogih je že razpravljal občinski izvršni svet. Mnenje članov IS je, da bi bilo treba izdelati še nov predlog, ki bi bil kombinacija črne, zelene in modre inačice, pri čemer bi morali upoštevati zahtevo, da z obvoznico ne bi prizadeli najboljših kmetijskih zemljišč. Ta rešitev pa po mnenju izvršnikov ne bi bila dolgoročna, za slednje bi prišla v poštev kombinacija variant črna, zelena in spet črna. Seveda bo o vsem tem povedal zadnje besedo tisti, ki bo ta dela tudi plačal, se pravi republiška skupnost za ceste. Predstavniki te skupnosti pa so se v dosedanjih razpravah seveda najbolj ogrevali za najcenejšo inačico, ta pa je rdeče-rumena, za katero pa je vprašljivo tudi, če bo všeč JLA.

J. P.

MOPEDIST POD AVTO

NOVO MESTO — Vinko Petan iz Petan je 23. junija ob šestih zjutraj na motorčku pripeljal do križišča Runkove ulice in Ob Težki vodi v Novem mestu. Tu ni upošteval znaka križišče s prednostno cesto, zapeljal v križišče in tam trčil z avtom, ki ga je vozila Ljiljana Butara iz Novega mesta. Pri padcu si je Petan zlomil desno golen in izpahnil palec na levi roki. Odpejli so ga v bolnišnico, gmotne škode pa je za milijon dinarjev.

EKSPLOZIJA ODTRGALA 26 VRAT

BREŽICE, 6. junija — V ponedeljek ob 17. uri je v stanovanjskem bloku v Gubčevi ulici v Brežicah odjeknila močna eksplozija. Izkazalo se je, da je eksplozirala plinska jeklenka v stanovanju Alojza Udoviča. Udovič je ob 17. uri vstopil v stanovanje in v kuhinji prižgal luč, tedaj pa je, kot domnevajo zaradi uhajanja plina, počilo. Eksplozija je bila tako močna, da je vsem 26 strankam v bloku odtrgalo vhodna vrata, podrla pa je tudi eno steno v stanovanju. Začelo je še goreti, vendar so gasilci s pomočjo sosedov ogenj hitro pogasili. Udoviča so zaradi hudih opeklin in drugih ran odpeljali v ljubljanski Klinični center, laže pa so bile ranjene še štiri osebe. Škode zaenkrat še niso ocenili, ni pa ravno majhna.

KOT STANOVANJSKA HIŠA — Tak je videti novoodprti gasilski dom v Dečnem selu, saj so ga gasilci in ostali krajani gradili zagnano, kot da gre za njihov lastni dom. Delo domačega gasilskega društva, ki šteje 65 aktivnih in 92 podpornih članov ter premore dve pionirski, žensko, moško mladinsko in moško člansko desetine, bo zdaj mnogo lažje. Velika pridobitev pa je dom tudi zato, ker bo središče vsega družbenega dogajanja v vasi. (Foto: B. Dušič)

OTROK POD AVTO

SEMIČ — Za živo mejo ob cesti Semič—Gradac pri LB v Semiču se je 20. junija popoldne igrala skupina otrok. Šestletni Mitar Pavlovič je izza žive meje stekel na cesto pred kombi, ki ga je vozil Dragomir Bedič iz Črnomlja. Voznik je naglo zavil v levo in zaviral, vendar je otroka kljub temu zadel s kesonom v glavo. Bedič je otroku nudi prvo pomoč, nato pa so hudo ranjenega fantka (počena lobanja, pretres možganov) z rešilcem odpeljali v novomeško bolnišnico.

ČEZ POL URE NI BILO MOTORJA

ČATEŽ — Alojz Kraševc iz Kržišča je 23. junija okoli 11. ure zvečer pustil svoje motorno kolo pred gostilno Mrhar na Čatežu. Jeklenega konja je lepo zaklenil in stopil v lokal. Ko se je čez pol ure vrnil, je opazil, da se je z motorjem nekdo odpejal. Škode je za 10 milijonov.

KRONIKA NESREČ

PRIMOSTEK — Branko Sagadin iz Slovenske Bistrice je 24. junija zvečer vozil osebni avto iz Črnomlja proti Metliki. Ko je po klancu navzdol pripeljal do vasi Primostek, mu je z desne stranske ceste z osebnim avtom pripeljal Veljko Savatič. Slednji kljub znaku stop ni ustavil, zapeljal je naprej in zavil v levo. Sagadin se je hotel trčenju izogniti, zavil je v levo in avtomobila sta trčila. Savatič je bil laže ranjen. Gmotne škode je za 50 milijonov dinarjev.

IZSILJEVANJE — Jože Pečar z Vinjega Vrha je 22. junija dopoldne pri bencinskem servisu v Drnovem nameraval z motorčkom prečkati magistralo. Z njim je bila tudi Anica Smrke iz Črešnjice. Ko je bil Pečar na sredi ceste, je iz Zagreba z

OPEKARNA – RUDNIK BREŽICE INDUSTRIJSKA PRODAJALNA

	CENA DIN/KOS	PROMETNI DAVEK V %
SILIKATNI FASADNI BLOK 4/1	11.800	21,5
SILIKATNI FASADNI ZIDAK 1/1	3.210	21,5
BARVNI FASADNI ZIDAK 1/1	4.440	21,5

CEPLJEN ZIDAK V PLOŠČICE DOLŽINA – ŠIRINA – DEBELINA	CENA DIN/m ²	PROMETNI DAVEK V %
250 × 65 × 20 mm	60.460	21,5
250 × 65 × 30 mm	63.070	21,5
250 × 65 × 40 mm	82.190	21,5
250 × 65 × 60 mm	123.020	21,5
250 × 65 × 80 mm	166.450	21,5
250 × 120 × 33 mm	102.470	21,5
290 × 140 × 40 mm	122.960	21,5
190 × 140 × 36 mm	128.940	21,5

VSE IZDELKE NUDIMO TUDI V BARVAH!

Za gotovinsko in avansko plačilo odobravamo kupcem 25% popusta. Za virmanska plačila pa 20% popusta.

ZAHTEVAJTE INFORMACIJE IN PROSPEKTE V INDUSTRIJSKI PRODAJALNI TOVARNE PO TELEFONU 0608/61-798, 61-222.

Vlak vidiš šele s tirov

Spet je počilo

Predzadnjo soboto ob 5.40 zjutraj je na nezavarovanem železniškem prehodu v Potočni vasi na cesti med Muhabrom in Kamencami zopet počilo. Tokrat je lokomotiva zadela nos lade, v kateri je sedel voznik Janez Cesar. Vozilo je bilo močno poškodovano, osebnih poškodb k sreči ni bilo. Lahko pa bi bile, saj sicer vsak delovni dan v avtomobilu vozi tudi svoje nedoletne otroke. Kot rečeno, je bila sobota in v avtomobilu je bil voznik sam. Kaj bi se zgodilo, če bi se vozilo ustavilo nekaj deset centimetrov dlje na prehodu, bolje, da ne ugibamo.

Vse skupaj je le manjša prometna epizoda z materialno škodo, ki jo bo moral verjetno nositi voznik sam in bi bila potemtakem vredna le kratke notice na tej strani, če ne bi domačinov ta nesreča kar krepko vznemirjala. Sprašujejo se namreč, kaj, če... Ta če pa grozljivo vidi nad vsemi, ki uporabljajo železniški prehod. Tukaj sta življenje izgubili že dve osebi, po pripovedovanju se je bilo najmanj osem trkov med cestnimi in železniškimi vozili, nevarnih situacij, ko je le sreča ali skrajna voznikova prisebnost preprečila nesrečo, pa je bilo tudi precej.

Prehod, ki je označen le z andrejevim križem nekaj metrov pred tračnicami, je namreč skrajno nepregleden, tako da je nevarno tudi za domačine, ki ga vsakodnevno uporabljajo. Zapeljati je treba skoraj na tračnice, da lahko opazite prihajajoči vlak, ki sicer pred prihodom na prehod trobi, vendar ima veliko hitrost. Za tistega, ki v slabih vremenskih pogojih ni dovolj pozoren, je to lahko usodno. Enostavno nima več manevrskega prostora, da bi vozilo ustavilo. Ob poldnici se je že večkrat zgodilo, da je vozilo zadržalo ravno na progo. Železniški promet proti Ljubljani je precej gost, na cesti pa tudi narašča, saj se naselja širijo, v bližnji bodočnosti pa naj bi cesto tudi asfaltirali in uredili za lokalni avtobusni promet. To pa lahko spravi v nevarnost samo še večje število ljudi. Prej je vlak vozil tukaj s hitrostjo 55 km na uro, sedaj, ko je proga posodobljena, ima 10 km na uro več. Domačini menijo, da so njihova življenja vredna še ene posodobitve, se pravi svetlobnega signala na prehodu. Menijo tudi, da je bilo opozoril, žrtev in škode dovolj. Le kaj menijo o tem odgovorni?

T. JAKŠE

TAT NA OTOČCU

NOVO MESTO — Neznanec je v noči na 25. junij vlomil v dva avtomobila na Otočcu. Francozu Jeanu Laurentu je razbil steklo na vratih njegovega R-21. V avtu je vse premetal, odnesel pa ni nič. Francoz je na škodi za 500.000 din. Drugače je bilo z golфом Antona Mavriča. Vozilo je stalo pred domačo hišo na Otočcu. Tat je razbil steklo na vratih in odnesel torbico z dokumenti in fotoaparatom. Škode je za 3 milijone dinarjev.

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

TOZD Zaključna dela v gradbeništvu Metlika
objavlja prosta dela in naloge

GRADBENEGA TEHNIKA
Pogoji za sprejem:
— končana V. stopnja strokovne izobrazbe gradbene smeri, 3 leta delovnih izkušenj v operativi in vozniki izpit B kategorije.
Delo je na terenu.

Delavec bo sprejet v delovno razmerje za določen čas, s polnim delovnim časom.
Vloge z dokazili o izobrazbi, življenjepisom in opisom dosedanjega dela pošljite v 8 dneh na naslov:
GIP PIONIR Novo mesto
TOZD Zaključna dela v gradbeništvu Metlika, Cesta XV. brigade.

370 26

Mercator **krka** **kmetijska zadruga krka n. sub. o. Novo mesto,**

Delovna skupnost skupnih služb Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 10, 68000 Novo mesto Delavski svet DSSS
objavlja dela in naloge

VODJA TEHNIČNEGA SEKTORJA
(delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi)

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
— da imajo VII. ali VI. stopnjo strokovne izobrazbe organizacijske, kmetijske ali ekonomske smeri ter 3 oz. 5 let ustreznih delovnih izkušenj
— da izpolnjujejo pogoje po družbenem dogovoru o kadrovski politiki občine Novo mesto

Kandidat bo izbran za 4 leta.
Pisne prijave v zaprti kuverti z oznako »za razpisno komisijo DSSS« ter dokazila o izpolnjevanju pogojev z opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

373 26

Vindiš zopet junak maratona

Na mirnopskem teku prvič tudi mednarodna udeležba — Vindiš in Novomeščan Fabjan za minuto popravila rekord proge — Teklo jih je 700

MIRNA PEČ — Že osmo leto zapored so prizadevni mirnopski atletski delavci pripravili sedaj že tudi zunaj državnih meja poznane mirnopske teke. Prireditev je bila v soboto, 24. junija, in je bila posvečena dnevu borca. Generalni pokrovitelj je bil ribiški Riko.

Organizatorji so pričakovali rekordno udeležbo najmanj 1.000 tekmovalcev, pa se jih je pred startom zbralo okoli 700, prav toliko kot lani, vendar se letos lahko

MATJAŽ FABJAN, zmagovalce trimskega teka na 10 kilometrov. Redno treniram in tekmuje v teku na 5 km, trimski tek v naravi me sprošča. Če bo potrebno, bom naslednje leto tekel še hitreje.

Več tujih kot domačih motoristov

V Trebnjem 206 ljubiteljev motorjev — Trebanjci enkrat prvi, trikrat drugi

TREBNJE — Zadnji trije dnevi minulega tedna so bili v tem kraju v znamenju mednarodnega srečanja motoristov, ki je pod pokroviteljstvom Tesnil pripravila moto-klub sekcija pri AMD Trebnje. Mednarodnega srečanja motoristov se je letos udeležilo 206 motoristov, ki so se v ta kraj pripeljali iz Avstrije, Italije, ZRN, Francije, Belgije, Nizozemske in iz pobrane občine Guastalla v Italiji. Posebno priznanje je dobil Belgijec Guido Verneuen, ki je do Trebnjega prevozil največ kilometrov, kar 1525. Prireditev je letos priložila nekaj manj domačih motoristov, kar gre zapisati slabemu vremenu, morda pa tudi finančnim težavam.

V nedeljski sprednostni vožnji se je pomerilo 46 motoristov. V kategoriji do 10 let je bil najboljši Janez Prosenik (ml.) iz Trebnjega na Yamahi 80. V kategoriji do 100 ccm je Peter Juvan iz Izlake dosegel najboljši čas vseh kategorij. Trebanjec Damjan Korevec pa je na tomosu APN 4 dosegel drugi čas. Drugi čas v kategoriji do 350 ccm je dosegel domačin Damjan Murglič. Prav tako drugi je bil v najtežji kategoriji nad 750 ccm tudi Janez Prosenik (st.), sicer predsednik prireditve srečanja motoristov.

J. P.

DVOKOLESNE KRIŽARKE — Na srečanju motoristov sta se iz najbolj oddaljenih krajev severne Belgije pripeljala tudi dva motorja s štiriimi motoristi. Vse dni sta bila to najbolj opazovana motorja, — pravi mali križarki z vsem udobjem. (Foto: J. P.)

MLADI RIBIŠKI UPI — Novomeška ribiška družina je v teh dneh ponosna na svoje pionirje Damjana Medveda, Mateja Bračiča in Rafka Teropšiča (na sliki od leve proti desni), ki so med 12 ekipami iz vse Slovenije zbrali največ točk ter prejeli pokal, priznanja in medalje kot najboljša slovenska pionirska ekipa v tekmovalni lovljenju rib s plovcom. Za ta uspeh so se morali kar štirikrat izkazati na tekmah v Krškem, Sladkem Vrhu, Mariboru in Sostanju. Matej Bračič si je pripel še zlato medaljo v posamični konkurenci. Za uspeh mladih ribičev je treba pohvaliti tudi njihove starše, zagnane novomeške ribiče. (Foto: J. P.)

pohvalijo tudi z mednarodno udeležbo. Nastopilo je tudi 8 tekmovalcev iz nemškega Langenhagna, tekli pa so tudi Leskovačani. Tudi letos so se tekmovalci pomerili v petih kategorijah. Tudi letos so se tekmovalci pomerili v petih kategorijah. Največje zanimanje je bilo za mali maraton, tek na 21 kilometrov, ki je veljal za odprto prvenstvo Slovenije. Vinko Vindiš iz Ptuj je bil že četrto leto tekač številka ena in je tudi letos opravičil naslov. Zmagal je zlahka s skoraj trminutno prednostjo in za nameček postavil še nov rekord proge, ki ga je izboljšal kar za dobro minuto. Nova najboljša znanja na mirnopskem malem maratonu je sedaj 1:07.37. Po zmagi je povedal: »Progo znam že na pamet in letos ni bila pretežka. Zaradi dežja sem zadnji del proge tekkel bolj previdno, sicer bi rekord lahko še nekoliko izboljšal. Na tekmo grem, da zmagam«. Imenitno se je odrezal tudi član atletskega kluba Iskre iz Novega mesta Matjaž Fabjan, ki je v trimskem teku na 10 km za dobro minuto izboljšal svoj lanski rekord proge (29.05). Najstarejši tekmovalcec mirnopskega teka je bil Leskovačan Todor Stojanovič.

Rezultati Dolenjcev, ki so se v različnih kategorijah uvrstili na visoka mesta. 1500 m (starejše pionirke): 1. Pinoza (Sevnica), 3. Murn (Mirna Peč). Ženski trimski tek na 10 km: 1. Jovan, 2. Tori (obe Mirna Peč). Pionirji 600 m: 1. Prosinčki (Brežice), 2. Murglič (Mokronog), 3. Obradovič

KRANJČANI REŠILI NOVOMEŠČANE

NOVO MESTO — Ker so se igralci kranjskega Merkurja na kvalifikacijah uvrstili v medrepubliško namiznoteniško ligo — zahod, so se Novomeščani rešili izpada iz I.A slovenske lige. Že pred začetkom prihodnje sezone se bo iz JLA vrnil Hrbar, računano pa še na kakšno okrepitev, vodstvo kluba ne skriva za novo sezono velikih ambicij.

SLAP JE LAHKO UŽITEK — Fotografski aparat je zabeležil, kako sta veslača na lanskem maratonu premagovala slap na Krki pri Marinči vasi. Podobnih podvigov ni manjkalo tudi na letošnjem čolnarjenju. (Foto: Emil Glavič)

Elan v slovenski ligi

Novomeški nogometaši v zadnjem kolu dosegli prvo mesto v OCL-zahod — Trener podaljšal pogodbo

NOVO MESTO — Uspešnim novomeškim ekipam v igri z žogo so se letos pridružili še nogometaši Elana, ki so si prav v zadnjem kolu priborili tako zeleno prvo mesto v OCL-zahod in s tem pravico nastopanja v SNL. Elan se je po točkah sicer izenačil z Jadran-Lamo, vendar se je zaradi razlik v golih z medsebojnih srečanj (v Novem mestu je bil rezultat 2 : 0 za Elan, v gosteh pa je bil izid 1 : 1) v višji razred uvrstila novomeška ekipa. Sredi drugega dela prvenstva se je situacija zdelala za Elan že kar brezupna, saj je za prvim mestom zaostajal še vedno za tri in enkrat celo za štiri točke. Trener Elana Vlado Klinčarovič je že razmišljal, da bi se poslovil od ekipe, ob res imenitem uspehu svojih varovancev pa se je odločil podaljšati pogodbo.

Za nogometaše bo kaj malo počitka, saj

(Brežice). 1500 m (starejši pionirji): 1. Martinčič (Krka), 2. Majstorovič (Oto-

MIRKO SKOZI CILJ — Mirnopski so z navdušenjem pozdravili Ptujčana Mirka Vindiša, ki je v soboto za dobro minuto popravil svoj dve leti star rekord malega mirnopskega maratona.

ščec), 3. Beskivanji (Sevnica). Trimski tek na 10 km: 1. Matjaž Fabjan (Novo mesto).

J. PAVLIN

Čolnarji na treh rekah

Spusti po Kolpi, Krki in Savinji — Žužemberčani so bili prvi — Neuradna ponudba Bistričanov

OSILNICA, ŽUŽEMBERK — V petek, 23. junija, se je v Osilnici začel tridnevni mednarodni kajakaško-kanuistični safari po Kolpi, Krki in Savinji. Zaradi slabega vremena udeležba na Kolpi ni bila najboljša, a so na tej reki kljub temu sodelovali kajakaši in splavarji iz dveh zagreb-

Maraton in še triatlon

OSILNICA — Prvi mali maraton po dolini Kolpe bo 3. julija ob 17. uri, nanj pa so vabljene člani atletskih klubov iz Slovenije in Hrvaške. Maratonci bodo tekli na 18,5 km dolgi progi od Broda na Kolpi do Osilnice. Maraton je posvečen dnevu borca, zmagovalce pa bo prejel pokal Petra Klepeca. Po maratonu bo Turistično društvo Osilnica priredilo veselilo, na kateri bo igral ansambel Henček.

Letošnji mali maraton pa je pripravila na triatlon, ki ga nameravajo pripraviti že prihodnje leto. Začel se bo s tekom od Broda na Kolpi do Osilnice, nadaljeval se bo s čolnarjenjem od Osilnice do Broda na Kolpi, nato pa zaključil s kolesarjenjem od Broda na Kolpi do Osilnice.

Letošnji prvi mali maraton pripravljata KSD Tone Ožbolt iz Osilnice in Atletski klub Kočevje. Ogled tekmovalcev v tem delu skoraj neznane Slovenije je hkrati prijeten izlet v slikovito in neomadeževano dolino Kolpe.

NOČNO STRELJANJE OB DNEVU BORCA

SEVNICA — Sevnška občinska strelska zveza vabi vse ljubitelje streljanja na tradicionalno prireditev na predvečer dneva borcev — na nočno streljanje z vojaško puško M-48. Nočno streljanje bo torej 3. julija ob 21. ure na strelišču Lzem nad Jutranjko, pomerile pa se bodo izključno 3-članske ekipe. Organizator ni poskrbel le za puške in strelivo, ampak tudi za prigrizek.

Jugoslovanski kolesarji pred Avstriji

Dirka po Koroški — Krnčeva zmagala v Afenzu

NOVO MESTO — Jugoslovanska kolesarska reprezentanca je od 17. do 24. junija sodelovala na mednarodni dirki po Koroški. Startalo je 110 tekmovalcev iz Avstrije, Češkoslovaške, Jugoslavije, Sovjetske zveze, Španije in Švice, vendar je izredno težko tekmovalje, ki ga je spremljal dež, vzdržalo le 52 kolesarjev. Na dirki je ekipno zmagala Jugoslavija pred Avstrijo, Španijo itd. in tokrat se je zgodilo že drugič, da je jugoslovanska reprezentanca potolkla avstrijske kolesarje na njihovem terenu. Posamično je na tekmi zmagal Roman Kreuziger, letošnji svetovni prvak v ciklokrosu. Jugoslovanska bera je 2. mesto Sandija Papeža, 4. mesto Srečka Glivarja in 9. mesto Valterja Bonče. Na gorski preizkušnji je bil Srečko Glivar na 2. in Sandi Papež na 3. mestu.

25. junija sta Krkini članska in ženska vrsta vozili na krožni dirki v avstrijskem Afenzu. Na tekmovalju, ki šteje za veliko nagrado »Trantura«, je bil med člani Jure Robič 3. in Janez Božič 5. Med tekmovalci so zasedle Marija Krnc 2., Martina Sajevec 6. in Marijeta Sajevec 8. mesto. Med mladinkami je Krnčeva zmagala.

MED TROJICAMI NAJBOLJŠI ČRNOMALJCI

SEMIČ — Konec maja je bilo v Semiču košarkarsko prvenstvo trojic na en koš, ki se ga je udeležilo 10 ekip iz vse Bele krajine. Zmagalo je moštvo iz Črnomlja (Štruce, Vipavec, Žunič), drugi so bili prav tako Črnomaljški (Matkovič, Kocjan, Rade), tretji pa Semičani (Jakša, Lozar, Žbogar). V Semiču razmišljajo, da bi po letošnjem uspešnem belokranjskem prihodnje leto pripravili še dolenjsko prvenstvo trojic.

GOLF V KOSTANJEVICI

KOSTANJEVICA — Priprave na gradnjo igrišča za golf v Kostanjevici vsaj za sedaj potekajo skoraj po načrtih, tako da obstajajo stvarne možnosti, da bi se gradnja začela jeseni. V tem času potekajo dela na terenu, kjer je treba ugotoviti stanje, kar bo trajalo do konca junija. V tem času je treba ugotoviti tudi smotnost naložbe, spreminiti bo treba družbeni plan, izvesti javno razpravo o tem, sprejeti ureditveni načrt itd. Znani projektant Finec Kostj Kuronen bo projekt izdelal v mesecu dni, ko bodo znani si podatki s terena.

DANES ZAČETEK TURNIRJA

NOVO MESTO — Na igrišču v Portovaldu je 56 članov novomeškega teniškega kluba odigralo klubski članski turnir za junij. Rezultati: **četrtfinale:** G. Lubej — Bregar 6 : 3, 3 : 6, 7 : 5; Uhl — Jožef W : O; Stokanovič — Bradac 6 : 1, 6 : 4; Šefman — Medle 7 : 5, 6 : 3. **Polfinale:** Šefman — G. Lubej 6 : 3, 6 : 0; Stokanovič — Uhl 6 : 1, 1 : 0, W : 0. **Finale:** Stokanovič — Šefman 7 : 6, 6 : 4. Danes se začneja teniški turnir za pionirje in mladince. Zrebanje je danes ob 9. uri.

Bister plemenjak s severa

V Šentjerneju si veliko obetajo od švedskega žrebca — Dobra vzgoja in karakter — Že 38 kobil

ŠENTJERNEJ — Že od marca letos je Konjeniški klub Šentjernej bogatejši za dragocenost, ki jo zanj na svoji domačiji v Praprčah pri Šentjerneju skrbno čuva član Jože Antončič. To je dvanajstletni plemenski žrebec Rapid Sund, rojen na Švedskem, kasneje pa prodan v avstrijski Gradec lastniku Heribertu Matzerju. »Srečo imamo, da prejšnji lastnik gospod Matzer, s katerim precej sodelujemo preko skupnosti Alpe-Adria, tako dobro pozna naš klub in razmere pri nas, saj svojega žrebca ne bi hotel prodati komur koli. Hotel ga je dati v dobre roke in vedel je, da se na nas lahko zanes«, pravi varuh švedskega žrebca.

Tajnik društva, veterinar Alfred Trenc, pa našteva nekaj lastnosti tega ponosa Šentjernejskega konjeniškega kluba: »Konj je, čeprav zelo bister, hkrati tudi zelo miren in občutljiv ter zelo zanesljiv. Je tudi zelo higieničen. Vidi se, da je bil vzgojen v dobrih rokah. Na Švedskem je zanj skrbel neka deklica, in to se pri njegovem karakterju pozna. Pravijo tudi, da je bil na svoj prvi dom tako navezan, da v Avstriji

Šport

Božo Radkovič tretji na dirki Alpe-Jadran

Šentjernejski tekmovalcec uspešen na konjeniški prireditvi v Italiji

TRST — Na tržaškem hipodromu Montebello je bila v nedeljo pozno v noč pred 3000 gledalci druga preizkušnja voznikov konj kasačev, ki tekmujejo v okviru tekmovalcev Alpe — Jadran. Devet tekmovalcev iz Julijske krajine — Furlanije, avstrijske Štajerske in Slovenije se je s spoštonimi konji tržaških ljubiteljev konjenštva pomerilo na 1.660-metrski tekmovalni progi za čim boljše uvrstitve, ravno tako pa tudi za nagrado, ki je znašala 3.400.000 lir. Naše zastopstvo, v katerem je bil tudi Šentjernejski Božo Radkovič, sicer ni ponovilo uspeha izpred treh tednov v avstrijskem Wildonu, ker sta bila v nedeljo Lojze Gorjanc in Žarko Debelak zaradi galopa konj diskvalificirana, Božo pa je v hudi konkurenci zasedel odlično drugo mesto, ki mu ga je dosodil fotofiniš.

Lojze Gorjanc, ki je sodil med favorite, je bil kmalu po startu diskvalificiran, Radkovič in Debelak pa sta bila v vodilni skupini. Potem je prevzel vodstvo Mariborčan Debelak. Ko je vse kazalo, da bi prvo mesto že odločeno, je osemdeset metrov pred ciljem njegov konj začel galopirati in je tako dobra uvrstitev šla po vodi. Božo je držal vse napade in z odlično vožnjo edini priboril točke Sloveniji.

V ekipni razvrstitvi so vodstvo prevzeli gostitelji, ki imajo 24 točk, sledi Slovenija z 22 in avstrijska Štajerska z 10. Končna odločitev bo padla avgusta, ko bo v Šentjerneju finale te vedno bolj zanimive preizkušnje voznikov treh sosednjih dežel.

Vrsti red: 1. Genel (Frisky Jet) JFK 1.21.0, 3. Eurimaco Cik (B. Radkovič) Slovenija 1.22.2 itd.

SLAVKO DOKL

METLIŠKI PLANINCI

METLIKA — Planinsko društvo Metlika, ustanovljeno pred sedmimi leti, šteje več kot 100 članov. Od ustanovitve je njegov predsednik Stane Brodarič. Vsako leto za 1. maj priredijo pohod na Klek, septembra pa na Triglav. Tradicionalni so tudi njihovi spomladanski pohodi na Gorjance, prirejuje pa tudi izlete v druge gore, zlasti v Kamniške Alpe. Poleg tega metliški planinci skrbijo za vzdrževanje svojega dela belokranjske partizanske poti, ki so jo tudi trasirali in markirali. Občasno prirejuje razna predavanja, s sosednjim Črnomaljskim planinskim društvom pa si pripravljajo za popriestev dejavnosti belokranjskih planinskih društev.

FINALNI TURNIR

RIBNICA — Končan je finalni turnir rokometnih ekip za Pokal mladosti, ki za njema ribniško območje. Po pričakovanju so imeli največ uspeha rokometarji Inlesa-Rika, ki so bili boljši od Itasa in DVZ Ponikve. Tako bodo Ribničani imeli v tekmi za vstop v četrtfinale za nasprotnika zmagovalca ljubljanskega območja. Rezultati: Inles-Riko : Itas 17 : 12 (8 : 5), Inles-Riko : DVZ Ponikve 22 : 16 (11 : 9), Itas : DVZ Ponikve 22 : 17 (11 : 8).

TABORNIKI OB KOLPI

FARA — Taborniški odred Bičkova skala iz Ljubljane bo od 2. do 16. julija taboril ob Kolpi pod gradom Kostel. Kljub temu, da bo opravila prevoz opreme DO Emba iz Ljubljane, znašajo izdatki za posameznika, ki bo taboril, 790.000 din. Predhodnica tabornikov je pričela z urejanjem prostora, postavljanjem kuhinje, jedilnice in šotorov že 29. junija. Taborniki se bodo izpopolnjevali v različnih veščinah, predviden pa je tudi obisk bližnje okolice. Če bo dovolj toplo, se bodo kajpak kopali v Kolpi. —vd

KRIŠTOFIČ PONOVO ZMAGAL

SEVNICA — Konec preteklega tedna je sevnški teniški klub pripravil klubski turnir. Že drugič zapored je zmagal Marjan Krištofič, drugi je bil Anton Možič, tretji Gorazd Pipan in četrti Marko Korac. Tokrat je tekmovalo 16 igralcev, kar je precej manj kot na turnirju pred poldrogim mesecem, ko se je pomerilo 23 tekmovalcev.

JUTRI TENIŠKI TEČAJ

NOVO MESTO — Teniški klub Novo mesto organizira julija začetne in nadaljevalne tečaje tenisa za otroke in mladino v dopoldanskem času. Pričetek prvega tečaja, ki ga bo vodil Don Šefman, bo v petek, 30. junija, ob 9. uri. Prijave in podrobnejše informacije dobite na teniških igriščih v Portovaldu v Novem mestu.

FRANCOLJ MOLJKU ZLATA ZNAČKA

ČRNOMELJ — Franc Moljk iz Črnomlja je pred kratkim dobil zlato značko Zveze za telesno kulturo Jugoslavije za leto 1988, in sicer za dolgoletno delo na področju telesne vzgoje v črnomaljski občini. Moljk je bil najprej aktiven atlet, največje uspehe pa je dosegel kot trener ženske rokometne ekipe iz Črnomlja, ki jo je v petdesetih letih pripeljal celo na prag 1. zvezne lige. Bil je tudi rokometni sodnik, tekmovalcec in organizator v ribiški družini ter njen predsednik. Opravljal je različne pomembne funkcije v občinski telesnokulturni skupnosti in bil dolga leta animator telesnozvojnih aktivnosti v semiški Iskri, predvsem pri delavskih športnih igrah. V vsem tem času se je ukvarjal tudi z družbenopolitičnim delom v organih Socialistične zveze.

M. GORENC

ŠVED NA DOLENJSKEM — Rapid Sund, visoki in ponosni švedski žrebec, je pravzaprav zelo miren in lepo vzgojen konj in je takoj pripravljen pozirati z varuhom Jožetom Antončičem ter tajnikom društva Alfredom Trencem. (Foto: T. Jakše)

T. JAKŠE

TELEVIZIJSKI SPORED

TELEVIZIJA SI PRIDRŽUJE VSE PRAVICE DO MOREBITNIH SPREMENB PROGRAMOV

PETEK, 30. VI.

16.10 — 1.40 TELETEKST
16.25 VIDEO STRANI
16.35 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevanj
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.40 GORSKA FOLKLORA: POLJSKA
18.55 RISANKA
19.15 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 NAŠE AKCIJE
20.15 V HRIBIH SE DELA DAN... dok. oddaja

SOBOTA, 1. VII.

15.50 — 1.50 TELETEKST
16.05 VIDEO STRANI
16.15 POLETNA NOČ, ponovitev
17.05 TEDNIK, ponovitev
18.00 DNEVNIK 1
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ZREBANJE 3 x 3
20.30 S. O. S. TITANIC, ameriški film
22.15 DNEVNIK 3

NEDELJA, 2. VII.

9.05 — 13.25 in 14.55 — 23.10 TELETEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.30 OTROŠKA MATINEJA
10.50 BOLJŠE ŽIVLJENJE, nadaljevanje, 4/14
11.30 KVARTET SAVSKI VAL
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 SAN REMO 89, zabavnoglasbena oddaja
15.10 VIDEO STRANI
15.20 PRISLUHNI MO IŠČINI, ponovitev
16.00 ZAPISANI ŠOLI, nadaljevanje, 4/13
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PRINCESA IN RAZBOJNIK, ameriški

PONEDELJEK, 3. VII.

15.50 — 1.25 TELETEKST
16.05 VIDEO STRANI
16.15 POLETNA NOČ, ponovitev
17.40 MOZAIK: ZRCALO TEDNA
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 MOZAIK: UTRIP
18.25 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 IGRISČE SREČE, drama TV Skopje
21.10 OSMI DAN
21.50 DNEVNIK 3

TOREK, 4. VII.

8.40 — 12.30 in 16.10 — 1.15 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 PREDSTAVA LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA
10.05 EDINI IZHOD, jugosl. film
11.30 ZAKLJUČNA SLOVESNOST OB 19. SREČANJU REZERVNIH VOJAKIH STAREŠIN
16.25 VIDEO STRANI
16.35 POLETNA NOČ, ponovitev
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 MOZAIK: DRAVSKA DOLINA
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA: POLETJE REVOLUCIJE, franc. nadaljevanje, 1/4

SREDA, 5. VII.

16.10 — 1.15 TELETEKST
16.35 POLETNA NOČ, ponovitev
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 MOZAIK: DRAVSKA DOLINA
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA: POLETJE REVOLUCIJE, franc. nadaljevanje, 1/4

ČETRTEK, 6. VII.

16.10 — 1.30 TELETEKST
16.25 VIDEO STRANI
16.35 POLETNA NOČ, ponovitev
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 MOZAIK: PO SLEDEH NAPREDKA
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 POVEST O DVEH MESTIH, angl.-franc. nadaljevanje, 1/4

100,6 MHz
1616
STUDIO TEL.: 21-505
OGLASI • ČESTITKE TEL.: 21-505

studio

ČETRTEK: 8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Studio D večeraj, danes, jutri, 12.00 Predstavitve Dolenjskega lista, 12.30 Novice, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Vse tanej je dobrih gostin, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

PETEK: 8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Zeleži ste, poslušajte, 12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema, 17.30 Zeleži ste, poslušajte! 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

ja, 7/8
21.00 KRIMINALNA ZGODBA, nanizanka, 4/20
21.50 DNEVNIK 3
22.10 INFORMATIVNA ODDAJA ZA GOSTE IZ TUJINE
22.15 POLETNA NOČ
SCHWARZWALDSKA KLINIKA, nadaljevanje 29/48
0.00 NESREČA NA TIRIH, ameriški film
1.30 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.30 Satelitski programi — 19.00 Alpski večer 89 (ponovitev 3. oddaje) — 19.30 Dnevnik — 20.05 Zarišče — 20.35 Iz koncertnih dvoran — 22.00 Satelitski programi

22.40 POLETNA NOČ
SCHWARZWALDSKA KLINIKA, 30/48
SAMO BEDAKI IN KONJI, 4/13
1.40 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.25 Kako biti skupaj — 16.55 Ukradeni princ — 17.15 Evropski videogrami — 18.00 Gala koncert — 19.30 Dnevnik — 20.10 Oslo: mednarodni atletske miting — 23.35 Poročila — 23.40 Športna sobota — 0.00 Slike čas (tedenski kulturni magazin)

film
19.10 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 DJEKNA ŠE NI UMRLA, KDAJ BO, PA NE VEMO, 2. del nadaljevanje
21.25 ZDRAVO
23.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

0.00 Wimbledon: tenis — 10.00 Danes za jutri in Odpisani — 13.00 Motociklizem za VN Belgije — 15.30 Satelitski programi — 18.30 Festival antičnega gledališča — 19.30 Dnevnik — 20.00 Svet brez meja (dok. serija, 2/2) — 20.50

22.15 POLETNA NOČ
SCHWARZWALDSKA KLINIKA, 31/47
ALO, ALO 5/13
1.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

0.00 Wimbledon: tenis — 18.15 Dokumentarna oddaja — 19.00 Po brezkončnosti sveta — 19.30 Dnevnik — 20.05 Zarišče — 20.35 Po sledeh napredka — 21.05 Svet na zaslonu — 21.45 Zabavni orkester RTV Pristina — 22.15 Dokumentarni večer

18.35 ODDAJA ZA OTROKE
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 KLAN, 2. del franc. nadaljevanje
21.05 MEDNARODNA OBZORJA: AMERIKA, 2. del
22.05 POLETNA NOČ
1.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

0.00 Wimbledon: tenis — 18.00 Beograjski TV program — 19.00 Češko-slovaška folklor — 19.30 Dnevnik — 20.05 Zarišče — 20.30 Zre-

CIJE, francoski film, 1. del
21.50 DNEVNIK 3
22.15 POLETNA NOČ
1.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.30 Satelitski programi — 19.30 Dnevnik — 20.05 Zarišče — 20.35 Balet — 21.05 Svet poroča — 22.05 Satelitski programi

21.00 V SPOMIN CAOUNTU BASIEJU
21.55 DNEVNIK 3
22.20 POLETNA NOČ
1.20 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

18.00 Studio Maribor — 19.00 Čas, ki živi — 19.30 Dnevnik — 20.05 Zarišče — 20.35 Mali koncert — 20.50 Oči kritike — 21.20 Satelitski programi

SOBOTA:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Izbor pesmi tedna, 10.30 Novice, 10.45 Na sončni in senčni strani Gorjancev, 11.00 Lestvica novosti, 12.30 Pionirska oddaja, 13.30 Čestitke in želje naših poslušalcev, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novi-

ce, 17.00 Strizemo zastoj, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

NEDELJA:
8.00 Začetek programa, 8.15 Pesem tedna, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.30 Kronika, obvestila, 11.00 Mali oglasi, 12.30 Čestitke in želje naših poslušalcev

PONEDELJEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Strizemo zastoj — ponovitev oddaje, 12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Lestvica narodno-zabavne glasbe, 17.10 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

TOREK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 12.30 Novice, 13.30 Pogovarjamo se z., 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SREDA:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Prispevki iz gospodarstva, 12.30 Novice, 13.30 Glasbena ura, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Čestitke in želje naših poslušalcev, 17.00 Strokovnjak v studiu.

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.30 Ljubo doma, kdor ga ima — 9.00 Nedotakljivi (nanizanka) — 10.00 Športnik Billy — 10.30 Darovi človeka — 11.00 Zabavnoglasbena oddaja — 11.45 Vojaki (dok. serija, 4/11) — 12.40 Zgodbe iz starih mest — 13.10 Radovedna kamera — 13.40 Resna glasba — 14.25 Ljubo doma, kdor ga ima — 14.55 Ekološka karavana — 15.30 Poročila — 15.40 Program plus (ponovitev) — 17.40 TV koledar — 17.50 Dnevnik 1 — 18.05 Številke in črke — 18.25 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Vrnitev Sherlocka Holmesa (4/7) — 20.55 TV portret — 21.25 Dnevnik 3 — 21.45 V petek ob desetih (oddaja o kulturi) — 22.50 Program plus — 1.25 Poročila — 1.30 Igrani film

TV ZAGREB

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30 Vrnitev Sherlocka Holmesa (4/7) — 10.25 He-man in osvajalci vesolja — 10.55 Program plus (ponovitev) — 12.55 Zabavni program — 14.20 Zdravoteka — 14.25 Kamnita lisica (ameriški film) — 16.00 Kritična točka — 16.45 Dnevnik 1 — 17.00 Stribor (narodna glasba) — 17.30 Dubrovniška trilogija (TV nadaljevanje, 1/3) — 18.30 Prirčno vaši — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Ljubezven v podzemlju (ameriški film) — 21.50 Poročila — 22.00 Festival zabavne glasbe Split 89 — 23.35 Program plus — 1.35 Poročila

TV ZAGREB

Poezija — 21.25 Športni pregled — 22.10 Satelitski programi

9.20 Poročila — 9.30 Nedeljsko dopoldne za otroke — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Izobraževalni program — 13.00 Rosovski (serijski film) — 13.50 Nedeljsko popoldne — 16.30 Potopis — 17.05 Frisco Kid (ameriški film) — 18.15 Risanka serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik — 20.00 Domača igrana serija — 21.00 Igrani film — 22.30 Dnevnik — 22.55 Program plus — 0.55 Poročila

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Pravljica o carju Saltanu — 9.00 Poletni program — 10.30 Jubileji kulture — 11.00 Videoklub — 12.10 Portret skladatelja — 12.40 Narodna glasba — 13.25 Poletne note — 14.25 Pravljica o carju Saltanu — 14.55 Izobraževalna oddaja — 15.30 Poročila — 15.50 Program plus (ponovitev) — 17.45 Poročila — 18.05 Številke in črke — 18.25 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Dramski program — 21.05 Resna glasba — 21.50 Dnevnik 3 — 22.15 Program plus — 0.15 Poročila

banje lota — 20.45 Poročila — 20.50 Dokumentarna oddaja — 21.35 Zabavni torek

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.30 Otroški program — 9.00 Program plus — 11.30 Slovesnost ob 19. srečanju rezervnih vojaških starešin Jugoslavije — 12.30 Poletni program — 15.00 Izobraževalna oddaja — 15.30 Poročila — 15.40 Program plus — 18.05 Številke in črke — 18.25 Znanost — 19.30 Dnevnik — 20.20 Loto — 20.25 Kraljeva končnica (jug. film) — 22.00 Dnevnik — 22.20 Kontaktni magazin — 23.25 Program plus — 1.25 Poročila

TV ZAGREB

8.20 Poročila — 8.30 Otroški program — 9.00 Igrani film — 10.30 Jubileji kulture — 11.00 Zabavna oddaja — 11.30 Prirčno vaši — 12.00 Narodna glasba — 13.25 Poletne note — 14.25 Otroška oddaja — 14.55 Izobraževalna oddaja — 15.30 Poročila — 15.40 Program plus (ponovitev) — 18.05 Številke in črke — 18.25 Dokumentarni program — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 V imenu ljudstva (jug. film) — 22.35 Dnevnik 3 — 23.00 Program plus — 1.00 Poročila

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.30 Otroški program — 9.00 Igrani film — 10.30 Jubileji kulture — 11.00 San Remo 89 — 13.00 Avtomanija — 13.25 Poletne note — 14.55 Od Zrmanje do Biograda — 15.40 Program plus — 18.05 Številke in črke — 18.25 Daleč si prišla, Kathy (1. del kanadske nadaljevanje) — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Politični magazin — 21.05 Zabavna oddaja — 22.05 Dnevnik 3 — 22.30 Program plus — 0.30 Poročila

Podelitev srebrnega znaka ZSMS

Dobitnica je šolska konferenca ZSMS SSPTNU iz Novega mesta

NOVO MESTO — 21. junija je bila v Domu JLA kratka slovesnost, na kateri je predsedstvo OK ZSMS Novo mesto podelilo Srebrni znak ZSMS — priznanje, ki ga ZSMS podeljuje kot potrditev aktivnosti, prispevkov, sodelovanja pri delu občinske mladinske organizacije mladim »aktivistom«, kot bi se temu včasih reklo, mentorjem ter osnovnim organizacijam in društvenim organizacijam in društvom.

Letošnja dobitnica omenjenega priznanja je bila Šolska konferenca ZSMS SSPTNU iz Novega mesta, ki se poleg svojega bogatega programa močno vključuje v dejavnosti v okolju, saj skrajša in prireditev v Novem mestu, na kateri sodelujejo mladi, da ne bi pri njej kot kulturniki, športniki, anjmatordi ipd. sodelovali tudi dijaki SSPTNU. Ravno tako so mnogi med njimi aktivni v organih pri predsedstvu občinske konference.

Letošnji Srebrni znak ZSMS je priznanje vsem mladincem tega razgibane kolektiva. In ne le njim, temveč tudi vodstvu šole, ki je na različne načine stalo ob strani Šolski konferenci.

V drugem delu prireditve pa je vodstvo Doma JLA nekaterim novomeškim mladincem podelilo priložnostne knjižne nagrade v zahvalo za sodelovanje in za pomoč pri realiziranju posameznih prireditev.

M. RISTIČ

POČITNIŠKI KINO

NOVO MESTO — Kino Dom kulture je za letošnje poletne počitnice pripravil bogat matinejski filmski program. Predstave so vsak torek in četrtek ob 10. uri. Počitniški spored so že pričeli s filmom Knjiga o džungli, danes ob 10. uri bo na sporedu policijski akcijski film Dinamit Jackson. Naslednji četrtek, 6. julija, bodo vrteli italijanski akcijski film Mož po imenu Buldožer. Matinejske filmske predstave za mlade bodo teklo do konca avgusta.

MLADI DOPISNIK

ČERNOBILA NE BO

Pred nedavnim smo obiskali informacijski center nuklearne elektrarne Krško. Sprejel nas je Miran Pribožič in v nas razbil strah, ki se je porajal ob tem imenu. Pojasnil nam je, da je 99-odstotna verjetnost, da do nesreče ne bo prišlo, kajti elektrarna je grajena po sodobnih predpisih in varnostnih določilih. Naš sistem je povsem drugačen kot v Černobilu. Vsako leto strokovnjaki opravijo zelo zahteven in temeljit pregled celotne elektrarne, pri katerem ničesar ne prepustijo naključju. Tudi voda, ki se vrača nazaj v Savo, je pod stalno kontrolo in izpolnjuje zakonske predpise.

KATJA KRNC
MATJAZ POHAR
OŠ Savo Kladnik Sevnica

NA RAZPOTJU

Najbrž vse enkrat mine, tudi čas osnovne šole. Osem let! Oh, kako dolgo se to zdi v prvem razredu! Z leti pa spoznaš, da se vse bolj bliža času, ko bo v srcu spet praznina, tema. Zopet se zdi, da si na začetku, da nimaš za seboj skoraj nič. Včasih se zagledam v sonce in razmišljam. Osem let mi hiti pred očmi kot veter. V nekaj minutah se spomnim dogodkov, ki bodo z menoj vse življenje. Spominjam se svojega mesta med sošolci. Spominjam se, kako so cvetele rože, prva pomlad. V svet vodi mnogo poti, za vsakogar ena. Mene mika pot, ki vodi do miličniškega poklica. Čeprav o pravilnosti odločitev nisem čisto prepričan, upam, da bom pri opravljanju tega poklica našel pravi smisel življenja.

MARJAN KOČEVAR, 8.r.
OŠ Blanca

TISOČI PLANINEC NA BOČU

Na naši šoli že sedem let deluje planinski krožek. Pod vodstvom tovariša Aliča smo v tem času obiskali večino planinskih postojank v Posavju, včasih pa smo krenili tudi malo dlje. Naš zadnji izlet nas je vodil na Boč. Že v šoli nam je tovariš povedal, da bomo imeli tokrat tisočega planinca, ki naj bi prejel nagrado. Na vrh sem prispela triinšestdeseta. In ravno ta številka je pomenila tisočega planinca v teh sedmih letih. Za nagrado sem dobila planinski klubok.

TANJA KRNC, 7.b
OP Boštanj

FESTIVAL OTROKA

Naša učenka Mateja Jankovič se bo letos udeležila festivala otroka v Šibeniku. Kar pet dni bo preživela s skupino nagrajenih učencev iz raznih krajev Jugoslavije. Nagrado si je prislužila na natečaju Malih novin in Podravke na temo o ekologiji. Mateja je že druga Artičanka, ki bo prisotna v Šibeniku v času, ko se zberejo otroci od blizu in daleč, da pokažejo svojo bogato otroško ustvarjalnost.

ANJA PINTERIČ, 6.a
OŠ Arčiče

IZ OSNOVNIH ŠOL DOBIVAMO GLASILA

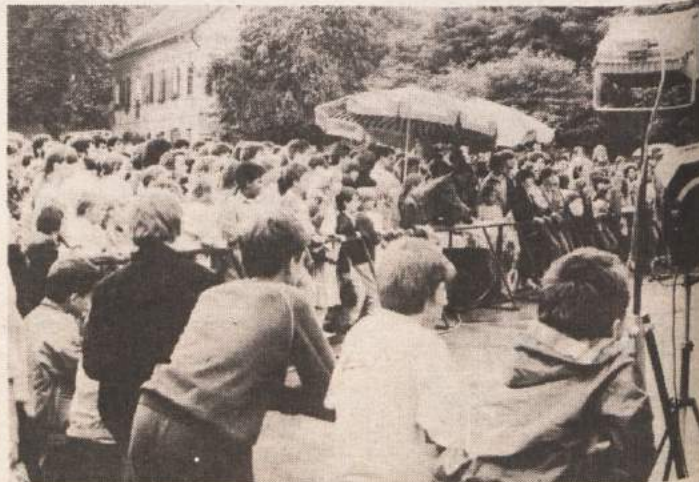
Mladi dopisniki očitno ne pošiljajo svojih prispevkov samo časopisom, ampak pišejo tudi v svoja lastna glasila. Tako glasilo Iz naših logov so nam poslali učenci OŠ XII. SNOUB Bršljin, Novo mesto, glasilo z naslovom Prvi poganki so nam posredovali učenci OŠ Milka Šobar-Nataša iz Novega mesta, prejeli smo tudi Škrjančka iz Dobove, glasilo učencev te osnovne šole, pa še »Poskuse« učencev OŠ Tone Seliškar iz Cerkelj ob Krki in obširno glasilo, skorajda pravo knjigo mladih peres iz OŠ 7. korpusa v Žužemberku, ki so ga naslovlili Z bregov Krke. Glasilo Naša pot pa so nam poslali šentjerjejski osnovnošolci.

NA KOLESARSKEM IZPITU — Na OŠ Katja Rupena je kar 97 novih kolesarjev. Veliko znanja o cestno prometnih predpisih so jim dali učitelji, ko so jih pripravljali na kolesarske izpite. Na mladih voznikih je sedaj, bodo predpise dosledno upoštevali v prometu. (Foto: M. Pezelj, OŠ Katja Rupena)

GOZDNA ŠOLA

KOSTANJEVICA — Osnovna šola Jože Gorjup iz Kostanjevice na Krki je tudi letos v okviru programa organizirala naravoslovno raziskovalni tabor za vse učence 7. razredov. Gozdna šola je potekala od 18. do 22. junija na Gorjancih.

SEJEM NAMOČIL DEŽ, ŽUR USPEL — Mali stadion igrišča na Loki je bil četrtek popoldan pripravljen za veliko otroško in mladinsko veselico. Zalet kmalu zatem, ko so se napolnile stojnice 1. boljšega sejma, pričelo močno deževati. Šele v večernih urah, ko je deževje prenehalo, se je Loka spet napolnila. Program na velikem odru je bil zaradi tega nekoliko okrnjen, kljub temu je nastopilo vseh osem povabljenih ansamblov. Navdušile so sestre Dimnik, Majda Arh in Tanja Caserman, modno revijo z modeli trgovine »Julija« pa so mladi novomeški manekini izvedli v dvorani Doma JLA. (Foto: J. Pavlin)

LESARJI RAZSTAVLJALI — Ob zaključku šolskega leta so razstavljal učenci lesne šole v Kočevju svoje izdelke, ki so jih naredili pri praktičnem pouku (na fotografiji). Podobno so razstavljali svoje izdelke stanovalci doma starejših občanov v Kočevju, ki so jih dodali kar k razstavi o sladkorni bolezni. Na obih razstavah so bili izdelki naprodaj in velika večina je bila razprodanih že pred uradno otvoritvijo. (Foto: Primc)

Srednja šola kovinarske in elektrotehniške usmeritve Krško, 68270 KRŠKO, Hočevarjev trg 1

Komisija za delovna razmerja

razpisuje prosta dela in naloge:

VODJA DELAVNIC

z višjo ali visoko izobrazbo strojne ali elektro smeri, pet let delovnih izkušenj, zaželeno znanje iz komercialnega poslovanja. Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom; nastop službe takoj, oziroma po dogovoru. Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili o izobrazbi ter kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev v desetih dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo kandidati obveščeni v petnajstih dneh po poteku razpisnega roka.

376/20

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE NOVO MESTO

Novo mesto, Novi trg 6/II

OBVESTILO O POVEČANJU STANARIN IN NAJEMNIN V OBČINI NOVO MESTO

Vse imetnike stanovanjske pravice za družbeno najemna stanovanja in najemnike poslovnih prostorov obveščamo o povečanju stanarin in najemnin, in sicer:

- s 1. julijem za 62%,
- s 1. avgustom za 21%,
- s 1. septembrom za 21%.

Sklep o povečanju stanarin in najemnin bo objavljen v 11. številki Skupščinskega Dolenjskega lista.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE NOVO MESTO

SLOVENIJALES-STILLES
Tovarna stilnega pohištva
in notranje opreme
SEVNICA

Za osnivanje novih razvojnih projektov in proizvodnih programov in kreativno strokovno delo odbor za delovna razmerja delovne organizacije Slovenijales-Stilles Sevnica vabi k sodelovanju:

1. STROKOVNJAKA ZA RAČUNALNIŠTVO IN ORGANIZACIJO

(diplomiranega inženirja elektrotehnike ali druge ustrezne fakultete, smer računalništvo — VII. stopnja zahtevnosti z vsaj 2 letoma delovnih izkušenj, znanjem uporabe PC);

2. DIPLOMIRANEGA ARHITEKTA

(VII. stopnja zahtevnosti z vsaj 3 leti delovnih izkušenj za področje projektiranja interiera);

3. DIPLOMIRANEGA EKONOMISTA ALI EKONOMISTA ZA PODROČJE FINANC IN KOMERCIALE

(z 2 letoma delovnih izkušenj);

4. DIPLOMIRANEGA INŽENIRJA LESARSTVA ALI INŽENIRJA LESARSTVA

(VII. ali VI. stopnja zahtevnosti, za strokovna dela v proizvodnji individualne opreme z vsaj 2 letoma delovnih izkušenj v pohištveni industriji);

5. DIPLOMIRANEGA PRAVNIKA ZA STROKOVNA DELA PRI UREJANJU PRAVNIH RAZMERIJ PODJETJA

(z 2 letoma delovnih izkušenj).

Če ste samostojni in ustvarjalni, imate delovne izkušnje, organizacijske sposobnosti, nas obiščite ali pokličite! Predstavili vam bomo naše usmeritve, in zagotovo boste v naših programih našli tudi svojo perspektivo. Sklenitev delovnega razmerja bo veljala za nedoločen čas, pri vseh delih pa je določeno 6-mesečno poskusno delo.

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA INDUSTRIJSKO OPREMO TOZD IKON
Kostanjevica na Krki

objavlja
javno licitacijo elektromotorjev

zap. št.	moč motorja	oblika		izključna cena	kos
1.	0,25 kW/1400 ⁻¹	B14	— v okvari	280.000	7
2.	0,37 kW/1400 ⁻¹	B14	— rabljen	500.000	1
3.	0,55 kW/900 ⁻¹	B14	— v okvari	390.000	4
4.	1,5 kW/700 ⁻¹	B5	— nerabljen	1.300.000	1
5.	0,25 kW/1400 ⁻¹	B14	— v okvari	280.000	2
6.	0,37 kW/1400 ⁻¹	B5	— rabljen	500.000	1
7.	0,55 kW/900 ⁻¹	B14	— rabljen	580.000	2
8.	1,5 kW/1400 ⁻¹	B14	— rabljen	820.000	1
9.	11 kW/720 ⁻¹	B5	— nerabljen	3.900.000	1
10.	30 kW/2900 ⁻¹	B5	— nerabljen	4.900.000	3
11.	30 kW/2900 ⁻¹	B5	— rabljen	3.700.000	1
12.	45 kW/1400 ⁻¹	B3	— rabljen	4.750.000	2
13.	45 kW/1400 ⁻¹	B5	— pokvarjen	3.000.000	1
14.	7,5 kW/2800 ⁻¹	B5	— pokvarjen	730.000	1
15.	22 kW/2900 ⁻¹	B3	— nerabljen	4.400.000	1
16.	37 kW/1400 ⁻¹	B5	— rabljen	4.600.000	1
17.	55 kW/1400 ⁻¹	B5	— v okvari	3.600.000	1
18.	0,25 kW/900 ⁻¹	B3	— v okvari	200.000	1
19.	3 kW/2800 ⁻¹	B5	— v okvari	590.000	1
20.	0,5 kW/900 ⁻¹	B3 S	— v okvari	560.000	1
21.	1,5 kW/2800 ⁻¹	B3 S	— rabljen	1.350.000	1
22.	3 kW/1400 ⁻¹	B5 S	— nerabljen	1.600.000	2
23.	3 kW/2800 ⁻¹	B5 S	— rabljen	1.390.000	1
24.	4 kW/2800 ⁻¹	B5 S	— rabljen	2.160.000	1
25.	11 kW/2800 ⁻¹	B5 S	— rabljen	4.200.000	1
26.	15 kW/2800 ⁻¹	B5 S	— rabljen	4.300.000	1

Licitacija bo v četrtek, 6. julija, v prostorih TOZD IKON, Kostanjevica na Krki, s pričetkom ob 14. uri. Ogljed blaga bo na dan licitacije med 12. in 14. uro. Kupljeno blago je potrebno plačati takoj. Nakup po sistemu »videno — kupljeno«. Kasnejših reklamacij ne priznamo.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE KRŠKO

Na podlagi sklepa 13. seje odbora za graditev in prenovu stanovanj skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti občine Krško z dne 14. 6. 1989

objavljamo

JAVNI NATEČAJ
posojil iz združenih sredstev solidarnosti v letu 1989

Predvidena razpisna masa je 4.915.000.000 din, ki pa se deli tako:

1. za posojila OZD in DS za nakup in zidavo družbeno najemnih stanovanj 2.700.000.000 din
2. za gradnjo, nakup in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti 1.800.000.000 din
3. za gradnjo, nakup in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš za nosilce obrti in pri njih zaposlene delavce 165.000.000 din
4. za gradnjo in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš za udeležence NOB 250.000.000 din

UPRAVIČENCI DO POSOJIL

1. OZD in DS, ki so podpisali samoupravni sporazum o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Krško za obdobje 1986 — 1990 in združujejo sredstva solidarnosti;
2. delavci, ki združujejo svoje delo v OZD in DS, podpisnicah sporazuma;
3. delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom, in pri njih zaposleni delavci, če združujejo sredstva solidarnosti pri SSS občine Krško;
4. udeleženci NOB, stanujoči v občini Krško.

VLAGANJE VLOGE

1. OZD in DS vložijo pisemne vloge z vsemi potrebnimi dokazili, in izjavami;
2. prosilci pod točko 2 in 3 vložijo vloge na posebej tiskanih obrazcih, ki jih dobijo pri SSS občine Krško, CKZ 30;
3. prosilci pod točko 4 vlagajo pisemne vloge s potrebnimi dokazili pri SSS občine Krško.

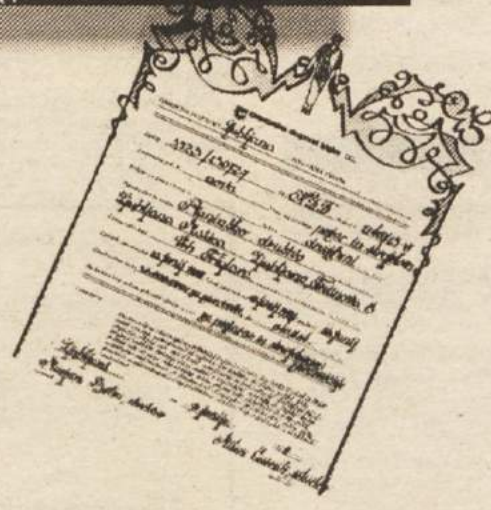
OBRETNOSTNA MERA IN ODPLAČILNA DOBA

Vsa posojila se bodo dodeljevala po fiksni 15-odst. obrestni meri z najdaljšo dobo vračila 10 let, razen posojil pod tč. 4. Mesečna anuiteta se bo na začetku vsakega leta revalorizirala z indeksom rasti osebnih dohodkov v SR Sloveniji v preteklem letu. Po preteku 3 let se bo neodplačano posojilo revaloriziralo z revalorizacijsko stopnjo, ki jo bo sprejel odbor za graditev in prenovu stanovanj, vendar največ do 50% revalorizacijske stopnje, ki jo za stanovanjske kredite obračunavajo banke. Rok za sprejem vlog je 15 dni, in sicer do 14. 7. 1989. Vloge, ki bodo vložene po tem datumu, in nepopolne vloge ne bodo obravnavane. Celotno besedilo javnega natečaja je SSS občina Krško dostavila vsem OZD in DS, podpisnicam sporazuma, kakor tudi Obrtnemu združenju Krško in ZZB NOV Krško. V razpisu so opredeljeni vsi pogoji in merila za pridobitev posojila iz združenih sredstev za vse navedene kategorije.

Krško, dne 21. 6. 1989

Odbor za graditev in prenovu

**NIČ NI TAKO VISOKO,
DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA**

Najvišjo in najbolj izpostavljeno nepremičnino v Sloveniji smo zavarovali pred krajo, požarom, strelo, potresom, eksplozijo, viharjem in obrabo. Zavarujemo pa tudi vse ostale nepremičnine ali premičnine, ne glede na to, kje stojijo ali se premikajo.

zavarovalna skupnost triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA INDUSTRIJSKO OPREMO TOZD IKON

Kostanjevica na Krki

VABI SODELAVCE S PODROČIJ:

- strojništva
- elektrotehnike
- računalništva
- ekonomije

Mogoče so vaše želje tudi naše želje!
Pisemne prijave naslovite na naš naslov:
SOP, IKON, Kostanjevica na Krki!

369 26

IMV NOVO MESTO TOZD POSEBNA VOZILA NOVO MESTO

razpisuje po sklepu delavskega sveta TOZD TPV

JAVNO LICITACIJO ZA ODPRODAJO ODPISANIH OSNOVNIH SREDSTEV

Zap. št.	naziv	tip	inv. št.	izkl. cena
1.	kamion	TAM 5000	101594	6.000.000
2.	kamionet	IMV 2200	101621	4.000.000
3.	kombi	IMV 1600	104864	3.000.000
4.	kamion	TAM 4500	1583	6.000.000
5.	kamion	TAM 4500	1581	5.000.000
6.	kombi	IMV 1600 BR	1541	3.500.000
7.	kombi	IMV 1600 BR	7067	5.000.000

Vozila so v nevoznem stanju. Licitacija bo 30. 6. 1989 ob 11. uri v avtoparku cestnotovornega prometa (Energetika IMV), kjer bo dne 30. 6. 1989 od 6. do 10. možen tudi ogled osnovnih sredstev. Pred licitacijo se vplača 10-odst. varščina. Navedena osnovna sredstva se prodajajo po sistemu VIDENO — KUPLJENO. Kupljena osnovna sredstva je treba plačati in prevzeti v 10 dneh po razprodaji. Informacije na telefon 23-311, int. 828. Komisija za sredstva TOZD TPV 371/37

tedenski koledar

Četrtek, 29. junija — Peter in Pavel Petek, 30. junija — Emilija Sobota, 1. julija — Bogoslav Nedelja, 2. julija — Marija Ponedeljek, 3. julija — Tomaž Torek, 4. julija — Dan borca Sreda, 5. julija, — Cirila

LUNINE MENE
3. julija ob 5.59 — mlaj

kino

BREŽICE: 29. in 30. 6. (ob 20. uri) italijanski akcijski film Izvalavec. 1. 7. (ob 20. uri) nizozemska komedija Mama je ponorela. 2. 7. (ob 18. in 20. uri) ameriški kriminalni film Med nasprotnim ognjem. 4. in 5. 7. (ob 20. uri) ameriški vojni film Rojen vojak.
ČRNOMELJ: 29. 6. (ob 20. uri)

službo dobi

KV KUCHARICO takoj zaposlimo. Dober OD, možnost stanovanja. Marija Pavlin, gostilna Mačkovec 31, Novo mesto. (P26-61MO)

SAMOSTOJNO NATAKARICO zaposlim v prijetnem lokalu. Hrana, stanovanje v hiši. Tel. (061) 881-368. (P26-3MO)

stanovanja

STANOVANJE v Novem mestu išče mlad par. Martin Avguštin, Bušinja vas 2, 68331 Suhor. (2590-ST-26)

motorna vozila

DIANO, letnik 1979, registrirano do junija 1990, prodam. Igor Mirtič, Cegelnica 25, Novo mesto. (čak-MV-26)

JETTO, zelo dobro ohranjen, letnik 1981, prevoženih 72000 km, prodam. Tel. 28-813. (P26-38MO)

AVTO SAMBA LS, dobro ohranjen, letnik 1982, porabi 5 l, prodam. Tel. (0608) 67-234. Slavko Balja, Vel. Obrež 46, Dobova. (P26-39MO)

R 4 GTL, letnik 1985, prodam. Informacije na tel. 22-813, popoldne. Aleksander Terzić, Majde Šile 18, Novo mesto. (P26-41MO)

OPEL KADET 1,3 S, model D, letnik 1985, prodam. Tel. (0608) 67-231. (P26-42MO)

GOLF D S paket, december 1984, prodam. Šmarjeta 11, v soboto. (2581-MV-26)

MOTOR APN 6, malo rabljen, ugodno prodam. Tel. 85-048. (2583-MV-26)

GOLF D, letnik 1983, prodam. Tel. 24-374. (2582-MV-26)

Z 750, letnik 1985, prodam. Štefan Kastelic, Mihovec 6, Novo mesto. (2559-MV-26)

JAVO 350, letnik 1988, prodam. Juršič, Vel. Cerovec 31, Novo mesto. (2561-MV-26)

GOLF diesel, letnik 1985, in nov jugo 45 ugodno prodam. Tel. 27-434. (2562-MV-26)

126 P, letnik 1982, in ležišče z jogijem prodam. Telefon 27-455. (2563-MV-26)

Z 101, letnik 1984, ugodno prodam. Lado Brajkovec, Gornji Suhor 14 c, Suhor. (2566-MV-26)

PRIKOLICO za osebni avto in poškodovano Z 101, letnik 1985, prodam. Tel. 85-038. (2569-MV-26)

126 PGL, april 1987, prodam. Tel. 28-312. (2554-MV-26)

Z 128, letnik 1986, prodam. Muhič, Petane 5, Novo mesto, tel. 86-181. (2553-MV-26)

APN 6, dobro ohranjen, prodam. Tel. 24-457. (2556-MV-26)

OPEL KADET, letnik 1981, C tip (uvoz iz ZRN), prodam. Marjan Vukšinič, Želebej 2, 68330 Metlika, tel. 58-170 int. 193, popoldne. (P26-16MO)

GOLF DIESEL S paket, letnik 1985, in FIAT 126 P, letnik 1977, obnovljen, prodam. Tel. 28-794. (2555-MV-26)

FIAT 126 P, letnik 1987, prodam. Tel. (068) 85-057. (P26-19MO)

126 P, letnik 1980, prodam. Borut Magister, Pod smreko 1, Črnomelj, tel. 51-371. (P26-21MO)

ameriški film Črna vdova. 30. 6. (ob 20. uri) angleški film Kurir ter (ob 22. uri) ameriški erotični film Dekleta iz taksija. 2. 7. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Zakon orožja. 2. 7. (ob 20. uri) nemški erotični film Zaljubljena Melodi. 3. 7. (ob 21. uri) gledališka predstava Gala.
MIRNA PEČ: 30. 6. film avstralski Coca cola Kid.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 29. 6. (ob 20. in 22. uri) ameriški pustolovski film Dinamit Jackson. 30. 6., 1. in 2. 7. (ob 20. uri) ter 3. in 4. 7. (ob 20. in 22. uri) ameriški vojni film Železni trikotnik. 30. 6. ter 1. in 2. 7. (ob 22. uri) ameriški erotični film Desert s smetano. 5. 7. (ob 20. in 22. uri) ameriška komedija Nisem neumna.
NOVO MESTO — DOM JLA: 30. 6. ter 1. in 2. 7. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Rambo — 3 del. 3. in 5. 7. (ob 20. uri) ameriški film Odpadli angel. 4. 7. (ob 20. uri) Hiša ob progji.

ALFA ROMEO 33 1.3 S, letnik 1987/2, 25000 km, prodam. Kličite na telefon (068) 51-590 po 20. uri! (P26-22MO)

Z 1300 prodam. Tel. 27-396. (2557-MV-26)

R 11, letnik 1986, zelo dobro ohranjen, malo vožen, prodam. Tel. 23-991. Ogled vsak dan od 16. do 19. ure. (P26-23MO)

126 PGL, letnik 1987, prodam. Franc Uršič, Prečna 28, Novo mesto. (2558-MV-26)

R 4, december 1978, obnovljen, poceni prodam. Pavel Judež, Slakova 1, Novo mesto, popoldne telefon 44-040. (P26-26MO)

Z 850, letnik 1984, prodam. Anton Gorenc, Vinica 24, Šmarješke Toplice. (P26-27MO)

APN 6, letnik 1986, prodam. Dol. Težka voda 23, Novo mesto. (2570-MV-26)

GOLF JX diesel, letnik 1986, prodam. Tel. (0608) 31-640. (P26-33MO)

LADO 1200 S, letnik 1984, registrirano do junija 1990, prodam. Informacije na tel. 24-255. (P26-34MO)

OPEL Ascono, letnik 1974, registrirano do januarja 1990, v zelo dobrem stanju, prodam. Vel. Slatnik 15, Novo mesto. (2571-MV-26)

Z 850 in GOLF diesel S paket, 1984, prodam. Tel. (068) 76-160. (P26-58MO)

R 4, letnik 1979, in Z 101 po delih ter NOBELOVCE ugodno prodam. Fink, Kettejev dvored 41, Novo mesto, tel. 21-826, int. 400. (2599-MV-26)

UNO 55 S, letnik 1985, prodam. Tel. 28-647. (2600-MV-26)

ZASTAVO 750 prodam. Jože Umek, Uršna sela 30, tel. 65-676. (2603-MV-26)

FIAT 750, letnik 1977, poceni prodam. Tel. 57-145. (2605-MV-26)

PEJČKA prodam. Ogled popoldne. Denžič, Zagrebška 26, Čatež — Brežice. (2601-MV-26)

Z 128, letnik 1986, ugodno prodam. Tel. (068) 25-008. (2607-MV-26)

Z 101 GT 55, letnik 1984, prodam ali menjam za manjši avto. Komljanec, Križaj 33, Podbočje. (2608-MV-26)

R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Tel. 25-307. (P26-59MO)

GOLF JGL, letnik 1981, prodam. Jakše Jože, Mali Podluben 5, Novo mesto, tel. 86-207. (P26-60MO)

Z 125 P, letnik 1980, registrirano za eno leto, in VW, letnik 1973, registriran in vožen, prodam. Tel. (068) 21-013. (P26-62MO)

ZASTAVO 750, letnik 1985, prodam. Jože Vovk, Vratno 1, Šentjernej. (P26-71MO)

Z 101 comfort, letnik 1981, prodam. Tel. 24-516, zvečer. (P26-76MO)

Z 750, letnik 1984, prodam. Tel. 49-519. (2615-MV-26)

R 4, december 1983, poceni prodam. Tel. (0608) 32-158. (2541-MV-26)

KAMION Z 650 AD, 5 ton, letnik 1984, malo vožen, zamenjam za novejši R 4, ostalo v gotovini. Tel. (065) 26-849. (P26-2MO)

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Kren, Kristanova 30, Novo mesto, tel. (068) 23-340. (2465-MV-26)

R 4, letnik 1977, prodam zelo poceni. Sreč Kastelic, Trg 17, Mirna peč. (P26-11MO)

R 4, karamboliran, letnik 1983, skupaj ali po delih prodam. Marjan Pleskovič, Gor. Gomila 4, Šentjernej, tel. 42-375. (P24-15MO)

Z 750 LE, staro 6 let, registrirano do junija 1990, prodam. Lojze Papež, Vel. Strmica 12, tel. 49-610. (2551-MV-26)

ZASTAVO 101, letnik 1986, prodam. Mimi Jovanovič, Cesta herojev 36, Novo mesto, tel. 23-000. (2572-MV-26)

R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Šušteršič, Zagrebška 21, Novo mesto, tel. 22-456, popoldne. (P26-37MO)

Z 750, letnik 1985, prodam. Tel. 27-573 ali 57-739. (2574-MV-26)

Z 750, letnik 1980, registrirano do aprila 1990, karoserija obnovljena, zelo ugodno prodam. Ivan Vidmar, Sadinja vas 18, Dvor. (2575-MV-26)

Z 750, letnik 1979 (karoserija 1984), registrirano do aprila 1990, prodam. Bradač, Dvor 74. (2575-MV-26)

MOTOR AVTOMATIK ABMS, star eno leto, ugodno prodam. Gačnik, Metlika, tel. 58-360. (2577-MV-26)

Z 750, letnik 1973, registrirano do aprila 1990, prodam. Udovč, tel. 25-111. (2578-MV-26)

DŽIP WILLIUS z diesel motorjem prodam. Sp. Vodalje 31, Tržišče pri Mokronogu. (P26-44MO)

Z 128, letnik 1987, in R 18 TLJ, letnik 1985, prodam ali zamenjam za cenejši avto. Tel. (068) 27-377. (čak-MV-26)

PRODAM APN-6, kot nov. Zupančič Jože, Kristanova 24, tel. 26-123.

UGODNO PRODAM Z 750, letnik 1970, in hrastova vrata 2,20 x 2,20 (enokotrlina). Svenar, Češča vas 22 a. (2611-MV-26)

Z 750 LE, letnik december 1982, prodam. Tel. 65-553. (2588-MV-26)

Z 750 LE, letnik 1980, prva barva, dobro ohranjeno, prodam. Cena 1.500 DEM. Franc Miketič, Preloka 48 (Jakovin), Vinica. (P26-45MO)

R 5 GL, letnik 6/87, rdeče barve, prevoženih 28.000 km, prodam. Danijel Vohar, Pod Cvingerjem 27, Dol. Toplice. (P26-64MO)

R 4, star 20 mesecev, zelo ugodno prodam. Tel. 25-925. (P26-47MO)

Z 101, 1989, 65 KS, 1100, registrirano do aprila 1990, prodam. Tel. 22-019. (P26-48MO)

Z 101, letnik 1984, prodam. Alojz Štine, Nad mlini 57, Novo mesto. (P26-51MO)

126 P, letnik 1986, 16.000 km, prodam. Tel. 42-444. (P26-52MO)

GOLF diesel, letnik 1983, prodam. Tel. 41-149, Andrej Cujnik, Groblje 53, Šentjernej. (P26-53MO)

126 P, star 6 mesecev, registriran do 16. januarja 1990, prodam. Tel. 24-044, Dušana. (2591-MV-26)

JUGO 45 A, letnik junij 1987, prodam. Tel. 27-562. (2594-MV-26)

Z 750, letnik 1976, registrirano do aprila, prodam. Tel. 26-708. (2596-MV-26)

R 4 GTL, letnik 1982, prodam. Jancz Livk, Družinska vas 90, Šmarješke Toplice. (2598-MV-26)

126 P, 1983, prodam. Nataša Šuštaršič, Zagrebška 21, tel. 22-456, popoldne. (P26-55MO)

R 4 GTL, letnik 1985, prodam. Tel. 42-318, popoldne. (P26-56MO)

126, letnik 1987, in Z 750, letnik 1973, neregistrirano, v voznem stanju, prodam. Tel. (068) 73-075. (P26-64MO)

GOLF DIESEL, 4 vrata, letnik 1986, temnordeč, prodam. Tel. (068) 23-445. (P26-64MO)

FIAT 126 P, avgust 1982, prevoženih 39800 km, nujno prodam. Tel. (068) 73-205. (P26-67MO)

Z 750, starejši letnik, registrirana do maja 1990, prodam. Župan, Šentjernej, tel. 41-109. (P26-68MO)

BT 50, star eno leto, prodam ali z ustreznim doplačilom zamenjam za ATX 50 ali APN 6. Tel. (068) 26-150. (P26-70MO)

BX 16 TRS, junij 1987, 22000 km, prodam. Telefon (068) 27-122. (2609-MV-26)

ZASTAVO 750, letnik 1980, prodam. Lidija Špehek, Drečetovala pot 28, Novo mesto, tel. 25-826. (2610-MV-26)

BMW 316/4, letnik 1987, ugodno prodam. Tel. (0608) 69-629. (P26-72MO)

UGODNO PRODAM LADO karavana 1200, letnik 1981, motor v okvari ter buldožer TG 50 v dobrem stanju. Buldožer menjam tudi za osebni avto. Tel. (0608) 77-311. (P26-74MO)

CTX 80, letnik 1988, se v garanciji, prodam. Tel. 26-570. (P26-75MO)

R 18 GTS, letnik 1981, originalni francoski, prodam. Golob, Malenska vas 12, Mirna peč. (2613-MV-26)

Z 101, letnik 1986, ugodno prodam. Anica Kužnik, Vrhovo 6, Mirna peč. (P26-78MO)

Z 128, karamboliran, prodam. Marko Jurek, Ul. žrtv fašizma 2, Otočec. (2616-MV-26)

prodam

KONJSKO PRIKOLICO, enosno, prodam. Igor Celič, Uršna sela 50, tel. 65-681

SEDEŽNO KOTNO garnituro, ohranjeno, prodam. Tel. (068) 25-742. (P26-79MO)

PRODAM nov motor Tomos s prikolicco (trickel-100 x 110 cm), pokrito s cerado, primerno za zasebnika. Cena je 1500 dem. Telefon (0608) 70-367, od 17. ure dalje. (P26-25MO)

KOBILO, težko, zelo lepo, prodam. Staniša, Konec 12, Novo mesto. (2564-PR-26)

PRODAM kombinirko MF 50 A v brezhibnem delovnem stanju in kombi IMV 1600, letnik 1979, motor generalno obnovljen. Tel. 24-792. (2565-PR-26)

OMARE 3,9 m in mizo za dnevno sobo prodam. Tel. (061) 572-784, po 17. uri. (P26-30MO)

OVERLOG Singer, namizni, in Bagat 555 s kovinsko glavo, nerabljen, ugodno prodam. Tel. (0608) 33-674. (P26-31MO)

SPALNICO poceni prodam ali zamenjam za drva. Drska 27 a, Novo mesto, tel. 26-051. (2576-PR-26)

BTV Iskra in **MINI STOLP** Fischer prodam ali menjam za avto. Tel. 25-170. (2580-PR-26)

CENTRIRNI STROJ Hofman geometik 5 in R 2 ter šotor za dve osebi prodam. Tel. (068) 22-022. (2584-PR-26)

PRODAM kuhinjsko napo Marles-Petonia, zamrzovalno skrinjo 310 l — Gorenje, črno-beli TV, šivalni stroj Bagat in manjši kompresor. Informacije na tel.: 24-953.

ELEKTROMOTOR, rabljen, 1400 obratov, 10 KS, in pomivalni stroj TS 70/1 prodam. Tel. 27-142. (P26-50MO)

DIATONIČNI HARMONIKI C. F. A., primerno za začetnika, prodam. Tine Košmerl, Petelinjek 33, Novo mesto. (2592-PR-26)

ZLOŽLJIVO žensko kolo »Rog« ugodno prodam. Tel. (068) 25-652. (2599-PR-26)

COLN MAESTRAL z motorjem tomos 4.5 prodam. Tel. 49-404, popoldne. (2595-PR-26)

MAESTRAL 18 in tomos 4 prodam. Tel. 24-974. (2597-PR-26)

POHIŠTVO za otroško sobo poceni prodam. Tel. 28-245, popoldne. (čak-PR-26)

JOGI POSTELJO Meblo in otroško pohištvo oranžne barve prodam. Tel. (068) 27-234. (P26-54MO)

DESKE, gruč, kotel za kuhanje žganja, prodam. Ogled popoldne. Tel. 26-581. (P26-57MO)

SURF prodam. Tel. 23-756, zvečer. (P26-69MO)

PRODAM motor Perkins (64 KS) za traktor ali TAM 2000, peč EMO (14000 kalorij), suha bukova drva (20 m). Telefon (068) 56-536. (čak-PR-26)

ŠIVALNI STROJ Ruža elektronik Sept, skoraj nov, prodam. Telefon 22-020. (2545-PR-26)

DVOSTRANSKI kopirni rezkar za les prodam. Janez Langenfin, Ulaka 8, Velike Lašče, tel. (061) 781-269. (2547-PR-26)

FRIZERSKO OPREMO prodam. Katarina Cvitovac, Gor. Mrzlo Polje 16, Duga Resa, tel. (047) 81-887, popoldne. (P26-7MO)

VINO, belokranjsko črno (500 l), prodam. Tel. 56-445, po 18. uri. (P26-8MO)

KOMAT (21,5 cole) prodam. Tel. 41-163. (P26-12MO)

kupim

MOTOR za WV 1600 kupim. Tel. 24-792. (2565-KU-26)

PARCELO za gradnjo hiše (6 do 10 arov) v Brežicah ali okolici, z gradbenim dovoljenjem, ali parcelo s starejšo hišo kupim. Tel. (0608) 34-641, Rešek. (P26-14MO)

posest

BREŽICE — sever: vseljivo hišo v Arčičah; prtiličje 80 m² in urejeno podstrešje, gospodarsko poslopje, dvojna garaža, 28 arov zemlje, ograjeno, voda, elektrika, telefon, prodam. Sabolek, Socialistične revolucije 28, Zagreb, tel. (041) 415-962 ali (0608) 62-446. (P26-49MO)

GOZD (4866 m²) v Stari vasi,

Na podlagi 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Uradni list SRS, št. 9/85), 3. člena odloka o družbeni kontroli cen v občini Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list, št. 9/88) in 5. člena odredbe o dajanju soglasja k cenam (Skupščinski Dolenjski list, št. 8/89) je delavski svet DO Komunala Novo mesto v razširjenem sestavu dne 26. 6. 1989 po predhodnem soglasju komisije za družbeni razvoj občine Novo mesto (št. 38-01/89-8 z dne 22. 6. 1989) sprejel

SKLEP: o cenah osnovnih komunalnih storitev

	cena
I. Proizvodnja in distribucija vode (cena din/m ³):	
— gospodinjstvo	4.600
— družbena dejavnost	5.420
— gospodarstvo	9.950
II. Prečiščevanje in odvajanje odplak (cena din/m ³):	
A. Kanalizacija:	
— gospodinjstvo	2.060
— družbena dejavnost	3.030
— gospodarstvo	4.450
B. Čiščenje odpadnih voda:	
— gospodinjstvo	700
— ostali	2.100
III. Odvoz in odlaganje odpadkov (cena din/m ³):	
— gospodinjstvo	330
— družbena dejavnost	610
— gospodarstvo	1.440

V skladu s tehničnim pravilnikom o javni kanalizaciji (Skupščinski Dolenjski list, št. 7/87) se pri družbenem sektorju in obrti pri čiščenju odpadnih voda upošteva faktor onesnaženosti.

Navedene cene začnejo veljati s 1. 7. 1989.

Predsednik DS:
FRANCI KONCILIJA

OSNOVNA ŠOLA »DRAGOTIN KETTE« NOVO MESTO, p.o.

Svet osnovne šole
»DRAGOTIN KETTE«
Novo mesto

razpisuje prosto delovno mesto

SNAŽILKE

v popoldanskem času za nedoločeni čas s polnim delovnim časom.
Nastop dela je 21. 8. 1989.

Pogoji za zasedbo: končana osnovna šola, dve leti delovnih izkušenj, poskusna doba 1 mesec.
Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili o izobrazbi ter kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev v osmih dneh po objavi razpisa.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v petnajstih dneh po poteku razpisnega roka.

375/26

ZAHVALA

Mirno, kot je živel, nas je mnogo prezgodaj v 67. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat, stric in zet

JOŽE PERKO

Ob Težki vodi 55, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in vaščanom, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pospremili pokojnika na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo pljučnemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto, patronažni sestri Majdi za obiske in lajšanje bolečin na domu, Mizarstvu Ivana Kranjca, kolektivoma NOVOTEKS — TOZD Konfekcija in PIONIR-TOZD GS, pevskega zboru Šmihel za zapete žalostinke ter gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred. Vsem prisrčna hvala.

Žalujoci: Vsi njegovi

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga sestra in botra

FRANČIŠKA MARKOVIČ

iz Podturna

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in vaščanom, posebno družinami Miklič in Avguštin, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pospremili pokojno k zadnjemu počitku. Hvala pevcem za zapete žalostinke in g. kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoci: brat Alojzij, sestra Pepca in ostali sorodniki

ZAHVALA
V 83. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

MARIJA GAZVODA

iz Dol. Kamenc št. 47

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali pokojnici cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ter GIP Pionirju, strojepisnici in računovodstvu. Posebna zahvala zdravniškemu osebju kirurškega oddelka novomeške bolnišnice za njihov trud, še posebej dr. Janezu Kramarju in patronažni sestri Mariji Dragan. Iskrena hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

Ljubezen, zvestoba, trud in trpljenje,
skrb za nas — to je bilo tvoje življenje.

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 78. letu zapustil naš dobi oče, stari oče

ANTON TURK

z Vinjega Vrha 2

Najiskrenejša zahvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem, organizaciji ZZB in galskemu društvu Bela Cerkev, kolektivu pljučnega oddelka bolnice, tov. Kopini za poslovilne besede ob odprtem grobu ter g. župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA
V 82. letu nas je zapustil naš dragi

BLAŽ MLAČAK

iz Kamanja 23

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo osebju nevrološkega in urološkega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za skrbno nego in zdravljenje, sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vso pomoč, izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ter vsem, ki so dragega pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala gasilcem in ZZB za spremstvo in poslovilne besede.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 60. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi

MARTIN MATKO

iz Dol. Kamenc 69

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo družinami Podvinski in Mlakar za nesebično pomoč, SPG Pionir Novo mesto, Ljubljanskim mlekarnam-TOZD Marketing Novo mesto, pevskega zboru za lepo zapete žalostinke, zdravnikom kirurškega oddelka novomeške bolnice za trud, da bi pokojnega ohranili pri življenju, in gospodu župniku za opravljeni obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat najlepša hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je zapustil naš dragi ata in stari ata

FRANC MARKOVIČ

iz Podturna 33, Dol. Toplice

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraženo sožalje, delavcem Doma starejših občanov, zlasti sestri Dragici za skrb in nego, ter zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice za lajšanje bolečin. Posebno zahvalo smo dolžni gasilcem in govorniku tov. Puhanu. Vsem, ki ste pospremili našega ata na zadnji poti, posebno g. kaplanu, se še enkrat najlepše zahvaljujemo!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 67. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, zet in tast

KAREL ZUPANČIČ

iz Črnomlja

Iskrena hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnjo pot, izrazili sožalje ter darovali cvetje. Hvala sosedom za vso pomoč, duhovniku za lepo opravljeni obred, cerkvenemu pevskega zboru Mili glas in vsem govornikom za besede slovesa.

Žalujoci: vsi njegovi

Tam, kjer si ti, ni sonca, ni luči,
nihče ne ve, kako v srcu nas boli.
Tam skupaj smo v nemi bolečini,
a z nami so prelepi le spomini.

V SPOMIN

27. junija je minilo žalostno leto, odkar nas je v 26. letu starosti za vedno zapustila naša draga

MOJCA DOLMOVIČ

roj. MIKLIČ

z Broda 24, Novo mesto

Hvala vsem, ki ji prinašate cvetje in prizigate svečke.

VSI NJENI

ZAHVALA

Po hudi bolezi nas je zapustil naš dobi mož, oče, stric in ded

JOSIP DRUŠKOVIČ

s Potoka pri Straži

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom in vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam stali ob strani in pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja župniku za opravljeni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 43. letu nas je zapustil dragi mož, oče, brat, bratranec in stric

JANEZ FINK

iz Smolenje vasi

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za pomoč, izraze sožalja in podarjeno cvetje ter vsem ostalim, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nas tolažili ter našega Janeza v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebna hvala DO Pionir, Labod, Obratovalnici Koračin, Agroservisnu Novo mesto, 3. e razredu kov., 5. c razredu, Obrtni zadrugi Hrast, ZDPUN Občina Novo mesto. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA
Ob izgubi naše drage mame

TEREZIJE MIGLIČ

iz Metnaja nad Stično

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem Predilnice Litija, vaščanom Velikega Vidma in Metnaja za izrečeno sožalje in pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni sestri Rozi, družinam Grmovšek in Tori iz Vel. Vidma 3, ki so za našo mamo tako lepo skrbeli in jo negovali med njeno hudo boleznijo. Iskrena hvala patronažni službi iz ZD Trebnje, posebno sestri Mojci Mihevc za skrb in nego med boleznijo, g. župniku za opravljeni obred in besede tolažbe, pevcem za zapete žalostinke in vsem, ki ste pokojno od blizu in daleč v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: sin Lojze, snaha Vera, vnuka Bogdan in Izidor

Litija, 20. junija 1989

BOJAN GORNIK

Za nedavno srečanje pionirjev gasilcev iz vse Slovenije v Metliki, na katerem so se pomerili tudi v gasilskem znanju in veščinah, je računalniški program za obdelavo rezultatov naredil takrat še učenec 8. razreda metliške osnovne šole Bojan Gornik. To ni bil ne prvi večji niti najzahtevnejši Bojanov računalniški program. Mladi Metličan se z računalništvom ukvarja že od 4. razreda osnovne šole, ko mu je oče, elektronik in inovator iz Beči, tudi sam računalnikar, kupil spectrum in ga začel uvajati v ta novi čudežni svet. Do 7. razreda se je Bojan z računalnikom »igral« samo doma, zadnji dve šolski leti pa je na šoli obiskoval še fakultativni pouk računalništva oz. hodil k računalniškemu krožku. Že v prejšnjem šolskem letu se je udeležil regijskega tekmovanja v računalništvu in bil četrti, na republiško tekmovanje pa so se uvrstili samo prvi trije. Kot osmošolec pa je bil na regijskem tekmovanju drugi, na republiškem pa prvi.

V prejšnjem in zadnjem šolskem letu je Bojan tekmoval tudi v matematiki. Lani je bil na republiškem tekmovanju med dvajsetimi najboljšimi, letos pa je postal prvak. Tako je metliška šola letos dala dvakratnega republiškega

prvaka, v računalništvu in matematiki. Tik pred koncem šolskega leta se je Bojan kot republiški prvak udeležil zveznega tekmovanja mladih matematikov in se med 50 najboljšimi iz vse Jugoslavije uvrstil v prvo polovico. Po tekmovanju so ugotovili, da mu komisija ni upoštevala ene pravilno rešene naloge, kar bi mu prineslo tretjo nagrado.

Bojan, odličnjak od prvega razreda, se je vpisal na novomeško gimnazijo v tehnično-naravoslovno usmeritve. Predlagan je za štipendijo za nadarjene. Mladi ni malo misli tudi že za naprej. »Računalništvo me sicer veseli, rad se z njim ukvarjam, a to jemljem bolj kot hobi. Bolj pa me zanimata matematika in fizika, še posebej matematika. Po srednji šoli, če bo vse v redu, bom najbrž študiral matematiko,« pravi Bojan, resen in bolj ko ne redkobeseden mladenič. Njegovi učitelji, ki ga bolje poznajo, pravijo, da je tudi pri besedah racionalen. Morda bi kdo pomislil, da je Bojan, Gornikov edinec, kakšen zamoren računalniško-matematični »proizvod« bolesterne ambicije svojih staršev. Daleč od tega. »Doma me nikoli niso k ničemu silili. Oče mi je v računalništvu pokazal osnove, potem sem pa do 7. razreda v glavnem delal sam, s pomočjo primerne literature.« Domači računalnik je Bojan kmalu prerastel, v metliški šoli pa imajo primerno računalniško opremo in očitno tudi dobre in zavzete učitelje, saj se je iz to sorazmerno majhne šole do sedaj že kar nekaj učencev uvrstilo na republiško tekmovanje.

Na novomeško tehnično-naravoslovno gimnazijo se je letos poleg Bojana vpisalo še pet metliških učencev, vsi odličnjaki. Tako kot ti in oni iz prejšnjih let, se bo tudi Bojan v šolo v Novo mesto vsak dan vozil iz Metlike.

A. BARTEJ

V nedeljo na osrednje »Srečanje«

»Srečanje v moji deželi« v Dol. Toplicah bo v vsakem vremenu — Slavnostni govornik Jože Smole — Za izseljence bo maševal dr. Alojzij Suštar

DOLENJSKE TOPLICE — Tudi ta teden se nadaljuje prireditve »Srečanje v moji deželi,« ki bodo dosegle svoj vrhunec na nedeljski osrednji prireditvi, na katero pričakujejo 5 do 10 tisoč gostov, slovenskih izseljencev iz vseh koncev sveta, zamejcev ter seveda domačinov.

Danes zvečer ob 20. uri bo v restavraciji Rog samostojen nastop skupine manekenov »Lida« iz Brežic, jutri pa bo ob istem času in na istem kraju večer zborovske narodne pesmi »Nocoj pa, oh, nocoj«, na katerem bodo nastopali zbori iz Krke, Šmihela in Dolenjskih Toplic.

V soboto bo premor, med katerim se bodo prireditelji pripravili na velikonedeljsko slavo. Na ta dan se bo ob deseti uri pričel na vpadnicah v Dolenjske Toplice sprejem gostov na posebej za to

rom poletel balon Balonskega društva iz Ljubljane.

Ob dvanajsti uri se bodo nastopajoči in gostje v povorki vprežnih vozil, ki jih bo priskrbelo Turistično društvo iz Straže, ob pritrkavanju cerkvenih zvonov skozi naselje odpeljali na Gozdno jaso, kjer bo osrednji program. Tam bo navzoče pozdravil najprej predsednik organizacijskega kmiteja Franci Šali, nato pa jim bo spregovoril predsednik RK SZDL Jože Smole. Po govoru se bo odvijal na jasi kulturno-zabavni program, v katerem bo za ples igral ansambel Fantje iz vseh vetrov, vmes pa bodo nastopale domače folklorne skupine ter gostje iz Rezije in Trsta. Ob 2. uri bo v larni cerkvi sv. Ane maša za izseljence, ki jo bo imel ljubljanski nadškof dr. Alojzij Suštar.

Na zabaviščnem prostoru bodo še družabne igre in tekmovanja, povsod bodo stojnice z izdelki domače obrti,

prkazali bodo žganjekuho, oglarsko kopo, »kovaštvo, izdelavo čipk in pisanic ter nekaterih še živih narodnih obrti ter običajev. Zvečer bo igral ansambel Don Juan.

Ves čas bo gostom na voljo menjalnica, ptt služba ter več informacijskih postaj, kjer se bo moč seznaniti s turistično ponudbo ter se prijaviti za krajše polete z avionom ali za izlete po okoliških zidanicah ter za prevoze s konjsko vprego.

Idejno zasnovane prireditve, ki bo imela značaj narodnega zbora, z močnim poudarkom na še živih ljudskih tradicijah, je predlagal ženi etnolog dr. Janez Bogataj, celostno podoba plakata in znaka prireditve pa je izdelal Zvone Pelko.

Še to: prireditelj bo v vsakem primeru, saj so organizatorji za primer slabega vremena pripravili tudi precej velikih šotorov in platnenih streh.

T. JAKŠE

priljubljenih parkiriščih. Med sprejemom bodo v naselju na različnih krajih nastopale godbe, folklorne skupine, tamburaši in mažoretke iz Kočevja. Popoldne in potem, če bo možno, tudi popolne bo nad prireditvenim prostom

SREČANJE HARMONIKARJEV, RALLY IN NOGOMET

STUDENEC — V nedeljo, 2. julija, ob 15. uri na Studencu tradicionalno srečanje harmonikarjev; prireditev, ki jo prireja občinska zveza kulturnih organizacij iz Sevnice in studenško prosvetno društvo, bo hkrati izborna za srečanje harmonikarjev v Ljubecni za »Zlato harmoniko Ljubecne«. Po srečanju bo veselica. Na njej bo gotovo veselo in dosti obiskovalcev, kajti v nedeljo ob 12. uri se bo pričel 9. really Impoljca-Studenec (pripravlja ga AMD Sevnica in njegova sekcija na Studencu), ob 13. uri pa bo na Studencu turnir v malem nogometu. Nagrada za prvouvrščeno ekipo je odojek.

Žolnir, Müller in Tri lučke

To so najboljše naše gostilne — V Studiu D bodo podobne ocenjevalne akcije nadaljevali

DOLENJSKE TOPLICE — V zdravilski restavraciji je bila v soboto zvečer zaključna prireditev velike akcije »Vse manj je dobrih gostiln«, ki jo je od januarja letos v tridesetih radijskih oddajah pripravljala in vodila regionalna radijska postaja Studio D, sodelovalo pa je več kot 17 tisoč Belokranjcev, Dolenjcev in Posavcev. Po izboru poslušalcev so se med deset najljubših lokalov uvrstili: iz metliške občine gostilni Badovinac in Brunske, iz občine Brežice gostilna Lex, iz občine Krško restavracija Pod Gorjanci, iz novomeške občine pa restavracija Lipov list, gostilna Vovko in gostišče Kos. V najozjem izboru pa so ostale še tri gostilne, ki so jih poslušalci najpogosteje predlagali v

LTH iz Škofje Loke, Vinsko klet iz Metlike, Karlovske pivovarno, Avtotehniko Celje, in Presad iz Gabrovke. Med večjimi dobitki je 7-dnevno potovanje v Tunis dobila Marjeta Tome iz Loške vasi pri Dolenjskih Toplicah, motorček Tori Tončka Zore iz Šmarjeških Toplic, Karolina Pleško iz Otočca pa si bo izbrala čolnarjenje po Kolpi, ki jo je prispevala turistična poslovalnica Integral iz Črnomlja. Prireditelj, ki je sodila v sklop »Srečanja v moji deželi«, bi se po prvotni zamisli morala odvijati skupaj z Gozdarsko nočjo na Jasi, vendar so jo morali zaradi slabega vremena spraviti pod streho. Zaradi manjšega števila obiskovalcev pa so okrnili tudi program. Srebrnih kril ni bilo, nastopili pa so: sestri Dimnik, Majda Arh, ansambel Cof, Toni Gašperič in Janez Vrančič-Luigi. Program so v živo povezovali voditelji Studia D Božena, Vera in Renata.

J. PAVLIN

Nov balet in vsakdanji nalive

Na dolenski kresni noči v Mokronogu so praznovali mokrih nog — Dve pravljici iz dveh čisto različnih časov — V tej noči so tudi čarali

MOKRONOG — V Mokronogu je bila 24. junija letos tradicionalna dolenska kresna noč. Tisti, ki so imeli opraviti z njenim nastajanjem, in tisti, ki so jo prišli doživeti, jo bodo gotovo pomnili, dokler jih ne bo zaneslo v kak drug dogodek, ki bo zmogel kdove s čim odtehtati letošnje kresovanje na mokronoškem gradu.

Na kresni noči so člani ljubljanskega baletnega ansambla odplesali balet »Mokronoči« — Vidov ples«. Libreto zanj je napisal Stane Peček, glasbo Lado Jakša, koreografija je delo Janeza Mejača, kostume pa je predlagala Milena Kumer. Posrečeno. Zaradi tega so se obiskovalci »noči« zlahka vživeli v bajko, ki je navdihnila za pisanje mokronoškega rojaka Pečka. V davnih časih, pravi pravljica, so na Loščah živeli prijazni palčki Mokronoči. Za ljudi so bili nevidni, vendar so njihovo prisotnost dokazovali dobra dela in odtisi mokrih stopal. Na kresno noč se je eden od Mokronočev, Vid, zaljubil v Gozdano. Zaradi tega je postal človek in je umrl, kajti človek je smrten. V bajko je pred nastopom plesalcev pomagala vstopiti napovedovalka Pika Fugina. Sodobnejšo pravljico pa je predstavil Kresniček Lojze Podboj, ki se je pri tem pokazal jedkojezičnega opazovalca kresne noči v deželi »Jugokresjiji«. Svoji pravljici o tej deželi in početju jugokresničnik pa je poiskal čisto nič pravičnega konca. Boj se južnih kresničev, ker lahko zakurijo tak kres, da bo hudo, je svaril Kresničkov glas. Zato pa so v bolj

skrivnostni svet kresne noči obiskovalce popeljali dr. Ivo Pavšič, Jani Jošovec-mister Jani, Miran Plohl-mister Bond in Vladimir Mikec, vsi čarodeji in izvrstni mojstri svoje spretnosti.

Kot nekako pripada mokronoškem krajevnomu imenu, je bilo v tej noči tudi mokrote. Najprej v nezasišnem nalive, v katerem so se dobri prijatelji in naključni znanci stiskali pod skupnimi dežniki, izpod katerih niso uhajali je komolci in glave, ampak tudi celo ubrani slovenski narodni napevi, potlej je bilo mokrote tudi na krilih in oblekah

RAZSTAVA O SLADKORNI BOLEZNI

KOČEVJE — V Likovnem salonu v Kočevju so 21. junija odprli razstavo o preprečevanju in zdravljenju sladkorne bolezni, katere otvoritev se je spremenila v pravi simpozij. Tako je glavna medicinska sestra diabetološkega oddelka UKC Ljubljana Duška Vreg predavala o epidemiologiji, socialnih vidikih, preventivi, prehrani in fizični aktivnosti pri sladkorni bolezni pa še o zdravljenju z zdravili ter o dispanzerski dejavnosti v zdravstvenih domovih na področju sladkorne bolezni. Pomočnica direktorja Name Kočevje Mojca Poje je predstavila dietetične izdelke za sladkorne bolnike, ki jih prodaja Nama.

PAPIRNATO POHIŠTVO

KRŠKO — V Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja v Krškem bo od 28. junija do 8. julija od 10. do 18. ure razstava izdelkov iz papirja, ki jo organizirata oddelek za oblikovanje Akademije za likovno umetnost Univerze Edvarda Kardelja iz Ljubljane in Tovarna celuloze in papirja Videm Krško.

SEJEM MALIH ŽIVALI

NOVO MESTO — V nedeljo, 2. julija, bo v Novem mestu spet sejem malih živali, in sicer od 9. do 12. ure pred športno dvorano pod Marofom. Vabljeni prodajalci in morebitni kupci.

MEDVED KRADE

RIBNICA — Ne krađejo le ljudje, ampak tudi medvedje. Pred kratkim je v vasi Podklanec pri Sodražici medved sredi belega dne ubil krajano svinjo, drugo svinjo pa je odnesel s seboj. V vasi Lipovševca pa je medved ubil kozo. Medvedje so v tem delu ribniške občine redni stanovalci in pobiralci »dakovkov«. Lani je medved na Bloški plahoti kral ovice, svinje in koze. Pred dvema letoma pa je podobno počel po ribniški občini, o čemer smo poročali. Seveda je tatinski in moriški medved obsjedl na smrt. Lovci ga že čakajo v zasedah.

pa v čevljih. Kajpak tudi grlom v tem pogledu ni bilo prizaneseno, saj je bilo na kresovanju kaj popiti, pa tudi pojediti. Tudi plesati se je dalo. S poskočnimi vižami je za to skrbel ansambel Ludvika Lesjaka, ki jo je v dežju sicer pobrisal s prizorišča, a so ga prireditelji pripeljali nazaj, in to že precej prej, preden so si poslavljajoči se kresovalci okrog polnoči prižgali majcene svečke, darilo organizatorja.

M. LUZAR

ŽOLNIRJU NAJVEČJI POKAL — Veliki kristalni pokal je iz rok direktorja radia Uroša Dularja prevzel Oto Sevek iz gostilne Žolnir v Kostonjci, ki so jo poslušalci Studia D največkrat zapisali na poštne kartice. Na sliki levo sta tudi Vera Marušič in Renata Mikec, voditeljici oddaje »Vse manj je dobrih gostiln«. (Foto: J. Pavlin)

Praznovanje z zreliimi češnjami

Razstava češenj v Brusnicah — Češnje, edino blago »revnih Brusnic« — Slavnostna povorka, vozovi in nekaj iz kmečkega življenja

BRUSNICE — »Brusniška češnja je najlepša češnja; to je tudi vse, kar nam morejo nuditi revne Brusnice.« Tako je leta 1938 pisalo v Sadjarju in vrtarju. Naj ugibajo na drugem mestu, kakšne so danes Brusnice, tu pa bodi zapisano, da so češnje še zmeraj lepe in poznane, kar je potrdila tudi razstava v Brusnicah 18. junija letos. V znamenju češenj je bila cela nedelja. Dopoldne sta na proslvi, ki je bila posvečena tudi brusniškemu krajevnomu prazniku, KUD in OŠ Brusnice izvedla program, kulturnikom pa se je na odru pridružil predsednik sveta KS Brusnice Tone Deželan, ki je

povedal, kar je navada reči ob podobnih slavnostih. Popoldne, ko je le prenehal dež, so domačini iz Velikih in Malih Brusnic in Rateža s traktorji ter kravjo in konjsko vprego pa z vozovi, na katerih je iz kotlov tekla žganjica in na katerih so vejali žito in rezali slamo, pripravili dolgo povorko. V osnovni šoli so organizatorji pripravili razstavo češenj, izdelkov iz češenj in borovnic in še česa. Sladokusci niso prezrli češnjevega zvitka, štrudlja, ki so ga spekle domačinke. V brusniški češnjevi dan seveda spadata tudi prikaz gojenja češenj, ki ga je pripravil pod vodstvom Roberta

Vinška krožek na OŠ Brusnice. Ta poteza daje slutiti, da ima glavni organizator razstave, KUD Brusnice, ki ga vodi Marica Medle, podporo pre-

• ČEŠNJA JE ZDRAVILNA — Prvo drevo v vašem sadovnjaku naj bo jabolko, drugo pa češnja, je zapisal francoski zeliščar M. Messegue, znan tudi po slavnem izreku, da ima narava vedno prav. Za pomlad svetuje dve ali tri drevesni kuro s češnjami, ki izčistijo kri. Češnji kot edini hrani se ne treba odreči niti diabetikom, saj češnjevi sladkor, lavulozo, telo zlahka asimilira. Tudi debelšni ljudje si lahko teh sadežev privoščijo po mili volji, ker vsebujejo kaj malo kalorij. Češnje so zaradi majhne količine maščob, soli in beljakovin zelo pomembne za bolniško dieto, posebno pri srčnih boleznih in boleznih obtočil, pri ledvičnih boleznih, enako pa tudi pri protinu in revmatizmu.

Otoško poletje se začne v soboto

Modna revija, ples, pivo in še kaj

OTOČEC — Takajšnje grapičevje je središnja gostinska in turistična točka na Dolenjskem, zato otoški delavci počutja obiskovalcev ne prepuščajo naključju. In kako do dosegljivosti, da se gostje ob dolgem letnih večerih ne bojo dolgočasnili. Brez »žive« glasbe kajpak ne bi bilo nič, cel julij, razen ob ponedeljkih, nimivejša pa bo kajpak modna revija Laboda in Novoteksa; dekleta plešne skupine Kaj bodo prikazale modne novosti za jesen in zimo ter športna oblačila, z modnimi dodatki pa bodo sodelovali krški butik Napoleon. Če iskavci se bodo lahko posladkali z izvrstnimi slaščicami Zmajčkov butika, pester program pa bo povezoval Franci Potočnik.

Uvodna prireditev otoškega poletja bo že to soboto, ko bo z Odisejo nastopil pevec Alberto Gregorič, nato pa nimivejša pa bo kajpak modna revija Laboda in Novoteksa; dekleta plešne skupine Kaj bodo prikazale modne novosti za jesen in zimo ter športna oblačila, z modnimi dodatki pa bodo sodelovali krški butik Napoleon. Če iskavci se bodo lahko posladkali z izvrstnimi slaščicami Zmajčkov butika, pester program pa bo povezoval Franci Potočnik.

10. MLADINSKI RAZISKOVALNI TABOR

STARI TRG — V Starem trgu Kolpi bo od 3. do 13. julija v okviru raziskovalnega tabora v Beli krajini. Okrog 30 otrok bo raziskovalo ljudsko umetnost, tvenno in družabno življenje, arhitekturo, noše, obrt in še kaj, pripravili bodo tudi video delavnice.

TOP LESTVICA DOLENJSKEGA LISTA

Top lestvico sestavljajo v uredništvu radia Glas Ljubljane in teleteksta ljubljanske televizije. Po valovih Studia D jo lahko slišite vsako soboto ob 11. uri preberete pa vsak četrtek v Dolenjskem listu.

- 1 (3) I want it all — QUEEN
- 2 (5) Heigher Group — FEELIES
- 3 (6) Batdance — PRINCE
- 4 (1) Here comes your man — THE PIXIES
- 5 (8) Heart of steel — SANDMEN
- 6 (2) Those days are over — GODFATHERS
- 7 (—) Cult of personality — LIVING COLOUR
- 8 (—) Armageddon days are over — THE THE
- 9 (10) Funky Cold Medina — TONE LOC
- 10 (4) Li'l Lisa Jane — THE DIRTY DOZEN BRASS BAND

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

- Žreb je nagrado Studia D ta teden dodelil MAJDI PUNGERČAR s Trebelnega. Lestvica pa je ta teden takšna:
- 1 (1) Za ljubi mir — FANTJE Z VSEH VETROV
 - 2 (2) Pri nas Belokranjcih — ANSAMBEL T. VERDERBERJA
 - 3 (4) Bodi z menoj do jutra — ANSAMBEL J. BRUNIKA
 - 4 (6) Sanjam spet — ANSAMBEL B. KOVAČIČA
 - 5 (3) Avtošola — RŽ
 - 6 (5) Šentjermski korenjaki — MLADI VAJ
 - 7 (—) Sestavljena polka — KARLI GRADIŠNIK
 - 8 (7) Ljubezen pod Gorjanci — ANSAMBEL JERKO
 - 9 (9) Ustavi naj se čas — FANTJE TREH DOLIN
 - 10 (8) Dobro jutro — TOPLAR

Predlog za prihodnji teden: Premlada za ljubezen — NAGELJ

Glasujem za:
 Moja naslov: _____

Kupone pošiljajte na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličite nas lahko vsak četrtek popoldan, med 19. in 20. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.